

**COVID-19 PANDEMİSİ VE KIRSAL ALANDA
İŞLENEN SUÇLAR**

Adem ÖRS

Yüksek Lisans Tezi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

Ana Bilim Dalı

Doç. Dr. Esmeray ALACADAĞLI

2023

(Her Hakkı Saklıdır)

T.C.
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

COVID-19 PANDEMİSİ VE KIRSAL ALANDA İŞLENEN SUÇLAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Adem ÖRS

Danışman: Doç. Dr. Esmeray ALACADAĞLI

BAYBURT - 2023

KABUL VE ONAY

Doç. Dr. Esmeray ALACADAĞLI danışmanlığında, Adem ÖRS tarafından hazırlanan “Covid-19 Pandemisi ve Kırsal Alanda İşlenen Suçlar” başlıklı bu çalışma, 09.11.2023 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği / çokluğu ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Esra Gökçen KAYGISIZ

Üye : Doç. Dr. Esmeray ALACADAĞLI

Üye : Doç. Dr. Ahmet İLHAN

Bu tezin kabulü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun/...../20... tarih ve 20...../.....-..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Doç. Dr. Murat KUL
Enstitü Müdürü

BEYANNAME

Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Doç. Dr. Esmeray ALACADAĞLI danışmanlığında hazırlamış olduğum “Covid-19 Pandemisi ve Kırsal Alanda İşlenen Suçlar” başlıklı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

28.11.2023

Adem ÖRS

ÖN SÖZ

Bu tez çalışmamı hazırlamamda büyük destekleri olan danışman hocam Doç. Dr. Esmeray ALACADAĞLI'ya, çalışmamda kullanmış olduğum veriler ile ilgili talebimi geri çevirmeyen, mensubu olmaktan gurur duyduğum Jandarma Genel Komutanlığına ve yüksek lisans eğitimim süresince manevi desteklerini benden esirgemeyen kıymetli eşim Hatice ÖRS, biricik kızım Aslı ÖRS ve aslan oğlum Kerem ÖRS'e teşekkür ediyorum.

Adem ÖRS

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

COVID-19 PANDEMİSİ VE KIRSAL ALANDA İŞLENEN SUÇLAR

Adem ÖRS

Bayburt Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Esmeray ALACADAĞLI

Bayburt-2023, Sayfa: 111

Tarihin belirli dönemlerinde insanlığı tehdit eden salgın hastalıklar ortaya çıkmıştır. Bu hastalıkların birçoğu yıllarca sürmüştür. Covid-19, 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Hubei eyaletinin Vuhan kentinde ortaya çıkmış olan bir solunum yolu hastalığıdır. İnsandan insana hızla bulaşarak tüm dünyaya yayılınca, 2020 yılı Mart ayında Dünya Sağlık Örgütü tarafından "Pandemi" olarak kabul ve ilan edilmiştir. Sağlık Bakanlığı'nca 10 Mart 2020 tarihinde ilk Covid-19 vakasının açıklanması sonrasında ülkemizde de hızla yayılmaya başlamıştır.

Bu çalışmanın amacı Covid-19 salgınının etkili olduğu 2020-2021 yılları ile Covid-19 öncesi dönem olan 2018-2019 yıllarında işlenen; Kişilere Karşı Suçlar (kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı ve tehdit), Malvarlığına Karşı Suçlar (hırsızlık ve mala zarar verme) ile Devlete ve Millete Karşı Suçlara (zimmet, rüşvet, irtikap) ait verilerin incelenmesi ve verilerdeki salgın etkisini ortaya çıkarmaktır. Yapılacak incelemede belirtilen suç başlıkları altındaki suçlar demografik özellikler (suçu işleyenin yaşı, mesleği, cinsiyeti, uyruğu, medeni hali ve öğrenim durumu) ve suçların işleniş saatleri açılarından incelenecektir.

Çalışmada kullanılacak veriler 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında Jandarma Genel Komutanlığı sorumluluk sahasında meydana gelen; kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap suçlarına ait verilerdir. Belirtilen suçlar haricinde Jandarma sorumluluk alanında işlenmiş olan diğer suçlar ile Polis bölgesinde işlenmiş olan suçlar bu çalışmanın kapsamı dışındadır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, suç, suçluluk, kriminoloji, Jandarma.

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

COVID-19 PANDEMIC AND CRIMES COMMITTED IN RURAL AREAS

Adem ÖRS

Bayburt University

Institute of Graduate Studies

Department of Political Science and Public Administration

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Esmeray ALACADAĞLI

Bayburt-2023, Pages: 111

In certain periods of history, epidemics that threatened humanity emerged. Many of these diseases lasted for years. Covid-19 is a respiratory disease that emerged in Wuhan, Hubei province of China in December 2019. When it spread rapidly from person to person and spread all over the world, it was accepted and declared as a "pandemic" by the World Health Organization in March 2020. After the first Covid-19 case was announced by the Ministry of Health on March 10, 2020, it started to spread rapidly in our country.

The aim of this study is to examine the data on Crimes Against Persons (intentional killing, intentional injury, sexual assault and threat), Crimes Against Property (theft and property damage) and Crimes Against the State and Nation (embezzlement, bribery, extortion) committed in 2020-2021, when the Covid-19 pandemic was effective, and 2018-2019, the pre-Covid-19 period, and to reveal the pandemic effect on the data. In the examination to be made, the crimes under the specified crime titles will be examined in terms of demographic characteristics (age, occupation, gender, nationality, marital status and education level of the perpetrator) and the time of the crimes.

The data to be used in the study are data on the crimes of intentional killing, intentional injury, sexual assault, threat, theft, property damage, embezzlement, bribery and extortion that occurred in the Gendarmerie General Command area of responsibility in 2018, 2019, 2020 and 2021. Apart from the mentioned crimes, other crimes committed in the Gendarmerie responsibility area and crimes committed in the Police area are outside the scope of this study.

Keywords: Covid-19, crime, criminality, criminology, Gendarmerie.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	II
BEYANNAME.....	III
ÖN SÖZ.....	IV
ÖZET.....	V
ABSTRACT.....	VI
İÇİNDEKİLER.....	VII
TABLOLAR.....	X
ŞEKİLLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1
Araştırmanın Konusu ve Problemi	3
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	3
Araştırmanın Yöntemi	3
Araştırmanın Sınırlılıkları	4
Varsayımlar	4
BİRİNCİ BÖLÜM.....	6
1. KAVRAMSAL / KURAMSAL ÇERÇEVE	6
1.1. SUÇ	6
1.2. SUÇLU	6
1.3. SUÇLULUK.....	7
1.4. KRİMİNOLOJİ	7
1.5. SUÇ İSTATİSTİĞİ	8
1.6. MÜCAVİR ALAN - KIRSAL ALAN	9
1.7. PANDEMİ VE COVID-19 PANDEMİSİ.....	9
1.8. SUÇ İŞLEME NEDENLERİ VE TÜRLERİ	11
1.9. İNSANLARI SUÇ İŞLEMeye İTEN NEDENLER.....	12
1.10. SUÇ TÜRLERİ	13
1.10.1. Kişilere Karşı Suçlar.....	13
1.10.1.1. Kasten öldürme.....	14
1.10.1.2. Kasten yaralama	14
1.10.1.3. Cinsel saldırı.....	15
1.10.1.4. Tehdit.....	15
1.10.2. Mal Varlığına Karşı Suçlar.....	16
1.10.2.1. Hırsızlık	16
1.10.2.2. Mala zarar verme	17
1.10.3. Millete ve Devlete Karşı Suçlar.....	17
1.10.3.1. Rüşvet.....	17
1.10.3.2. Zimmet	18
1.10.3.4. İrtikap	18
İKİNCİ BÖLÜM	20
2. JANDARMA TEŞKİLATI VE KIRSAL ALANDAKİ GÖREV VE SORUMLULUKLARI	20

2.1. JANDARMA	20
2.2. JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI'NIN TARİHÇESİ	20
2.3. JANDARMA'NIN TEŞKİLAT YAPISI	21
2.3.1. İdari Yapısı	21
2.4. JANDARMA'NIN GÖREVLERİ	23
2.4.1. Mülki Görevler	23
2.4.2. Adli Görevler	24
2.4.3. Askeri Görevler	24
2.5. JANDARMA'NIN SUÇ ÖNLEME FAALİYETLERİ	25
2.6. JANDARMA'NIN SORUMLULUK ALANI	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	27
3. COVID-19 PANDEMİSİ VE SUÇ İLİŞKİSİ	27
3.1. 2018-2021 DÖNEMİ KIRSAL ALANDA İŞLENEN SUÇLARIN JGNK OBS'DEN ALINAN VERİLERE DAYALI ANALİZİ	27
3.2. KASTEN ÖLDÜRME SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ	28
3.2.1. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları	28
3.2.2. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları	29
3.2.3. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	30
3.2.4. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları	30
3.2.5. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları	32
3.2.6. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	33
3.2.7. Kasten Öldürme Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları	34
3.3. KASTEN YARALAMA SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ	34
3.3.1. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları	35
3.3.2. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları	35
3.3.3. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	36
3.3.4. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları	37
3.3.5. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları	39
3.3.6. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	40
3.3.7. Kasten Yaralama Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları	41
3.4. CİNSEL SALDIRI SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ	42
3.4.1. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları	42
3.4.2. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları	43
3.4.3. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	44
3.4.4. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları	45
3.4.5. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları	46
3.4.6. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	47
3.4.7. Cinsel Saldırı Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları	48
3.5. TEHDİT SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ	49
3.5.1. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları	49
3.5.2. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları	50
3.5.3. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	51
3.5.4. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları	52
3.5.5. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları	54
3.5.6. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	54
3.5.7. Tehdit Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları	55

4.6. HIRSIZLIK SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ	56
3.6.1. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları.....	56
3.6.2. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları	57
3.6.3. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	58
3.6.4. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları.....	59
3.6.5. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları.....	60
3.6.6 Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	61
3.6.7. Hırsızlık Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları	62
3.7. MALA ZARAR VERME SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ	63
3.7.1. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları.....	63
3.7.2. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları	64
3.7.3. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	65
3.7.4. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları.....	66
3.7.5. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları	67
3.7.6. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	68
3.7.7. Mala Zarar Verme Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları	69
3.8. ZİMMET SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ	70
3.8.1. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları.....	71
3.8.2. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları	72
3.8.3. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	73
3.8.4. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları.....	73
3.8.5. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları	73
3.8.6. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları.....	74
3.8.7. Zimmet Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları	75
3.9. RÜŞVET SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ	76
3.9.1. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları	76
3.9.2. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları	77
3.9.3. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	78
3.9.4. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları	79
3.9.5. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları.....	80
3.9.6. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	81
3.9.7 Rüşvet Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları.....	82
3.10. İRTİKAP SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ	83
3.10.1. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları.....	83
3.10.2. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları	84
3.10.3. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	85
3.10.4. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları.....	86
3.10.5. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları	86
3.10.6. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları.....	87
3.10.7. İrtikap Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları	89
3.11. ÇALIŞMA KAPSAMINA ALINAN SUÇLARIN YILLARA GÖRE SAYILARI.....	89
BULGULAR, SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	97
Sonuç ve Değerlendirme	100
KAYNAKÇA.....	103
EKLER	109
ÖZ GEÇMİŞ	111

TABLÖLAR

Tablo 1: TC. Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Covid-19 Verileri	10
Tablo 2: TC. Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Covid-19 Verileri	11

ŞEKİLLER

Şekil 1: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı.....	28
Şekil 2: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı	29
Şekil 3: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	30
Şekil 4: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı.....	31
Şekil 5: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı.....	32
Şekil 6: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	33
Şekil 7: Kasten Öldürme Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı	34
Şekil 8: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	35
Şekil 9: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı.....	36
Şekil 10: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı	37
Şekil 11: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı	38
Şekil 12: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı.....	40
Şekil 13: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	41
Şekil 14: Kasten Yaralama Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı.....	42
Şekil 15: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	43
Şekil 16: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı.....	44
Şekil 17: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı	45
Şekil 18: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı	46
Şekil 19: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı	47
Şekil 20: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	48
Şekil 21: Cinsel Saldırı Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı	49
Şekil 22: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları	50
Şekil 23: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı	51
Şekil 24: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	52
Şekil 25: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı.....	53
Şekil 26: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı.....	54
Şekil 27: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	55
Şekil 28: Tehdit Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı	56
Şekil 29: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	57
Şekil 30: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı	58
Şekil 31: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	59
Şekil 32: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı	60
Şekil 33: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı	61
Şekil 34: Hırsızlık Saldırı Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	62
Şekil 35: Hırsızlık Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı	63
Şekil 36: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	64
Şekil 37: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı.....	65
Şekil 38: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	66
Şekil 39: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı	67
Şekil 40: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı	68
Şekil 41: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	69
Şekil 42: Mala Zarar Verme Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı.....	70
Şekil 43: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	71

Şekil 44: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı.....	72
Şekil 45: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı	73
Şekil 46: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı.....	74
Şekil 47: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	75
Şekil 48: Zimmet Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı.....	76
Şekil 49: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	77
Şekil 50: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı	78
Şekil 51: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı	79
Şekil 52: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı	80
Şekil 53: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı	81
Şekil 54: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	82
Şekil 55: Rüşvet Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı	83
Şekil 56: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	84
Şekil 57: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı.....	85
Şekil 58: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı	86
Şekil 59: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı	87
Şekil 60: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	88
Şekil 61: İrtikap Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı.....	89
Şekil 62: Kasten Öldürme Suçlarının Yıllara Göre Sayıları	90
Şekil 63: Kasten Yaralama Suçlarının Yıllara Göre Sayıları.....	90
Şekil 64: Cinsel Saldırı Suçlarının Yıllara Göre Sayıları.....	91
Şekil 65: Tehdit Suçlarının Yıllara Göre Sayıları	92
Şekil 66: Hırsızlık Suçlarının Yıllara Göre Sayıları	93
Şekil 67: Mala Zarar Verme Suçlarının Yıllara Göre Sayıları.....	94
Şekil 68: Zimmet Suçlarının Yıllara Göre Sayıları.....	94
Şekil 69: Rüşvet Suçlarının Yıllara Göre Sayıları	95
Şekil 70: İrtikap Suçlarının Yıllara Göre Sayıları.....	96

KISALTMALAR

AİHS	:Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AKY	:Adli kolluk yönetmeliği
CBK	:Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
CİK	:Ceza infaz kurumları
CMK	:Ceza Muhakemesi Kanunu
JGNK	:Jandarma Genel Komutanlığı
JTGYY	:Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu
JTGYY	:Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Yönetmeliği
OBS	:Olaylar bilgi sistemi
TC	:Türkiye Cumhuriyeti
TCK	:Türk Ceza Kanunu
TDK	:Türk Dil Kurumu
TSK	:Türk Silahlı Kuvvetler
TÜİK	:Türkiye İstatistik Kurumu
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
KHK	: Kanun kükmünde kararname

GİRİŞ

İnsanlığın var olduğu günden beri ‘suç ve suçlular’ hep var olmuştur. Bir suç bilimi olan kriminoloji her ne kadar genç bir bilim dalı olsa da, ilk insanlardan itibaren suçlar ve suçlular var olduğu için, toplumlar da suçların nedenini hep merak etmiş ve bu konuda düşünmüşlerdir. Benzer şekilde salgın hastalıklar da binlerce yıl öncesinden günümüze insanlığı tehdit eden en büyük etmenlerden biri olmuştur. Bu tez, tarihsel süreçte hep var olan bu iki olgu arasındaki ilişkiyi irdelemeyi ve salgın hastalıkların suçlar üzerinde bir etkisi olup olamayacağı sorunsalını Covid-19 salgını özelinde ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Covid-19 salgını; Aralık 2019 ayında Çin Halk Cumhuriyeti’ne bağlı Hubei eyaletinin başkenti olan Vuhan’da ortaya çıkmış bir solunum yolu hastalığıdır. İnsandan insana solunum yoluyla hızla bulaşan bu salgın hastalık, Vuhan şehrinde ortaya çıkmış, daha sonra Çin’in tamamına ve oradan da diğer ülke, kıtalara ve nihayetinde dünya geneline yayılmıştır. Bu hastalık, dünya geneline yayılması sonucunda, 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından “Pandemi” olarak kabul ve ilan edilmiştir. DSÖ’nün Covid-19 nedeniyle hayatını kaybedenlerin gerçek sayısını hesaplamak için geliştirdiği yeni yöntemle yaptığı hesaplama göre tüm dünyada yaklaşık 15 milyon kişinin ölümüne sebep oldu (<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-61333377>).

Covid-19’un, dünya üzerinde hızla yayılıp can almaya başlamasıyla devletler, gerek hastalığın yayılmasını, gerek can kayıplarını önlemek üzere çeşitli tedbirler almaya başladılar. Sokağa çıkma yasakları, okulların kapatılması, seyahat kısıtlaması, iş yerlerinin kapatılması bu tedbirlerin başında gelmektedir. Salgının yayılmasını kontrol altına almak için atılan bu adımlar hayatın her alanına dokunmuş, bazıları ise bireysel ve toplumsal yaşam üzerinde oldukça olumsuz etkiler yaratmıştır.

Ülkemizde bu salgından olumsuz etkilenen ülkelerden biri olup, DSÖ verilerine göre ülkemizde bu salgın nedeniyle hayatını kaybedenlerin gerçek sayısı 264 bindir (<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-61333377>). Ülkemizi birçok açıdan etkisi altına alan bu salgın ve önlemeye yönelik alınan tedbirlerin suç ve suç oranlarını bir etkisi olup olmadığı bu tezin araştırma konusunu oluşturmaktadır. Bu çalışma ile; 2018, 2019, 2020 ve 2021 yılları arasında, Türkiye genelinde Jandarma Bölgesinde işlenen “kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap ” suç verileri, suçları işleyenlerin yaşı, mesleği, cinsiyeti, uyruğu, medeni hali ve öğrenim durumları ile suçların işleniş saatleri açılarından incelenerek bu suçlar üzerinde Covid-19 salgınının bir etkisi bulunup bulunmadığı ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Ülkemizde, Jandarma

Bölgesindeki suçlara yönelik istatistiki verilerin analizine dayalı olarak yürüttüğümüz bu çalışma; 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında Jandarma Sorumluluk Bölgesinde işlenen “kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap” suçlarına ait istatistiklerin incelenmesi ile sınırlı olup, Polis Sorumluluk Bölgesinde işlenmiş suçlar ile Jandarma Bölgesinde işlenen diğer suçlar bu çalışmanın kapsamı dışındadır.

Çalışmamız, tez konumuzun amaç, problem, yöntem, varsayımları ile sınırlılıklarını ortaya koyduğumuz giriş ile sonuç ve değerlendirme bölümleri dışında üç bölümden oluşmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde, “Suç, Suçlu, Suçluluk, Kriminoloji, Covid-19 Pandemisi ve Suç İstatistiği” gibi kavramlar ile suç türleri, kişileri suç işlemeye iten nedenler gibi konuların açıklaması yapılacaktır. Bu kapsamda çalışmamızın inceleme alanını oluşturan, kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap suçlarının açıklamalarına ve Türk Ceza Kanunundaki (TCK) tanımlarına ve basit halleri ile nitelikli halleri hakkındaki bilgilere burada yer verilecektir.

İkinci bölümde, Jandarma Sorumluluk Bölgesinde işlenen suçlar inceleneceği için Jandarmanın; tarihçesi, teşkilat yapısı, görev ve sorumlulukları hakkında bilgilendirme yapılacaktır.

Üçüncü bölümünde ise veri analizi yöntemi ile Jandarma Genel Komutanlığı (JGNK) “Olaylar Bilgi Sisteminden” (OBS) alınan veriler incelenecek olup, verilerin bu çalışmada kullanılması ile ilgili olarak JGNK’den gerekli izinler alınmıştır. Jandarma OBS veri tabanından alınan kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap suçlarına ait veriler grafikler halinde gösterilecek ve grafiklerin altında yorumlaması yapılacaktır. Değerlendirme kapsamına alınan her suç sırasıyla; suçları işleyenlerin yaşı, mesleği, cinsiyeti, uyuşu, medeni hali ve öğrenim durumu ile suçun işleniş saatleri açısından ayrı ayrı grafiklerle ele alınarak analiz edilecektir. Analiz sonucunda belirtilen suçlar ile ilgili olarak ulaşılan bulgular, Covid-19 Pandemisi ile ilişkisi açısından değerlendirilecek ve pandemi kaynaklı varsa ortaya çıkan farklılıklar vurgulanacaktır.

Son olarak araştırmanın bulguları ve sonuçlarının değerlendirildiği “Sonuç ve Değerlendirme” bölümünde, yapılan çalışma sonucunda ulaşılan bulgular ile varsayımlarımızın değerlendirmesi yapılacaktır. Verilerin incelenmesi sonucunda tespit edilen hususlar ile Covid-19 kaynaklı olduğu değerlendirilen farklılıklar karşılaştırılarak anlamalı değişiklikler varsa bunlar vurgulanacaktır. Suçlar ile ilgili verilerin sunuluş sırası olan kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap sırası, değerlendirmede de takip edilecektir.

Araştırmanın Konusu ve Problemi

Bu araştırmanın konusu, Covid-19 salgını öncesi ve bu salgın döneminde işlenmiş olan suçlardır. Covid-19 pandemisi döneminde işlenen bazı suçların verileri, Covid-19 öncesindeki verilerle karşılaştırılarak, pandemi kapsamında alınan tedbirlerin suçlar üzerinde bir etkisinin olup olmadığı hususu ortaya konulacaktır. Araştırmanın problemi; pandemi suç ilişkisi ya da etkileşimidir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; Covid-19 salgınının etkili olduğu 2020-2021 yılları ile Covid-19 öncesi dönem olan 2018-2019 yıllarında işlenen; kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap suçlarına ait verileri incelenmek ve bu suçlar üzerinde salgın etkisini ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda, çalışmada öncelikle konuya ilişkin kavramsal açıklamalara ve bu suçların kanunda ele alınış biçimlerine yer verilecek, sonraki aşamada veriler grafiklere dökülerek incelenecek ve analiz edilecektir.

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Bu çalışma ile Covid-19 salgını döneminde işlenen bazı suçlarda, belirlenen parametrelerde (işleniş saatleri, suçu işleyenlerin yaşı, mesleği, uyuğu, medeni hali, cinsiyeti ve öğrenim durumu gibi) Covid-19 öncesi döneme göre ne tür değişiklikler olduğu ortaya konulacaktır. Çalışma kapsamında ayrıca salgının yayılmasına yönelik alınan tam kapanma kararları, seyahat kısıtlamaları, uzaktan eğitim faaliyetleri ve sokağa çıkma yasaklarının suç işleme davranışları üzerindeki etkisi de incelenecek olup; araştırmanın ele alacağı bu iki nokta çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Covid-19 salgınının suçlar üzerindeki etkisini araştırmaya yönelik yapılan çalışmaların azlığı nedeniyle bu çalışmanın alan yazınına da katkısı olacağı ve bundan sonra bu konuda yapılacak çalışmalara da kaynak olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, istatistiki verilerin analizine dayalı, bu açıdan nicel yönü daha ön plana çıkan bir araştırma çalışmasıdır. Literatür taraması ve mevzuat incelemesi ile, çalışmanın kavramsal ve kuramsal çerçevesi oluşturulduktan sonra, JGNK OBS'nden alınan verilerin istatistiki incelemesi yapılmıştır. Bu bağlamda veriler, microsoft excelde grafik haline getirilip sunulmuş ve bu grafiklerin literatüre dayalı olarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın kapsamını ise, 2018-2021 yılları arasında Jandarma sorumluluk sahasında işlenmiş olan; kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap suçlarına ait verilerin incelenmesi oluşturmaktadır. Belirtilen suçlar; suçu işleyenlerin yaşı, mesleği, cinsiyeti, uyuğu, medeni hali ve öğrenim durumu ile suçun işleniş saatleri açısından incelenmektedir. Bu inceleme sonucunda; 2018-2019 yıllarındaki veriler ile 2020-2021 yıllarındaki verilerin varsa farklarının belirlenmesi ile Covid-19 salgınının kırsal alanda işlenen suçlar üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak hedeflenmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın sınırlılıkları şunlardır;

1. Bu çalışmada kullanılan veriler, 2018-2021 yılları arasındaki Jandarma Sorumluluk Bölgesinde işlenmiş; kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap suçlarına ait verilerden ibaret olup, Jandarma Bölgesinde işlenen diğer suçlar bu çalışma kapsamı dışında kalmaktadır ve çalışmanın konu bakımından genellenebilirliği bu hususlarla sınırlıdır.
2. Suç sayılarında meydana gelen artış veya azalışlar, demografik özellikler temelinde incelenmekte olup diğer etken/nedenleri kapsamamaktadır. Bu husus da çalışmanın sınırlılıklarından biridir. Elde edilen bulgular, sonuç ve değerlendirme bu kapsamla sınırlıdır.
3. Araştırmada sadece Jandarma sorumluluk sahasında meydana gelen olaylar incelemeye alınmış olup, Polis Bölgesinde meydana gelen olaylar değerlendirme kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu nedenle ulaşılan sonuçlar kapsadığı alan açısından bu bölge ile sınırlıdır.
4. Kriminoloji bilimi çok yönlü bir bilimdir. Bu çalışma ise çok dar kapsamlı bir çalışmadır. Dolayısıyla çalışma sonuçları ve kapsamı itibariyle sadece çalışma alanı seçilen alan ve kapsamı içermekte olup bu alan ve kapsamla sınırlıdır.

Varsayımlar

1. Covid-19'un etkili olduğu 2020 ve 2021 yıllarında suçların işleniş saatlerine göre dağılımları açısından bir önceki dönemlere göre dikkate değer bir farklılık olmayacağı düşünülmektedir.
2. 2020 ve 2021 yıllarında inceleme kapsamındaki suçları işleyen şüphelilerin yaşlarına göre dağılımlarında önceki dönemlere göre büyük bir değişiklik beklenmemektedir.

3. Covid-19 döneminde inceleme kapsamına alınan suçları işleyenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarında önceki dönemlere göre önemli bir fark olmayacaktır.
4. 2020 yılındaki kasten öldürme suç sayısının 2019 yılına göre artacağı öngörülmektedir.
5. 2020 ve 2021 yıllarında suç işleyenlerin şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımlarında önceki dönemlere göre bir değişiklik olmaması beklenmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KAVRAMSAL / KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde " suç, suçluluk, kriminoloji, suç istatistiği, jandarma, Covid-19" kavramları hakkında bilgiler ile çalışmanın alt yapısını oluşturan konulara yer verilecektir.

1.1. SUÇ

Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde suç kelimesinin birinci anlamı: Törelere, ahlak kurallarına aykırı davranış, ikinci anlamı ise; “Yasalara aykırı davranış; cürüm” şeklinde belirtilmiştir (www.tdk.gov.tr, 2023). Bu çalışmada kullanacağımız “suç” kavramı, ikinci anlamındaki içeriğiyle kullanılmaktadır.

Suç; davranışlarda meydana gelen sapmalar yani normal olmayan davranış biçimleridir (İçli, 2021:27). Gürler’e göre (2014) suç; bir ülkenin pozitif hukuk sistemi içerisinde yer almakta olan ceza kanunlarının karşılığında yaptırım ön gördüğü eylemlerin kasten, ihmalen veya taksirle işlenmesidir (Gürler, 2014:9). Günümüzde, gerek sokakta işlenen suçlar gerekse özel alanda işlenen suçlardan, uluslararası suçlara ve ülkeden ülkeye değişen terör suçlarına birçok suç türü ile karşılaşma riskimiz gün geçtikçe artmaktadır (Kul, 2013:17).

Bazen kanunların suç saymadığı bir fiil toplum nezdinde suç sayılabilmekte iken, kanunlara göre suç olan bir fiil de normal bir davranış olarak görülebilmektedir. Toplumdaki bu algının sebebi coğrafyaya, iklim şartlarına, örf ve adetler ile dini inançlara göre değişiklik göstermektedir. Buna örnek vermek gerekirse kaçakçılık suçunun yaygın olarak işlendiği hudut bölgelerinde yaşayan halk bunu bir suç değil, sınır ticareti olarak nitelendirmektedir. Hatta sınır ticaretinin düzenlenmesi hakkında çıkarılan Cumhurbaşlığı Kararnamesi’nin (CBK) bazı maddelerini kaçakçılığın kaynağı olarak görenler mevcuttur (Terzi, 2018:49).

1.2. SUÇLU

Bir kişinin suçlu olarak nitelendirilmesi için hakkında suç işlediği gerekçesiyle verilmiş bir mahkeme kararı bulunmalıdır. Aynı şekilde kanunların suç saymadığı bir davranıştan dolayı kimseye ceza verilemez bu kural insan haklarının evrensel unsurlarından biri olan suçta ve cezada kanunilik ilkesinin bir gereğidir (Akt. Yıldırım, 2014:7). Bu durumda suçlu; ceza kanunlarında karşılığında yaptırım ön görülmüş bir fiili kasten, ihmalen, iştirak halinde, yardım ve yataklık ederek veya taksirle işleyen ve bu suçu işlediği mahkeme kararıyla sabit olan kişiye suçlu denilir şeklinde tanımlanabilir.

Anayasaya göre; suçluluğu mahkeme kararıyla saptanıncaya kadar herkes masum sayılır kuralı hakim olsa da (masumiyet karinesi) TCK'da etkin pişmanlık hükümlerini açıklarken "...suçun meydana çıkmasına ve diğer suçluların yakalanmasına hizmet ve yardım ederse..." ibaresi ile henüz mahkeme önüne çıkarılmamış kişilerden de suçlu olarak bahsetmektedir. Yine TCK'ya suçlar; kasten, taksirle, ihmalen, yardım ve yataklık etmek suretiyle ve müştereken işlenebilmektedir.

1.3. SUÇLULUK

Suçluluğu kısaca tanımlamak istersek toplumsal hayatı düzenleyen yazılı (ceza kanunları) veya yazısız (örf. adet, görgü, ahlak ve dini kurallar) kurallara uymak istememe, uymama hali olarak tanımlanabilir (Güdek, 2016:4). Suçluluk ile ilgili olarak "suçluluk nedir" adlı bir çalışmada, suçluluğun ruh hali açıkça ifade edilemeyen kendini kabul edememe duygusu olarak oluştuğunu belirtmiştir (Broke, 1985:32)

Tarihte süreçte suçbilimcilerce, her insan gibi suçsuz olarak doğan bir kadın veya erkeğin nasıl bir seri katile, bir suç makinesine dönüştüğünü bulmak üzere, suçluların özellikle de seri katillerin çocukluklarına inecek şekilde pekçok çalışma yapılmıştır (Atasoy, 2017:28). Suçluluk; suçu işleyen açısından "suçu işlemiş olmak" anlamına gelmektedir. Bazen suçluluk ile utanç duygularının birbiriyle karıştırılmaktadır. Suçluluk ile utanç duyguları yapılan hareketin sonuçlarının hareketi yapan tarafından kontrol edilip edilmemesi ile alakalıdır. Buna göre eğer bireyi rahatsız eden hata veya başarısızlık bireyin göstermiş olduğu çabanın bir sonucu ise suçluluk doğurur, ancak bu başarısızlık bireyin kendisinde var olan ve değiştirilmesi mümkün olmayan olan sebeplerden dolayı ortaya çıkıyorsa hissedilen duygu utançtır (Akt. Gözkan & Yağmurlu, 2006:37-52).

Suçun ana sebepleri, ekonomik zayıflık, işsizlik, ırkçılık, yetersiz sağlık hizmetleri, etkili olmayan eğitim sistemi, psikolojik bozukluklar, ebeveynsiz bireyler, alkol, ergen hamileliği ve bencil bir toplum şeklinde belirtilebilir (Murphy, 2012:16-284).

1.4. KRİMİNOLOJİ

İnsanlar neden suç işler? Neden kurallara uymak yerine aykırı davranmayı seçerler? Neden insanlar başkalarını yaralar, malına zarar verir, dolandırır, gasp ederler ve tecavüz ederler? Şimdiye kadar her insan bunu muhakkak düşünmüştür. Kriminoloji işte bu soruları cevaplama işlevini yerine getiren "suç bilimi" anlamına gelen bir bilim dalıdır. Kriminoloji suçluluğu, suçun sebeplerini, sonuçlarını, suçun mağdur ve diğer insanların yaşamlarına olan etkileri inceleyen bir bilim dalıdır (Akt. Demirbaş, 2020:31). Kriminoloji bilimi, esasında suç

istatistiklerini, suçun işleniş şekli ve sebeplerini hammadde olarak kullanan bir fabrika gibi düşünülebilir.

Kriminoloji tıp veya matematik gibi çok eski bilimlerden değildir. Aslında insanlık tarihi boyunca suçlar hep var olmuştur. Suçlar var olduğu için suç araştırmaları, suçların ve sapma davranış sayılabilecek diğer davranışların sebeplerini veya önlenmesine yönelik çözüm yolları arayanlar da olmuştur. Ancak kriminolojinin bir bilim olarak ortaya çıkması çok eskiye dayanmamaktadır.

Kriminoloji kavramı, İtalyan kriminolog Raffaele Garofala (1851-1934) tarafından ilk kez 1885 yılında yayımlanan “Criminologia” isimli bir kitapta kitap ismi olarak kullanılmıştır (Demirbaş, 2020:31). Dönmezer’e göre (1984) “insanın sapıcı davranış ve eylemleri arasında suçu doğuran, yapan ve suçu kontrol etme amacını güden süreçleri açıklayan ve suçun sebep ve faktörlerini tespit maksadıyla insana ve suç işleyen insana ilişkin bilgilerin bütünüün sentezini oluşturan bir bilgi dalıdır” (Dönmezer, 1984:16).

Kriminoloji konusunda bir çalışmada, Yumak, (2015) “19. Yüzyılın sonlarında sanayi devrimi ile birlikte ortaya çıkan toplumsal sorunlar, sosyal bilimler için bir çalışma konusu olmuştur. Bu toplumsal sorunlardan birisi de, suçluluğun artması ve farklı şekillerde ortaya çıkmaya başlamasıydı” (Yumak, 2015:550) şeklinde bir yorum getirmiştir. Kriminoloji bilimine eleştirel yaklaşan Agozino (2010) ise makalesinde, devletlerin baskıcı politikalarını, özgürlüklerin kısıtlanmasını ve insan hakları ihlalleri gibi büyük suçlardan bahsederek kriminoloji bilimini ve kriminologları böyle büyük suçlar ile ilgilenmeyip yan kesicilik hırsızlık gibi bireysel suçlar ile sınırlı kalındığını iddia etmekte ve eleştirmektedir (Agozino, 2010:14).

1.5. SUÇ İSTATİSTİĞİ

Suç istatistikleri suçların analiz edilmesi ve suçu önlemeye yönelik faaliyetlerin yönlendirilmesi için oldukça önemli verilerdir. Suçlar bölgeden bölgeye, ilden ile bazen mahalleden mahalleye farklılık göstermektedir. Bu fark bazen suçların işleniş şekli ile ilgili iken, kimi zaman suç tipleri kimi zaman da suçun işleniş zamanı gibi farklı tablolarda kendini göstermektedir. Suç istatistikleri henüz işlenmemiş suçların öngörülmesini sağlamaktadır.

Ülkemizin çeşitli yerlerinde bulunan ve çok geniş bir kapsamda yayılmış bulunan Polis ve Jandarma Karakollarının konuş yerlerinin belirlenmesinde de birçok faktör gibi “suç istatistikleri” de etkili olmaktadır. Nitekim Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Yönetmeliğinin (JTGY) “Konuşlanma” kenar başlıklı 6. Maddesinin 5. Fıkrasında Karakolların konuş yerleri belirlenirken göz önünde bulundurulacak yedi kriterden bahsedilmektedir. Bu hususlardan ilki bölgenin emniyet ve asayiş durumudur. İkincisi ise suç

analizleri ve suç oranlarıdır. Görüldüğü gibi Karakolların konuş yerlerinin belirlenmesinde de suç istatistikleri büyük önem arz etmektedir.

1.6. MÜCAVİR ALAN - KIRSAL ALAN

Kırsal alan kavramı ile ilgili gerek akademik çalışmalara gerekse de günlük kullanıma bakıldığında “kırsal” tabiri ile kastedilen köylerdir (Ünal, 2020:23). TDK sözlüğünde de “kırsal” kelimesinin ikinci anlamı: “Şehir merkezlerinin dışında, nüfusun az olduğu, tarım ve hayvancılık yapılan yer; kırlık.” olduğu belirtilmiştir.

Genel kolluk kuvvetlerinin sorumluluk sahalarını kısaca belirtmek gerekirse il ve ilçe merkezleri Polis, bunların dışında kalan yerler Jandarma sorumluluk bölgesidir (Abdülvahitoğlu, Macit & Koyuncu, 2021:309). TDK sözlüğüne göre mücavir alan; “Bir şehrin gelişmesi bakımından gerekli görüldüğünde kullanılabilecek olan belediye sınırlarına komşu alan” anlamına gelmektedir. Bazen mücavir alan tabiri kırsal alan yerine kullanılabilir. Ancak ikisi aynı şey değildir. JTGGY’ye göre Jandarmanın sorumluluk bölgesi ile ve ilçe belediye sınırları dışında kalan alan veya polis teşkilatının olmadığı yerler şeklinde tanımlanmıştır. Ancak belde belediyelerinin neredeyse tamamı ile il ve ilçe belediyelerinin mücavir alanlarının tamamına yakını Jandarma sorumluluk bölgesindedir.

Aralarında bağlantı kurmak gerekirse Jandarmanın sorumluluk alanı şehirlerin dışında kalan yerler yanı bu tezin başlığında da belirtildiği gibi kırsal alandır. Bu nedenle çalışmanın isminde “Jandarma bölgesi” yerine “kırsal alan” tabiri kullanılmıştır.

1.7. PANDEMİ VE COVID-19 PANDEMİSİ

Pandemi kısa tanımıyla küresel salgın hastalık anlamına gelmektedir. Tarih boyunca salgın hastalıklar insanlar için var olan büyük tehlikelerin arasında sayılmışlardır. Üstelik teknolojinin gelişmesi ile salgın hastalığa sebep olan virüsler ve mikroorganizmalar da insanlar gibi modern modern ulaşım araçlarından faydalandıkları için eskiye göre çok daha hızlı yayılabilmektedir (Akt. Parıldar, 2020; 19-26).

Covid-19, Aralık 2019 ayında Çin’in Hubei eyaletinin Vuhan kentinde ortaya çıkmış olan ve insandan insana hızla bulaşabilen bir solunum yolu hastalığıdır. Hızla yayılan bu salgın hastalık önce Vuhan kentinde daha sonra dünyanın hemen her ülkesinde yayılmaya başlamış ve 11 Mart 2020 tarihinde DSÖ tarafından “Pandemi” olarak ilan edilmiştir (<https://Covid19.saglik.gov.tr>, 2023).

DSÖ sitesinde yer alan verilere göre 08 Kasım 2023 tarihi itibarıyla dünya genelinde Covid-19 salgınında 771.820.937 doğrulanmış vaka ve 6.978.175 ölüm meydana gelmiştir

(www.who.int, 2023). DSÖ Mayıs 2023 tarihinde Covid-19'un artık "küresel acil durum" olmadığını da açıklamıştır (www.bbc.com/turkce, 2023).

Türkiye'de Sağlık Bakanlığının en son Mart 2023 tarihinde paylaştığı Covid-19 tablosuna göre; Covid-19 salgınının ülkemizde yayılmaya başladığı günden itibaren tespit edilmiş toplam vaka sayısı 17.232.066, toplam vefat sayısı ise 102.174'tür (www.saglik.gov.tr, 2023). Tablo 1'de Sağlık Bakanlığı tarafından paylaşılan 2020 yılı Covid-19 salgını verileri, Tablo 2'de ise 2021 yılı Covid-19 salgını verileri gösterilmektedir (www.saglik.gov.tr, 2023). Tablolarda da görüldüğü gibi salgın bizim ülkemizde de ciddi şekilde yayılmış ve can almıştır.

Covid-19 pandemisi nedeniyle devletler birçok tedbir almıştır. Bunların en başında sokağa çıkma ve seyahat kısıtlamaları gelmektedir. Dolayısıyla salgından önceki günlük yaşam, yaşantı büyük oranda değişime uğramıştır. Özellikle insanların evlerine kapanması psikolojik durumlarını olumsuz etkilemiştir (Bekaroğlu E. ve Yılmaz T. 2020:575). Bu durumun Covid-19 pandemisi döneminde kasten öldürme suçlarında meydana gelen artışın da sebebi olabileceği de bu kapsamda bazı uzmanlarca dile getirilmiştir.

Tablo 1: TC. Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Covid-19 Verileri

SAĞLIK BAKANLIĞI 2020 YILI COVID-19 VERİLERİ					
AYLAR	VAKA SAYISI	HASTA SAYISI	TEST SAYISI	VEFAT SAYISI	İYİLEŞEN SAYISI
OCAK					
ŞUBAT					
MART		622	52.113	139	
NİSAN		106.673	941.214	2960	48.402
MAYIS		43.738	1.005.577	1366	79.087
HAZİRAN		35964	1342456	591	45138
TEMMUZ		30967	1419173	560	41424
AĞUSTOS		39260	2337669	679	30391
EYLÜL		48530	3241769	1825	34823
EKİM		56704	3621553	2057	44222
KASIM	177931	125498	4590478	3494	80756
ARALIK	774004	142973	5912275	7135	592658
TOPLAM	951935	630929	24464277	20806	996901

Tablo 2: TC. Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Covid-19 Verileri

SAĞLIK BAKANLIĞI 2020 YILI COVID-19 VERİLERİ					
AYLAR	VAKA SAYISI	HASTA SAYISI	TEST SAYISI	VEFAT SAYISI	İYİLEŞEN SAYISI
OCAK	268811	30707	5126855	5112	261765
ŞUBAT	224.125	17.940	3.543.594	2.576	209.819
MART	615594	29192	5.403.041	2968	441992
NİSAN	1.503.409	75.744	8.683.942	8.594	1.309.671
MAYIS	428813	41.802	6.877.310	7396	790.727
HAZİRAN	176.248	15.277	6.647.666	2.205	179.661
TEMMUZ	301393	1805	7081876	1600	160075
AĞUSTOS	661286	0	8568614	5378	382857
EYLÜL	765.739	0	9.872.289	7.344	778.691
EKİM	878918	0	10986445	6557	874217
KASIM	762.600	0	10.716.229	6.231	836.256
ARALIK	686962	0	11012724	5519	736981
TOPLAM	7273898	212467	94520585	61480	6962712

1.8. SUÇ İŞLEME NEDENLERİ VE TÜRLERİ

Suç ve suçluluk insanlık tarihi kadar eskidir (Demirbaş, 2001:31). Buna paralel olarak suçlulukla mücadele ve suçun nedenlerinin araştırılması da bir o kadar eskiye dayanır. Sosyolojide, suç olgusunu ilk defa ayrıntılarıyla araştırma konusu yapma Durkheim sayesinde gerçekleşmiştir (Bal, 2016:42). Durkheim'e göre suç bir davranıştır, suçun ve suçluluğun olmadığı bir toplum düşünülemez, suçları işleyenlere yapılan yaptırım veya verilen cezalar gibi suçun kendisi de normal karşılanmalıdır (Kızılçelik, 2017:254).

Suç kavramı genellikle sapma kavramı ile karıştırılır. Her ne kadar her suç bir sapma olsa da her sapma bir suç değildir. Bir davranışın suç olması için ceza kanunlarında belirtilmiş olması, karşılığında bir yaptırım öngörülmüş olması gerekir, oysa sapma da böyle bir şart yoktur. Toplumsal hayatı düzenleyen kurallara (hukuk kuralları, örf ve adetler, ahlak kuralları, din kuralları vb.) aykırı olarak yapılmış olan davranışlar da dahil olmak üzere kanunda karşılığında yaptırım öngörülmeleyen bir davranış suç değildir. Örneğin yere tükürmek ahlak

kuralları ve görgü kurallarına aykırılık teşkil ederken, ceza kanunumuza göre bu bir suç değildir.

Suç araştırmalarının en önemli konularından birisi suçlu profillerinin ortaya çıkarılmasıdır. Suçlu profillemeye Kriminalistik dalının bir unsuru olduğu kadar Kriminoloji biliminin de konusudur. “Suçlu profili tipik olarak kişisel özelliklerin sınıflamasını, davranış eğilimlerini ve demografik karakteristikleri içerir. Suçlunun yetiştirilme tarzı, suç öncesi aldığı eğitimi ve kültürel yapısı ile her türlü gelişimsel bozukluklar ve suçun işlenişinde kişideki mevcut psikiyatrik bozuklukların etkisinin tespiti, gerek suçun önlenmesi gerekse failin bulunmasında yardımcı rol oynar” (Cantürk & Cantürk, 2004:27-37). Adli psikolojide; suçlu profillemeye en önemli konulardan biridir. Suçlu profillemeye başlangıçta film ve romanlarda ortaya çıkmıştır. Ancak FBI akademisinde davranış bilimleri kurulduktan sonra daha sistematik bir biçimde ortaya çıkmışlardır (Aydın & Dirilen, 2011, 2612 – 2616).

1.9. İNSANLARI SUÇ İŞLEMeye İTEN NEDENLER

Bir davranışı “suç” olarak niteleyebilmek için bazı özelliklerin bu davranışta bulunması gerekir. Bu özellikler aslında suçun unsurlarıdır. Suçta maddi unsur, manevi unsur ve kanunilik unsur olmak üzere üç unsur bulunur. Bu unsurlardan kanunilik unsuru, bir davranışın hukuka aykırı olduğu yani suç olduğunun söylenebilmesi için; ceza kanunlarında belirtilmiş ve karşılığında yaptırım öngörülmüş olması gerektiğini ifade eder. Maddi unsur; suç davranışının gerçekleştirilmesi, manevi unsur ise bu davranışın bir kast veya kusur neticesinde oluşması anlamına gelmektedir (Yıldırım, 2014:3). Demirbaş’a göre (2020) suçluluğun nedenleri; kişisel görünüş olarak suçun nedenleri ve yığın görünüşü olarak suçun nedenleri şeklinde iki ayrı bölümde incelenmelidir. Bireysel görünüş olarak suçun nedenleri araştırılırken tek bir kişinin suçluluğunun o kişi özelinde inceleme yapmak suretiyle o kişinin suçu işleme sebepleri tespit edilir. Bu aşamada kişinin doğum öncesi yani kalıtsal olarak aldığı özellikleri ile birlikte doğup büyüdüğü çevre, ilişkileri, ekonomik durumu vb. tüm alanlarda yapılacak inceleme sonucunda kişinin neden suç işlediği ortaya çıkarılmaya çalışılır. Yığın görünüşü olarak suçun nedenleri ise geniş anlamda yapılan bir suç nedenleri araştırmasıdır. Bu araştırmada tek bir kişi için değil toplumsal olarak suçların neden işlendiği, insanları suça iten toplumsal nedenler ortaya çıkarılmaya çalışılır (Demirbaş, 2020:36-39).

Hirshi’ye göre bireyi topluma bağlayan; aidiyet ve buna bağlı olarak adanmışlık duygusu, bağlılık, sosyal faaliyetlerde bulunma ile inanç gibi bağlar vardır. Bu bağların kopmaya veya zayıflamaya başlaması bireyin suç işlemesine neden olur (Dolu, 2012:276).

Ülkemizde işlenmekte olan suçların çeşitli sebepleri vardır. Bu sebepleri teker teker belirtmek belki imkansızdır. Ancak genel sebepleri sayacak olursak; beşeri sebepler, ekonomik sebepler, coğrafi sebepler, psikolojik sebepler, sosyolojik sebepler gibi birçok başlık altında incelemek mümkün olacaktır. Kasten yaralama, kasten öldürme, tehdit vb. kişilere karşı suçların sebepleri incelendiğinde büyük bir kısmının öfke kontrolünün yapılamaması olduğu görülecektir (Güçlü & Akbaş, 2023:350). Öfke, şiddetli ve uzun süreli olduğunda genelde yıkıcı etki ile son bulur. Bu da genelde suç ile sonuçlanır (İçmeli, Özçetin, Bahçebaşı & Ataoğlu, 2011:19). Yine konu ile ilgili bir çalışmada yaralama ve öldürme suçlarını işleyen kadınların bu suçları işlemesindeki temel sebeplerin arasında öfke kontrolü eksikliği olduğu belirtilmiştir (Akgün & Duyan, 2019:652).

Çalışmanın konusu ile ilgili olduğu için salgın Covid-19 pandemisi döneminde işlenen suçların salgından kaynaklanıp kaynaklanmadığına değinmek gerekir. Covid-19 pandemisi döneminde kapanma tedbirleri ile birlikte, özellikle de hastalığa yakalananların 14 gün boyunca karantinada kaldıkları sürede sürekli olarak evde durmanın kişilerde yaratmış olduğu öfke, stres ve gerginliğin aile içi şiddet olaylarını artırdığı değerlendirilmektedir (Okray, Direktör & Atabay, 2021:295). Konu hakkında yapılan başka bir çalışmada da, eve kapanma tedbirlerinin partner şiddetini arttırdığı tespit edilmiştir (Dewinter, Vandeviver, Philipp, Dau, Beken & Frank, 2021:9). Konuyla bağlantılı olarak işyerlerinin kapanması sonucunda ekonomik anlamda sorun yaşamaya başlanması da suçun sebepleri arasında sayılabilir.

1.10. SUÇ TÜRLERİ

TCK'da yer alan ve bu çalışma kapsamında incelenecek olan suçlar, özellikleri ve hedef aldıkları objeler dikkate alınarak aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır:

1.10.1. Kişilere Karşı Suçlar

Anayasal olarak korunması gereken bir hakkın veya menfaatin çiğnenmesi söz konusu olduğunda kanun koyucu tarafından eğer bu değerlerin daha etkili bir biçimde korunmasına ihtiyaç duyuluyorsa, suç hukukuna özgü müeyyidelere başvurmak kaçınılmaz olur (Selçuk 2014:85-106). Bu müeyyideler temel ceza kanunumuz olan TCK'da yer almaktadır. TCK'da suçlar “İkinci Kitap Özel Hükümler” adında ayrı bir bölümde, dört ana başlıkta tasnif etmiştir. Bunlar; kişilere karşı suçlar, millete ve devlete karşı suçlar, uluslararası suçlar, ve topluma karşı suçlar şeklindeki ana başlıklardır (Hafizoğulları & Güngör, 2007:21). Bu başlıklardan Kişilere Karşı Suçlar ise on bölümde ele alınmıştır: Hayata karşı suçlar, vücut dokunulmazlığına karşı suçlar, koruma, gözetim, yardım ve bildirim yükümlülüğünün ihlali, çocuk düşürtme, düşürme veya kısırlaştırma, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, hürriyete karşı suçlar, şeref ve onuruna karşı suçlar,

özel hayatın gizliliğine karşı suçlar, işkence ve eziyet suçları ve malvarlığına karşı suçlar şeklindedir (Taneri & Kamışlı 2018:5).

1.10.1.1. Kasten öldürme

Türkiye'nin de taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) Hak ve Özgürlükler başlıklı ve Yaşama Hakkı kenar başlıklı 2. Maddesinde yaşama hakkı şu şekilde tanımlanmıştır: “Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırdığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infaz edilmesi dışında, hiç kimsenin yaşamına kasten son verilemez” (AİHS Md.2).

TCK'nın 81. Maddesi; kasten öldürme suçunu işleyen bir kişinin müebbet hapis cezası ile cezalandırılmasını öngörmüştür. Bu suçun; nitelikli hallerine ise (tasarlayarak, canavarca bir hisle, eziyet çektirerek, eşe karşı, üstsoy, altsoy ve yansoya karşı işlenmesi gibi 82. Madde belirtilen haller) 81. maddede belirtilen müebbet hapis cezası değil ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını verileceği düzenlenmiştir.

Kasten öldürme suçunda kanun koyucu, hem 765 (mülga) sayılı kanuna göre daha ağır bir cezai yaptırım ön görmüş hem de bir önceki kanunda hafifletici olan bazı unsurların ağırlaştırıcı unsur olarak düzenlemiştir. Örneğin namusunu temizlemek için yeni doğan çocuğunu öldüren bir anne hakkında mülga 765 sayılı ceza kanunu 8 ila 12 yıl hapis cezası öngörmüş iken, 5237 Sayılı TCK aynı fiili ağırlaştırıcı sebeplerden saymakta ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırmaktadır.

Kasten öldürme olayları verileri üzerinde yaptığımız incelemede 2020 yılındaki kasten öldürme suç sayısının 2019 yılına göre artış gösterdiği sonucuna varılmıştır. Ancak bu konuda yapılan bir çalışmada, cinayet oranı en yüksek olan Latin Amerika ülkelerinde Covid-19'un ilk altı aylık döneminde bir önceki yıla göre büyük oranda düşüş olduğu tespit edilmiştir (Macit, 2021:177).

1.10.1.2. Kasten yaralama

Bir insanın vücuduna acı veren, sağlığını bozan veya organlardan birinin işlevini kaybetmesine veya azalmasına sebep olan hareketlerin kasten işlenmesi sonucunda kasten yaralama suçu oluşur (Kocalar ve Biçen, 2019:19). TCK madde 86'da kasten yaralama suçunu ele almakta ve kasten yaralama suçunu işleyenin bir yıl ile üç yıl arasında hapis cezası ile cezalandırılmasını öngörmektedir. 86. Maddede ve devamındaki 87. Maddede kasten yaralama suçunun mağdurun vücudunda meydana getirdiği tahribata, suçu işleyenin kimliğine ve suç mağdurunun kimliğine göre değişen oranlarda cezalar düzenlenmiştir.

Kasten öldürme suçları ve kasten yaralama suçları her ne kadar ayrı suçlar olsa da bir bakıma iç içe suçlardır. Çünkü kasten öldürme suçunu işlenirken failin elinde olmayan sebeplerle öldürme suçunun işlenememiş olması durumunda kasten öldürmeye teşebbüs suçu işlenmiş sayılıyor (Özbek, 2016:3539). Bazen de öldürme kastıyla yapılmayan bir fiil öldürmeye sebebiyet verebiliyor. Bu konuda son zamanlarda ülke gündeminde kendine yer bulan Kadir ŞEKER olayı bunun en bariz örneğidir. Kadir ŞEKER eşine şiddet uygulamakta olan bir şahsa engel olmaya çalışırken şahsın ölümüne sebebiyet vermiş ve bu suçundan dolayı 10 yıl 10 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştır (www.sozcu.com.tr, 2023).

1.10.1.3. Cinsel saldırı

Yeni TCK ile bundan önceki ceza kanunu olan 765 sayılı TCK’da cinsel saldırı suçunun düzenlendiği maddelere bakıldığında, kişilerin cinsel dokunulmazlıklarından çok toplumunun geleneksel ahlak anlayışını korumaya yönelik hükümlere yer verdiği görülmektedir (Korkusuz, 2013:819-820). Ancak 2001 yılında yapılan anayasa değişiklikleri ışığında hazırlanan yeni TCK. “cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar” kenar başlıklı düzenleme ile başlık kısmında bile önceki kanundaki bakış açısının değiştiğini adeta ortaya koyar niteliktedir. 765 sayılı kanunda namus ve zina kavramı ön planda iken, yeni TCK’da kişinin cinsel dokunulmazlığı ön plandadır.

TCK. Madde 102’de bir kişinin vücut dokunulmazlığını cinsel davranışlar sergilemek suretiyle ihlâl eden kişinin beş yıl ila on yıla arası hapis cezası ile cezalandırılacağı ön görülmektedir. Kanun; akli melekeleri yerinde olan ve yetişkin olan kişiler arasındaki cinsel saldırı suçunun soruşturmasını şikâyetin varlığına bağlamaktadır. Ancak cinsel saldırı suçunun reşit olmayanlar ile akli melekesi yerinde olmayanlar ile sağır ve dilsizlere karşı işlenmesinde ise şikâyet unsuru aranmamaktadır. Kanun; 15 yaşından küçüklere karşı işlenen cinsel saldırı suçlarını ise “çocukların cinsel istismarı” adında ayrı bir suç türü olarak ele almıştır.

1.10.1.4. Tehdit

Tehdit kelime anlamı olarak: TDK tarafından “bir kimseyi gelecek herhangi bir tehlike ile korkutma” olarak tanımlamıştır (www.tdk.gov.tr. 2023).

TCK’da tehdit suçu ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Şöyle ki; “Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” (TCK, Md. 106). Şeklinde tehdit suçunun genel tanımı ve ceza olarak karşılığı belirtilmiştir.

TCK tehdit suçunu cezalandırırken kişilerin; karar verme ve hareket etme hürriyetlerini korumayı amaçlamakta olduğu belirtilmelidir (Arslantürk, 2022:149). Tehdit suçunun ele alındığı bu maddenin devamında; suçun kadınlara karşı işlenmesi halinde ceza alt sınırının 9 aydan az olamayacağını belirtmek suretiyle kadınlara pozitif ayrımcılık tanınmıştır. Tehdit suçunun cezası, birçok suçta olduğu gibi nitelikli hallerde daha ağır cezayı öngörmüş ve bunu madde de açıklanmıştır.

1.10.2. Mal Varlığına Karşı Suçlar

Bu çalışmada malvarlığına karşı suçlardan “hırsızlık” ve “mala zarar verme” suçları inceleme kapsamına alınmıştır.

1.10.2.1. Hırsızlık

Hırsızlık suçu TCK’nın 141. Maddesinde düzenlenmiştir. Bu madde özetle, bir kişinin zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınabilir bir malı, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak maksadıyla bulunduğu yerden alması fiilini en az bir yıl en fazla üç yıl hapis cezası ile cezalandırmaktadır. Hırsızlık suçunun cezalandırılmasındaki asıl amaç; kişilerin taşınır mallar üzerindeki zilyetlik hakkıdır (Meran, 2013:19).

Hırsızlık suçu; dünyanın her yerinde işlenen ve hemen her ülkenin ceza kanunlarında karşılığında yaptırım öngörülen bir suçtur. Hırsızlık suçunu işleyen bireylerin genelde eğitim düzeyi düşük kişiler olduğu görülmektedir (Yavuz & Susam, 2022:266).

Jandarma bölgesinde meydana gelen hırsızlıkların geneli; evden hırsızlık, enerji nakil kablosu hırsızlığı, bağ ve bahçeden hırsızlık, kullanımları gereği açıkta bırakılmış eşya hakkında hırsızlık, tarım ürünleri hırsızlığı ve hayvan hırsızlığıdır. Hırsızlık suçu; toplumdaki genel ekonomik durum başta olmak üzere çeşitli sebeplerle artış veya azalış gösterebilen bir suçtur (Yamak, Gürel & Koçak, 2016:60). Covid-19’un etkili olmaya başladığı yıl olan 2021 yılında Jandarma bölgesindeki hırsızlık olaylarında azalma meydana gelmiştir. Kırsal alandaki bu azalmaya karşılık kalabalık nüfusun bulunduğu şehir merkezlerinde yani polis bölgesinde işyerlerinin kapalı olması gibi nedenlerle özellikle “iş yerinden” hırsızlık suçlarında artış olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim Makassar şehrinde bu konuda yapılan bir çalışmada hırsızlık suçunun Covid-19 döneminde kalabalık nüfusun olduğu şehirlerde artış gösterdiği ve polisin bu suçları önlemek için daha fazla devriye görevlendirmesi gerektiği vurgulanmıştır (Syamsuddin1, Fuady, Prasetya, Chaerul & Umar 2021:311).

1.10.2.2. Mala zarar verme

TCK'nın 151'inci maddesinde düzenlenmiş olan bu suç hakkında: “Başkasının taşınır veya taşınmaz malını kısmen veya tamamen yıkan, tahrip eden, yok eden, bozan, kullanılamaz hale getiren veya kirleten kişi, mağdurun şikayeti üzerine, dört aydan üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.” hükmü bulunmaktadır.

Mala zarar verme suçunda suçun işlendiği mekanın özellikleri suçun işlenmesinde etkilidir. Özellikle ulaşım imkanları, nüfus yoğunluğu, aydınlatma ve kamera durumu gibi suç işlemeyi kolaylaştıran veya yakalanmayı güçleştiren etkenler bu suçun işlenişinde önemli etkenlerdir (Çalışkan & Poyraz, 2019:1097).

Jandarma bölgesinin genelde kırsal kesimden oluşuyor olmasından dolayı, meydana gelen başlıca mala zarar verme olayları; ekili tarladan traktör ile geçiş, ekili tarlaya hayvan bırakılmak suretiyle zarar vermek gibi tarım ve hayvancılığa dayalı olaylardır.

1.10.3. Millete ve Devlete Karşı Suçlar

TCK'da “Millete ve Devlete Karşı Suçlar” bölümü ile son hükümler 4. Kısımda birleştirilerek ele alınmıştır. Bu başlık altında bulunan suçlardan Rüşvet, Zimmet ve İrtikap suçları bu tezde inceleme kapsamına alındığından dolayı sadece bu suçlar hakkında açıklama ve bilgilendirmelere yer verilecektir.

Rüşvet, zimmet ve irtikap suçları kamu idaresinin işleyişine karşı suçlar olarak ayrı bir başlık altında incelenmiştir (Zafer, 2019:1557). Ayrıca bu suçlar “Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun” 17. maddesi uyarınca 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamının dışında tutulmak suretiyle soruşturma izni alınmadan doğrudan soruşturulacak suçlar kapsamına alınmışlardır (3628 Sayılı Kanun Md.17, 4483 Sayılı Kanun Md.2).

1.10.3.1. Rüşvet

Rüşvet suçunda diğer suçlardan farklı olarak mağdur kişi yoktur. Bu suçun mağdur kamu hukukudur. Rüşvet suçu işlendiğinde rüşveti veren de rüşveti alan da bu suçun şüphelisi olarak adli tahkikat dosyasında yer almaktadır. Rüşvet suçları az gelişmiş ülkelerde daha fazla görülmektedir. Rüşvet suçu: Kamusal hayata katkı sağlayan, toplumsal düzeni sağlayan birleştirici ve yönetici olan devlet idaresinin işleyişini hedef almaktadır (Kahraman, 2019:28).

Rüşvet suçu devletin şeffaflığını, hesap verebilirliğini ve kamu yönetiminin kalitesini etkileyen ve önlenmesi önem arz eden bir suçtur.

TCK'nun 252. maddesinde “Görevinin ifasıyla ilgili bir işi yapması veya yapmaması için, doğrudan veya aracılar vasıtasıyla, bir kamu görevlisine veya göstereceği bir başka kişiye menfaat sağlayan kişi, dört yıldan on iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.” hükmü ile rüşvet suçunun cezası belirtilmiştir. 252. Maddenin devamı fıkralarında ağırlaştırılmış halleri vs. yer almaktadır. Ancak çalışmanın ana konusu rüşvet suçu olmadığından ilgili maddeden rüşvet suçunun temeli sayılabilecek olan birinci fıkra alıntılanmıştır.

1.10.3.2. Zimmet

Kamu hizmeti alan bireyler, kendilerine hizmet eden kamu görevlilerinin dürüst ve ahlaklı bir şekilde görev yaptıklarını ve idarenin iyi işlediğine yönelik bir inanç sahibi olmaları gerekmektedir (Can, 2020:239). Bunun sağlanabilmesi için de kamu personelinin hukuk ve ahlak kurallarına uygun olarak görev yapması sağlanmalı ve bu konu denetlenmelidir. TCK bu konuda kamu görevlilerinin işlediği suçları cezalandırmaktadır. Hatta TCK'da bir çok suç için “suçu işleyen kamu görevlisi olması halinde...” veya “kamu görevlisinin yaptığı kamu görevinin kendisine sağladığı kolaylıktan faydalanarak bu suçu işlemesi halinde...” şeklinde belirtilen ağırlaştırıcı sebepler bulunmaktadır.

Zimmet suçu da kamu görevlilerinin işleyebileceği bir suçtur. TCK'nın 247. Maddesi, 1. Fıkrasında zimmet suçu şu şekilde yer almaktadır. “Görevi nedeniyle zilyedliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu malı kendisinin veya başkasının zimmetine geçiren kamu görevlisi, beş yıldan on iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

Kanun koyucu zimmet suçunu; hem TCK'da, hem Bankacılık Kanununda ve hem de Askeri Ceza Kanununda ayrı ayrı düzenleyerek zimmet suçunun önemini ortaya koymuştur (İşitgen, 2013:639).

1.10.3.4. İrtikap

İrtikap kelimesi sözlükte: yicilik, hile yapma, kötülük yapma vs. gibi anlamlara gelmektedir. Halk arasında da yiycilik olarak bilinir (Kanbur, 2013:1184). İrtikap suçu da rüşvet ve zimmet suçları gibi yüz kızartıcı suçlardandır. Bu suçları işleyenler kamu görevlerinden men edilirler. İrtikap suçunda memur görevini yapmayacağını veya gereği gibi yapmayacağından bahisle mağduru zorlayarak ondan menfaat temin eder. Örnek vermek gerekirse ameliyat yapacak olan bir doktorun hastasından bıçak parası istemesi bir irtikap suçudur (www.youtube.com. 2023).

TCK'nın 250. maddesinin 1. fıkrasında irtikap suçu şu şekilde açıklanmıştır: “Görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatte bulunulmasına bir kimseyi icbar eden kamu görevlisi, beş yıldan on yıla kadar

hapis cezası ile cezalandırılır. Kamu görevlisinin haksız tutum ve davranışları karşısında, kişinin haklı bir işinin gereği gibi, hiç veya en azından vaktinde görülmeyeceği endişesiyle, kendisini mecbur hissederek, kamu görevlisine veya yönlendireceği kişiye menfaat temin etmiş olması halinde, icbarın varlığı kabul edilir.”

İrtikap suçunun varlığı için icbar gereklidir. Bu icbarın hangi durumlarda varlığının kabul edileceği hususu 6352 SK. 86. Maddesiyle ceza kanununda irtikap suçunu düzenleyen ilgili maddeye ekleme yapılmıştır (Şen, 2014:395).

İKİNCİ BÖLÜM

2. JANDARMA TEŞKİLATI VE KIRSAL ALANDAKİ GÖREV VE SORUMLULUKLARI

2.1. JANDARMA

“Jandarma” dilimize Fransızcadan geçmiş bir kelimedir. “gens” ve “d’armes” kelimelerinin birleşmesiyle oluşmakta ve “silahlı adamlar” anlamına gelmektedir (Akt. Bilgiç, 2020:157). 2803 sayılı JTGYK’ya göre yapılan tanımla ise şu şekildedir: “Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanunların ve cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin verdiği görevleri yerine getiren silahlı genel kolluk kuvvetidir.”

Jandarma “kadife eldiven içindeki demir yumruk” şeklinde bir deyiş vardır. Bunu pek çoğumuz duymuşuzdur. Bu söz ile anlatılmak istenen şey; Jandarma “kadife eldiven” olması özelliği ile devletin yumuşak ve şefkatli yönünü simgelerken “demirden bir yumruk” devletin sarsılmaz gücü olduğu, zalimlerin karşısında durduğu mesajı verilmektedir (www.Jandarma.gov.tr, 2023).

JGNK, Cumhuriyetin ilk yıllarında yaptığı hizmetler ile “Jandarma, yurt, ulus ve cumhuriyete aşk ve sadakatle bağlı, tevazu fedakârlık ve feragat örneği bir kanun ordusudur” diyen Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK’ün övgüsüne mazhar olmuş bir kurumdur (www.hakkari.gov.tr 2023).

2.2. JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI’NIN TARİHÇESİ

Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş tarihi 14 Haziran 1839’dur. Osmanlı Devleti’nin batılı devletler gibi merkezi bir otorite sağlama ve tüm topraklarında tamamen hakimiyet kurmak amacına paralel olarak 1839 tarihli Tanzimat Fermanında verilmiş olan taahhütlerden biri “halkın can ve mal güvenliğini sağlamak” olduğundan dolayı bu görevi yapacak bir kolluk teşkilat kurulması çalışmaları başlamıştır (www.jsga.edu.tr, 2023).

Osmanlı İmparatorluğunda yeniçeri birliğinin 1826 yılında kaldırılması kamu düzenini sağlamak üzere Asakir-i Muntazama Mansure, Asakir-i Muntazâma Hassa ve 1834’te Asakir-i Redife askeri organları kurulmuştur. Bu organlar Jandarma’nın temelini oluşturmaktadır. Ancak Jandarma’nın kavram olarak resmi kayıtlara geçmesi 1839 tanzimat fermanından sonraki yıllarda olacaktır. Askeri kolluk tüzüğü (Asakir-i Zaptiye Nizamnamesi) 14 Haziranda yürürlüğe girmiş olup, 14 Haziran tarihine 1839 Tanzimat Fermanının tarihi eklenerek 14 Haziran 1839 Türk Jandarmasının kurulduğu gün olarak kabul edilmiştir. Günümüzde

kullanılan adıyla “jandarma” şeklinde anılmaya başlandığı yıl ise 1876’dır (www.jandarma.gov.tr, 2023).

Osmanlı Devleti’nin 3 Mart 1878 tarihinde Rusya ile imzalamış olduğu Ayastefanos antlaşmasının İngiltere ve Avusturya - Macaristan İmparatorluğunun itirazlarıyla geçersiz sayılması sonucunda bu anlaşmanın yerine 25 Temmuz 1879 tarihinde Berlin anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşmanın 15. maddesinde Doğu Rumeli bölgesinde iç güvenliği sağlayacak, yerel ve yerli milis tarafından da desteklenecek bir “Jandarma” biriminin kurulması ve bu birimin görevlilerinin Osmanlı Devletince atanacağı hususu hüküm altına alınmıştır (Avaner & Atasoy, 2021:20).

1904 yılından itibaren Fransız ağırlıklı yabancı subaylardan yardım alınarak Türk Jandarmasının yapısında reform süreci başlatılmıştır (Alyot, 1947:138). Jandarma Genel Komutanlığı; 14 Haziran 1839 yılından beri, ülkemizin iç güvenliğini sağlamakla görevli olan askeri statülü bir kolluk kuvveti iken; 2016 yılında 698 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile askeri kolluk statüsü kaldırılmıştır. 2016 yılına kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinin (TSK) bir parçası olan JGNK artık İçişleri Bakanlığına bağlı olan bir genel kolluk kuvvetidir (Özgür, 2019:105). Günümüzde ise Jandarma Teşkilatı modern teçhizatı, insan odaklı görev anlayışı ve suç çeşitliliğine paralel olarak gelişen teşkilat yapısı ile örnek bir kolluk olma yolunda görevine devam etmektedir.

2.3. JANDARMANIN TEŞKİLAT YAPISI

2.3.1. İdari Yapısı

JGNK’nın idari yapısının nasıl oluşturulacağı 2803 sayılı JTGYK’da belirtilmiştir. Bu kanunun 5. Maddesi’ne göre JGNK’nın kuruluş ve kadroları ile konuş yerleri İçişleri Bakanlığınca düzenleneceği belirtilmiştir. JTGYK’nın 5. Maddesine göre JGNK şu birimlerden oluşur:

Merkez Teşkilatında Bulunan Birimler;

Hukuk Hizmetleri Başkanlığı,

Mali Hizmetler Birimi Başkanlığı,

İç Denetim Birimi Başkanlığı,

Teftiş Kurulu Başkanlığı,

Asayiş Başkanlığı,

Personel Başkanlığı,

İstihbarat Başkanlığı,

Muhabere Elektronik Bilgi Sistemleri Başkanlığı,

Kriminal Daire Başkanlığı,

Havacılık Daire Başkanlığı,

Stratejik Gelişim Ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı,

Eğitim Ve Öğretim Daire Başkanlığı,

İstihbarat Okul Komutanlığı,

İstihbarat Grup Komutanlığı,

Personel Temin Merkez Komutanlığı,

Lojistik Komutanlığı, Denetleme Grubu,

Destek Kıtaları Komutanlığı ve Sosyal Tesisler Birimleri (JTGYM Md.5).

Taşra Teşkilatı;

Taşra teşkilatı şunlardır:

Jandarma bölge komutanlıkları,

İl jandarma komutanlıkları,

İlçe jandarma komutanlıkları,

Komando alay/tabur/bölük komutanlıkları,

Jandarma komando özel harekat tabur komutanlıkları ve

Asayiş komando bölük komutanlıklarıdır (JTGYM Md.5.).

Her ne kadar bu maddede Jandarma'nın taşra teşkilatında "jandarma bölge komutanlıkları" ibaresi bulunsa da, JTGYM bölge komutanlıklarının geçici olarak kurulabileceğini öngörmüştür. 24 Ağustos 2023 tarihindeki resmi gazetede yayımlanan 2023/390 sayılı atama kararı ile Jandarma bölge komutanlıkları fiilen sona ermiştir. Bu atama ile mevcut görevlerine devam etmekte olan Jandarma Bölge Komutanları başka birimlere atanmış, bölge komutanlıklarına herhangi bir atama yapılmamıştır (CB. Atama Kararı, 2023).

Merkez ve taşra teşkilatının içinde olmayıp merkeze direkt bağlı olan ancak jandarma birlikler; Van ilinde konuşlu olan Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı, eğitim ve öğretim birim ve kurumları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı ve havacılık grup/filo komutanlıkları. Merkeze

doğrudan bağılı olan birimlerin temel görevi ise eğitim öğretim, arama kurtarma ve teröristle mücadeledir. Doğrudan merkeze bağılı olan birimlerin komutanları konuşlandıkları ilin valisine bağılı ve valiye karşı sorumlu olarak görev yaparlar.

2.4. JANDARMA'NIN GÖREVLERİ

JTGYYK'da jandarmanın görevleri mülki görevler, adli görevler ve askeri görevler olarak üç başlıkta ele alınmıştır (2803 Sayılı Kanun, Md.7). Bu çalışmada da kanunda olduğu gibi kurumun görevleri mülki, adli ve askeri görevleri şeklinde üç başlıkta açıklanacaktır. Jandarmanın mülki görevleri suç işlenmesini önleme ve genel asayişin sağlanması, adli görevler ise suç meydana geldikten sonra yapılan işlemler ile ilgilidir.

2.4.1. Mülki Görevler

Jandarmanın mülki görevleri: “Jandarma emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumlarının dış korumalarını sağlamak, trafik hizmetlerini yürütmek, arama kurtarma görevlerini yapmak, hassas ve kritik öneme sahip tesislerin korunmasına ilişkin önlemleri ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde sağlamak, bu fıkranın (b) ve (c) bentlerinde belirtilen görevler dışında kalan ve mevzuat hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla jandarmaya verilen görevleri yapmak.” Şeklinde tanımlanmıştır. (JTGYK. Md. 8)

Jandarma mülki görevlerini icra ederken kanunun kendisine verdiği yetkileri kullanır. “ Kanun koyucu her türlü tehlikeyi ve durumu öngöremeyeceği için kolluğa “genel yetki” vermiştir. Bu yetkinin bir diğer adı da genel düzeni sağlama yetkisidir. (Övet T, 2022:19) JGNK en önemli mülki görevlerinden birisi de teröristle mücadele harekâtını yürütmektir. Hatta denilebilir ki; teröristle mücadele hareketinde en çok görevi olan kurum Jandarma Genel Komutanlığıdır. Jandarmanın teröristle mücadele eden birimleri şunlardır; Van Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı, Jandarma Komando Özel Asayiş Komutanlığı, Jandarma Komando Özel Harekat Tabur Komutanlıkları, Jandarma Komando Tabur Komutanlıkları, Jandarma Asayiş Komando Bölük Komutanlıkları, Jandarma İHA Komutanlığı ve Jandarma Havacılık Komutanlığı.

Bunların haricinde JGNK; cezaevlerinin dış koruması ile sevk ve nakil hizmetlerinin yapılması, çevrenin korunması, doğal hayatın korunması, genel sağlığın ve genel ahlakın korunması, doğal afetlerde arama kurtarma faaliyetleri yürütmek gibi çeşitli görevlerde yine Jandarmanın mülki görevlerindendir.

Kanunda belirtildiği gibi jandarmanın mülki görevi kısaca emniyet ve asayiş sağlamaktır. Emniyet ve asayiş sağlamanın ilk şartı ise suçların meydana gelmesini önlemek için gerçekleştirilen önleyici kolluk faaliyetleridir. Suçların işlenmesini önlemek amacıyla Jandarma'nın yaptığı en yaygın faaliyet devriye faaliyetleridir. Devriyeler sayesinde Jandarma kendi sorumluluk bölgesindeki genel emniyeti sağlar. Asayişin korunmasını, halktaki suç korkusunun azaltılması ve suçlulardaki yakalanma korkusunun artmasını sağlar. Ayrıca suç işlenmesinin önlenmesi faaliyetleri de jandarma devriyesi eliyle yürütülmektedir.

2.4.2. Adli Görevler

Jandarma'nın adli görevleri suç şüphesinin öğrenilmesi ile başlar. 5271 sayılı CMK ve Adli Kolluk Yönetmeliği (AKY) hükümlerine göre Cumhuriyet Savcısı soruşturmayı emrindeki adli kolluk sorumlusu ve görevlileri vasıtasıyla yürütür. Yine aynı kanun ve yönetmelik Cumhuriyet Savcılarının emirlerini doğrudan adli kolluk görevlilerine vereceğini belirtir. Suç şüphesinin/ihbarının alınması ile kolluk suç ve suçlu ile ilgili olan her şeyi araştırmaya ve soruşturmaya yetkilidir (Kaygısız, 2010:17).

JGNK'da Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) ve AKY gereğince İl Jandarma Komutanlıklarında görevli olan İl Jandarma Komutanı ve İlçe Jandarma Komutanları “en üst dereceli kolluk amiri,” İl Jandarma Komutanlığında görevli olan şube müdürleri ile karakol komutanları “Adli Kolluk Sorumlusu” diğer tüm personel ise adli kolluk görevlisidir.

Jandarma personelinden adli kolluk sorumlusu veya görevlisi olanlar adli görevlerin ifası yönünden Cumhuriyet Savcılarının emri altındadırlar. Ayrıca aynı yönetmelikte jandarmada adli kolluk görevlisi veya sorumlusu olan personele adli görevi bulunmayan amirlerince, Cumhuriyet Savcısının talimatlarıyla yürütülmekte olan soruşturma iş ve işlemleri hakkında emir ve talimat verilemez hükmü yer almaktadır (CMK ve AKY).

2.4.3. Askeri Görevler

JGNK'nın mülki ve adli görevleri haricinde bir de askeri görevleri bulunmaktadır. JGNK 2016 yılının temmuz ayına kadar hem Genelkurmay Başkanlığına, hem de İçişler Bakanlığına bir kurum olarak görev yapmaktaydı. Yani TSK'nın bir parçasıydı. Jandarma Genel Komutanı Yüksek Askeri Şura kararıyla, Kara Kuvvetleri Komutanlığında görevli “Orgeneraller” arasından atanırdı. Dolayısıyla 2016 yılına kadar askeri görevleri bakımından kara, hava ve deniz kuvvetleri ile birlikte dördüncü bir kuvvet komutanlığı niteliğindeydi. Hatta Kara Kuvvetleri Komutanlığından sonra en büyük kuvvet JGNK idi.

Ancak 2016 yılında 668 sayılı KHK ile tamamen İçişleri Bakanlığına bağlandı ve Silahlı Kuvvetlerin bir parçası olma özelliğini kaybetti. Bundan dolayı jandarmanın askeri

görevlerinde de bir azalma oldu. Şöyle ki askeri görevlerinin büyük bir bölümü seferberlik ve savaş hallerine bırakıldı. Jandarma birlik komutanlarının “Garnizon Komutanlığı” görevleri de 2016 yılında kaldırılmıştır.

JTGYY’ne göre jandarmanın askeri görevleri: seferberlik ve savaş hallerinde Bakanlar Kurulunun uygun gördüğü bölümleriyle kuvvet komutanlıkları emrinde görev icra etmektir. Bu madde de her ne kadar “Bakanlar Kurulu” ibaresi yer alsada, 2017 yılında yapılan anayasa değişikliği ile bakanlar kurulu lağv edildiğinden dolayı bu yetki yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanındadır. Aynı şekilde Genelkurmay Başkanının talebi üzerine Milli Savuma Bakanın, illerde ise garnizon komutanının talebi ve valinin onayıyla andarma’ya verilen görevleri yapmak da Jandarma’nın askeri görevlerindendir. (JTGY)Y)

Jandarma mülki görevleri açısından il jandarma komutanlıkları ve il merkez jandarma komutanlıkları valiliklerin; ilçe jandarma komutanlıkları ise kaymakamlıkların emrindedir. Adli görevlerini yaparken adli kolluk sıfatını alır ve Cumhuriyet Başsavcılıklarının emrindedir.

2.5. JANDARMA’NIN SUÇ ÖNLEME FAALİYETLERİ

Suç o kadar karmaşık bir şeydir ki tek yönlü olarak ele alınamaz. Bu nedenle suçlara sadece hukuki açıdan değil psikolojik olarak da yaklaşılması suçun sebepleri ve önlenme yolları konusunda önümüze seçenekler sunacaktır. Yüzlerce yıldır insanlar suçların önlenmesi için çalışmalar yapmaktadırlar. Bunun için kanunlar yazılmış, mahkemeler kurulmuş ve cezaevleri inşa edilmiştir. Bunların ilk örneklerinden biri ünlü Babil ükümdarı Hamurabi’nin çıkarmış olduğu ve genelde kısasa dayalı olan Hamurabi kanunlarıdır (Küçükay, 2018:343-356).

ABD’de yapılan bir çalışma da, suç önleme stratejilerinin kısa vadeli veya suçlara özel olmaması gerektiğini, suçun kaynağı olan insan faktörüne yönelik ve gerekirse nesiller boyu sürecek eylem planları hazırlanması gerektiğini vurgulanmıştır (Schiller, Black & Murphy, 2012:16-304).

Suç önleme çalışmalarında öne çıkan yaklaşımları iki başlık altında incelemek mümkündür. Bunlardan birincisi suçluların kriminal eğilimlerini ortadan kaldırmak diğer ise suç işleme eğiliminde olanların ellerine fırsat geçmesini önlemeye yönelik çalışmalardır. (Akt. Kızmaz, 2015:208) Kamu otoritesi gerektiğinde suçları önlemek için kişilerin temel hak ve özgürlüklerini sınırlandıracak tedbirlere başvurmaktadır (Şen & Eryıldız:841). Jandarmanın en çok kullandığı yetkilerden biri olan durdurma ve kimlik sorma yetkisi bu tedbirlere örnek olarak verilebilir. Çünkü durdurma ve kimlik sorma yetkisi insanların seyahat özgürlüklerine müdahale niteliğindedir.

Kanun koyucu gerek ceza kanunlarında gerekse de kolluk ve kaçakçılık ile ilgili çıkardığı tüm kanunlarda ortak bir amaca hizmet eder: suç işlenmesini önlemek ve insanların en temel ihtiyaçlarından biri olan güvenlik ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak. Bu nedenle ülkemizde üç genel kollukta biri olan Jandarma'nın da genel maksadı suç işlenmesini önlemek ve asayişi tesis etmektir.

Jandarma suç istatistiklerinden, suç analizi ve suç haritaları çıkararak, toplum destekli güvenlik hizmeti vb. stratejilerden yararlanarak suç önleme faaliyetlerini tespit ve icra etmektedir. Jandarma'nın sorumluluk bölgesi genel olarak belediye sınırlarının dışında yer alan polis teşkilatının bulunmadığı yerlerdir (JTGY). Jandarma sorumluluk alanında suç işlenmesini önlemek amacıyla önleyici kolluk devriyeleri icra eder. Devriyelerin saatleri ve güzergâhlarının tespitinde suçların dağılımlarına, suçların işleniş zamanlarına göre ayarlar.

2.6. JANDARMA'NIN SORUMLULUK ALANI

Belediyelerin sınırları dışında kalan ve genelde köy, mezra, yayla, oba, kom gibi küçük yerleşim birimlerini ve bu yerleşim birimlerinin mülki sınırlarını kapsayan alana kırsal alan diyebiliriz. Çalışmanın kuramsal kavramsal çerçevesi bölümünde de belirtildiği gibi Jandarma'nın sorumluluk alanı belediyelerin (il, ilçe ve belde belediyeleri) sınırları dışında kalan alanlar ve polis teşkilatının bulunmadığı yerlerdir. Ayrıca 2803 Sayılı JTGYK'da yapılan bir değişiklik ile bir il veya ilçenin tamamı polis bölgesi olarak belirlenebileceği gibi jandarmanın sorumluluk bölgesi olarak da belirlenebilecektir. Bu konuda yetki İçişleri Bakanı'na aittir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. COVID-19 PANDEMİSİ VE SUÇ İLİŞKİSİ

3.1. 2018-2021 DÖNEMİ KIRSAL ALANDA İŞLENEN SUÇLARIN JGNK OBS'DEN ALINAN VERİLERE DAYALI ANALİZİ

Covid-19 salgını döneminde hastalığın yayılmasını önlemek için yetkili mercilerce seyahat kısıtlamaları, okullarda uzaktan eğitime geçilmesi, işyerlerinin çoğunda uzaktan çalışmaya geçilmesi, sokağa çıkma yasaklarının uygulanması temel gıda zinciri ile zirai faaliyetler haricinde neredeyse tüm endüstriyel faaliyetlerin durma noktasına gelmesi elbette ki suçlar üzerinde de bir etkide bulunmuştur. Ancak bu etki her suçta aynı olmamıştır. Nitekim pandemi döneminde önceki döneme göre artan suçlar olduğu gibi azalan sular da mevcuttur (Demircioğlu, Avşar & Tuncer, 2020:207).

ABD’de aile içi şiddet olaylarını ve bu olaylara ilişkin yapılan acil çağrıların Covid-19 dönemindeki seyrini araştıran bir makalede, Covid-19’un etkili olaya başladığı 2020 yılının ilk iki ayında bir önceki döneme göre aile içi şiddet olayı ve acil çağrı merkezine yapılan aile içi şiddet ihbarlarının 2019 yılı ile aynı seyrettiği, Mart 2020 ayında ise acil çağrı merkezine yapılan çağrı sayısı 2019 yılına göre artarken aile içi şiddet saldırılarının sayısının azaldığı belirtilmektedir (Miller, Segal & Spencer, 2022:4).

İngiltere’de yapılan bir çalışmada ise, hırsızlık ve soygun suçlarında Covid-19’un ilk aylarında sert bir düşüş meydana geldiği, sonrasındaki aylarda ise Covid öncesi döneme benzer şekilde artmaya başladığı şeklinde bir tespitte bulunulmuştur (Langton, Dixon & Farrell, 2021:12).

2021 yılında yapılan çocuk suçluluğu ile ilgili yapılan bir çalışmada Covid-19 kapsamında alınan kapanma tedbirlerinin dünya genelinde suç sayılarının %37 oranında azaldığı tespit edilmiştir (Revital & Haviv, 2023:788).

Silivri ilçesinde suça sürüklenen çocuklara ilişkin yapılan bir çalışmada Covid-19 döneminde çocukların cinsel suçlar ile tehdit ve hakaret suçlarını pandemi öncesi döneme göre daha az işledikleri tespit edilmiştir (Yalçın Sarıbey & Değirmenci 2023:309).

Covid-19 ve suç ile ilgili yapılan tüm çalışmalarda, bu salgın hastalığın suçlar üzerinde etkili olduğu, dünyadan ve ülkemizden örneklerini verdiğimiz bu çalışmalar bize bu salgının bazı suçları negatif yönde bazı suçları da pozitif yönde etkilediğini göstermektedir.

Suç verilerinin incelenmesine başlamadan önce alınan veriler hakkında bilgilendirme yapmak yararlı olacaktır. Suçlara ait veriler JGNK OBS’den alınmıştır. Veriler 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında Türkiye genelinde Jandarma bölgesinde meydana gelen; kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve

irtikap suçlarına ait verilerdir. Bu istatistiki veriler suçları işleyenlerin yaşı, cinsiyeti, mesleği, uyruğu, medeni hali ve öğrenim durumu ile suçların işleniş saatleri açılarından incelenerek bu istatistiklerde Covid-19 salgınının bir etkisi bulunup bulunmadığını ortaya koymak amaçlanmaktadır.

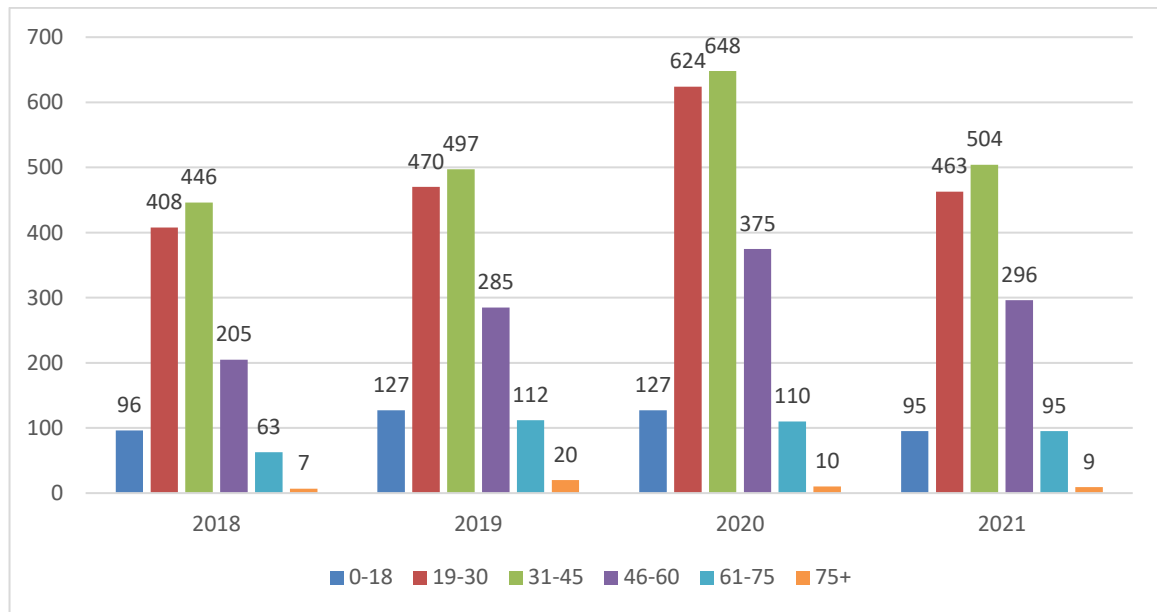
Veri incelenmesinde suçların sırası esas alınacaktır. Örnek vermek gerekirse kasten öldürme suçu yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda yedi grafikte incelenecek ve müteakiben diğer suçun incelenmesine geçilecektir. Her grafikten sonra grafiğin yorumlanması yapılacaktır. Şüphelilerin uyruklarına göre dağılımları grafiğinde ülkemizde kırsal alanda ikamet eden İran, Irak, Suriye, Rusya, Almanya, Afganistan, Azerbaycan ülkeleri vatandaşları ile diğer ülkelerin vatandaşlarını ve birleştirerek sayılarını ifade ettiğimiz “diğer” sütunu bulunmaktadır.

Tüm suçların incelenmesinden sonra bulgular ve sonuç bölümünde verin analizi ile ulaşılan sonuçlardan, elde edilen bulgulardan ve çalışmanın varsayımlarımızı doğrulayıp doğrulamadığını hususu değerlendirilecektir. Daha önce de söz ettiğimiz gibi, Kişilere Karşı Suçlar (kastan öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı ve tehdit), Malvarlığına Karşı Suçlar (hırsızlık ve mala zarar verme) ile Devlete ve Millete Karşı Suçlara (zimmet, rüşvet, irtikap) başlıkları altında incelenen verilerin analizi aşağıda yer almaktadır:

3.2. KASTEN ÖLDÜRME SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ

3.2.1. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 1’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten öldürme suçları şüphelilerinin yaşlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

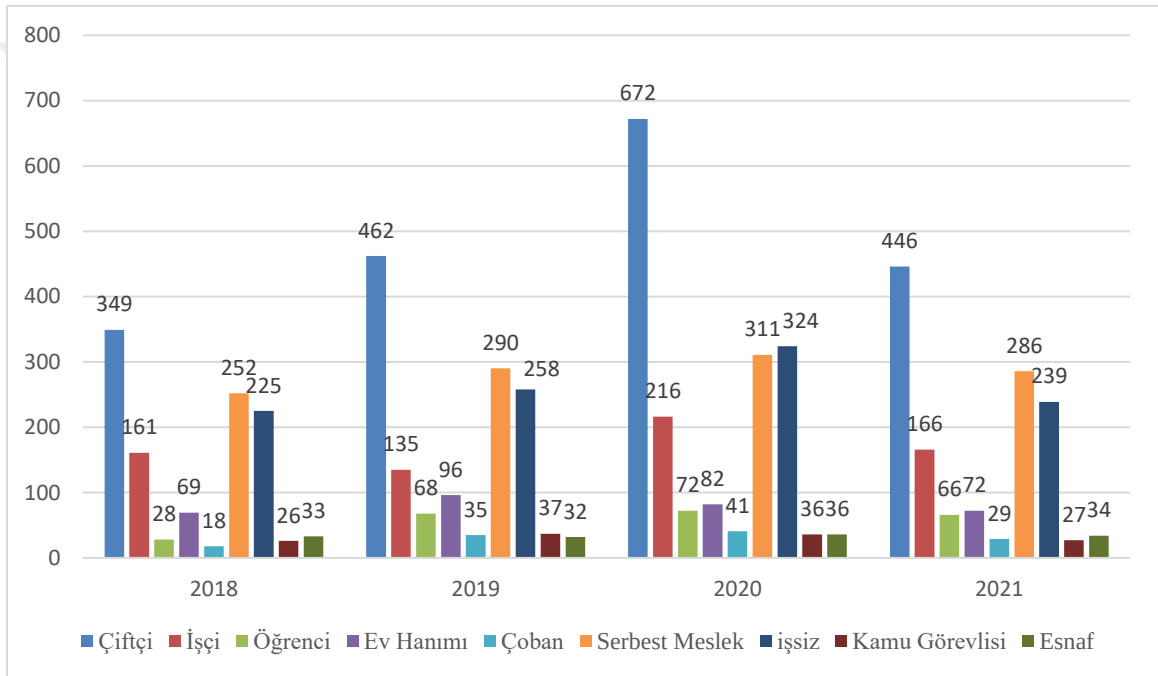

Şekil 1: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Şüphelilerin yaşlarına göre dağılımını gösteren Şekil 1’deki grafiği incelediğimizde kasten öldürme suçunu işleyenlerin en çok 19-30 ile 31-45 yaş grubu, en az işleyenlerin ise 0-18 ile 75+ yaş grubu olduğu tespit edilmiştir. 2020 yılında kasten öldürme suçu sayısı 2019 yılına göre %25 artarak 1894 olmuştur. 2020 yılında artan kasten öldürme olayı sayısı 2021 yılında %22 azalmıştır. Her ne kadar suç sayısında artış olsa da şüphelilerin yaşlarına göre dağılımında Covid-19 öncesi döneme göre herhangi bir değişiklik gözlemlenmemiştir.

3.2.2. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları

Şekil 2’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten öldürme suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımları gösterilmektedir.

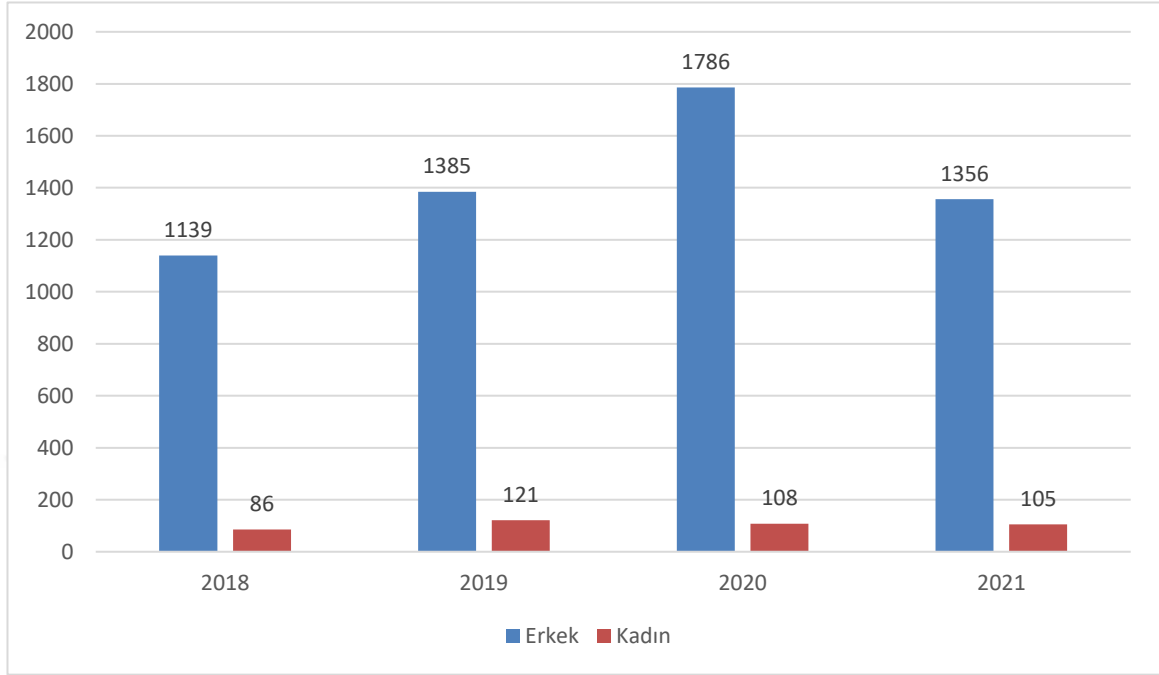

Şekil 2: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı

Şekil 2’de kasten öldürme suçunu işleyenlerden mesleği; “çiftçi, işçi, öğrenci, ev hanımı, çoban, serbest meslek, İşsiz, kamu görevlisi ve esnaf ” olanlar gösterilmektedir. Pandeminin etkili olduğu 2020 yılında kasten öldürme suçunu işleyen çiftçilerin sayısı 2019 yılına göre %40 oranında artış göstermiş, 2021 yılında 2020 yılına göre %55 azalış göstermiştir. Aynı şekilde bu suçu işleyen işçilerin sayısı 2020 yılında 2019 yılına göre yaklaşık %60 artış gösterdiği 2021 yılında tekrar 2019 yılı seviyesine gerilediği görülmektedir. Jandarma sorumluluk bölgesinin genelinin kırsal alan olması sebebiyle bu suça karışanların büyük çoğunluğu çiftçilik mesleğini icra edenler olduğu ve salgının etkili olduğu 2020 yılında çiftçiler ile işçilerin kasten öldürme suçunu salgın öncesine göre daha fazla işledikleri görülmektedir.

3.2.3. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Şekil 3'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten öldürme suçları şüphelilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

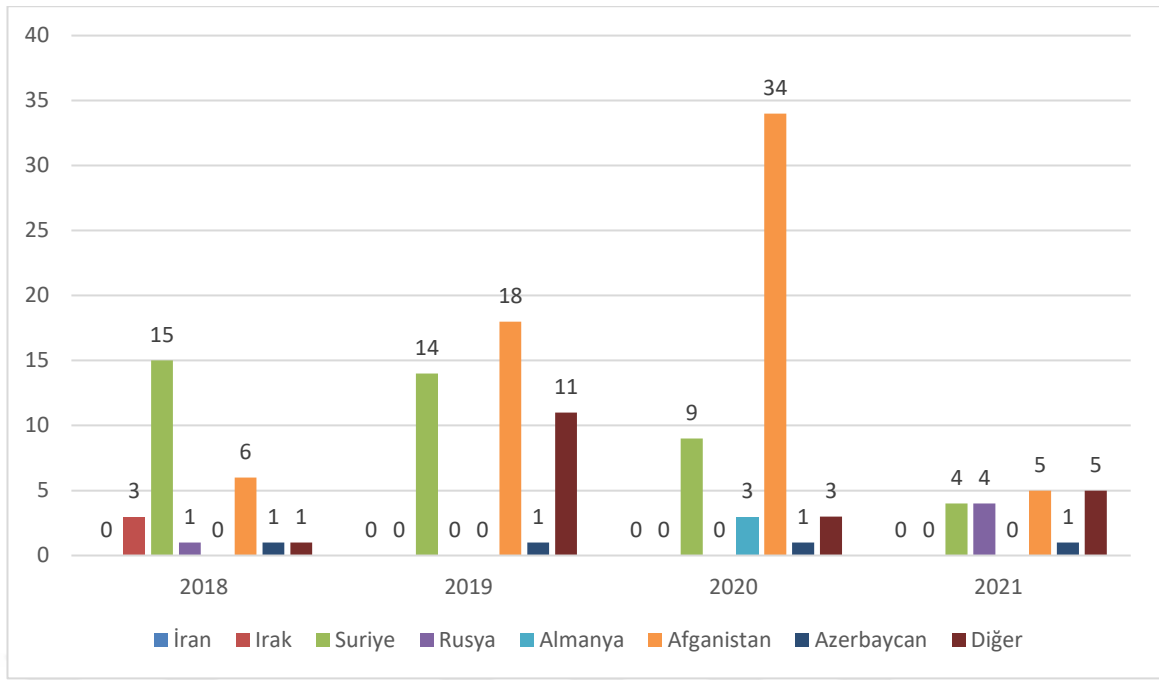

Şekil 3: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Kasten öldürme suçunu işleyen şahısların cinsiyet dağılımları gösteren Şekil 3'deki grafik incelendiğinde kasten öldürme suçunu en çok erkeklerin işlediği görülmektedir. Kasten öldürme suçunu işleyen kadınların sayısı pandeminin görülmeye başladığı yıl olan 2020'de ve 2021 yılında azalış göstermiştir. Ayrıca kasten öldürme suçunu işleyen erkeklerin sayısı pandemi etkisinin en çok olduğu 2020 yılında en yüksek seviyeyi görmüş, 2021 yılında düşüş göstermiştir.

3.2.4. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları

Şekil 4'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten öldürme suçları şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımları gösterilmektedir.

Şekil 4: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı

Kasten öldürme suçunu işleyenlerin %92 si Türkiye Cumhuriyeti (TC) vatandaşı, %6 sı belirsiz %2 si de yabancı uyrukludur.

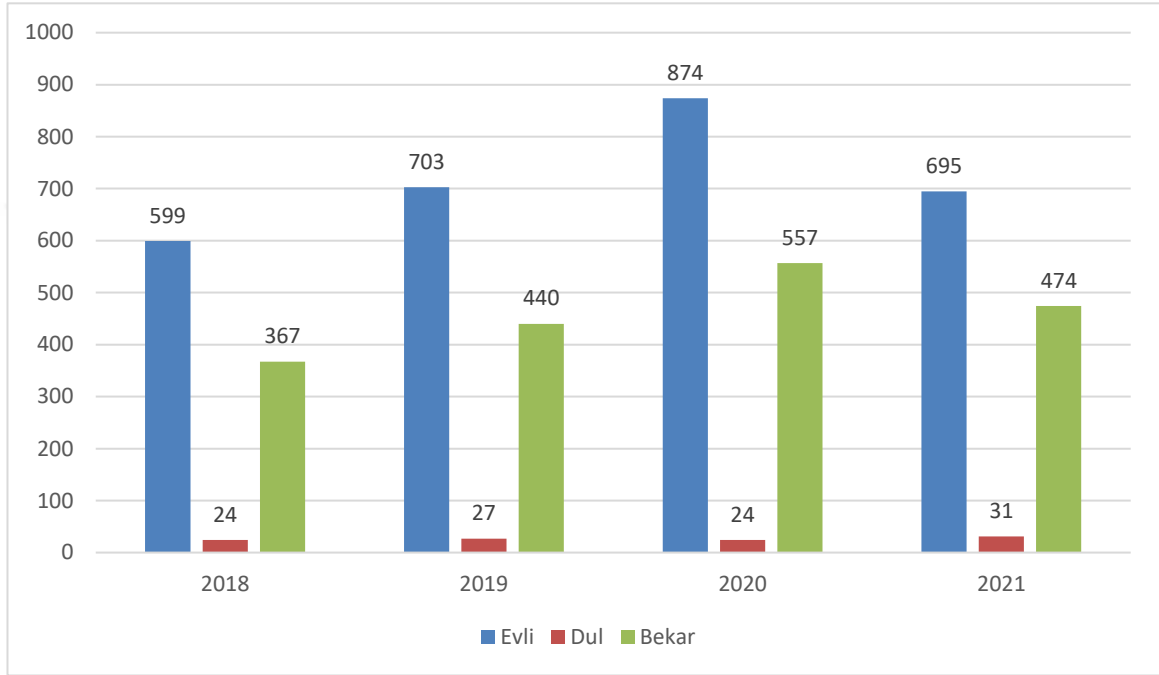
Birleşmiş Milletler verilerine göre en çok sığınmacı barındıran ülke Türkiye’dir (www.euronews.com, 2023). 2011 yılında Suriye Arap Cumhuriyeti’nde yaşanan iç savaş ve otorite boşluğu dolayısıyla ülkemize sığınmacı olarak gelmiş ve müteakip yıllarda da gelmeye devam etmiş olan Suriyeliler diğer ülkelerin vatandaşlarına göre ülkemizde daha fazla sayıda bulunmaktadır (Önür H. 2021:363). Ancak Şekil 4’te de görüldüğü gibi kasten öldürme suçunu işleyen yabancı uyruklu şüphelilerin başında Suriyeliler gelmesi beklenirken Afganistan uyruklu şahısların bu suçu daha çok işledikleri görülmektedir. 2018 yılında 15, 2019 yılında 14, 2020 yılında 9 ve 2021 yılında 4 Suriyeli hakkında kasten öldürme suçlarını işlediği gerekçesiyle işlem başlatılmıştır. Sayılara baktığımızda 2020 yılında bu suçlara karışan Suriyeli şüpheli sayısı önceki yıllara göre neredeyse yarı oranında azalmış 2021 yılında da 2020 yılına göre yine azalış göstermiştir.

Ülkemizde 2023 yılında düzensiz göçmen olarak bulunanların başında Afganistan uyruklular gelmektedir (www.goc.gov.tr, 2023). Afganistan uyruklu şahıslardan 2018-2021 yılları arasında kasten öldürme suçunu işleyenlerin sayısı: 2018 yılında 6, 2019 yılında 18, 2020 yılında 34 ve 2021 yılında 5’dir. Covid-19’un etkin olamaya başladığı yıl olan 2020 yılında Kasten öldürme suçunu işleyen Afganistan uyruklu şahıs sayısı bir önceki yıla göre %95 artış göstermiştir. Ancak bu oran 2021 yılında tekrar düşüş göstermiştir.

Azerbaycan uyruklu şahısların ülkemizde işledikleri Kasten Öldürme suçlarının sayısına baktığımızda; her yıl bir kişinin bu suçu işlediği, artı ya da eksi yönde bir hareketlenme olmadığı görülmüştür.

3.2.5. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

Şekil 5'teki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten öldürme suçları şüphelilerinin medeni hallerine göre dağılımları gösterilmektedir.

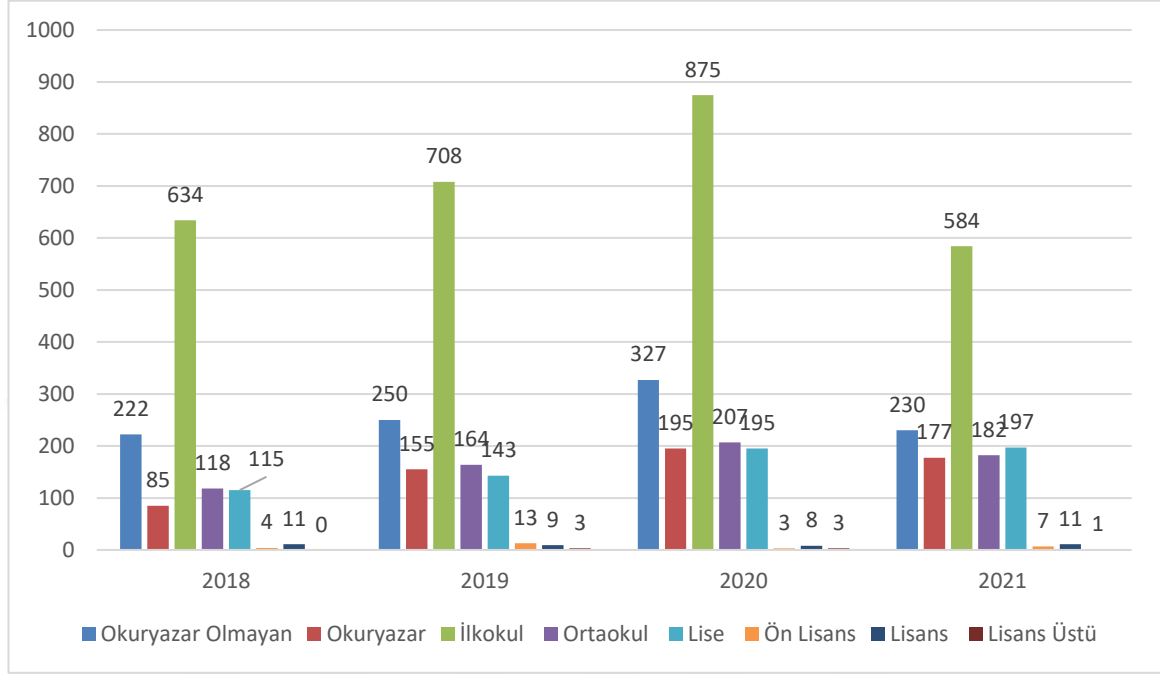

Şekil 5: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Kasten öldürme suçunu işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımını gösteren Şekil 5'teki grafiği incelediğimizde en çok evlilerin (%59) bu suçu işledikleri görülmektedir. Bu suçu en az işleyen grubun ise “dul” grubundaki bireyler olduğu (%2) görülmüştür. Covid-19'un etkin olduğu yıllarda bu suçu işleyenlerin medeni hallerinde önceki yıllara nazaran belirgin bir değişim olmadığı, herhangi bir medeni hal durumuna sahip olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı, diğer yıllar ile aynı seyrettiği görülmektedir. Bu da Covid-19'un kasten öldürme olaylarına karışan şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımları üzerinde aşağı veya yukarı yönde bir değişime sebep olmadığını ortaya koymaktadır.

3.2.6. Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 6'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten öldürme suçları şüphelilerinin öğrenim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

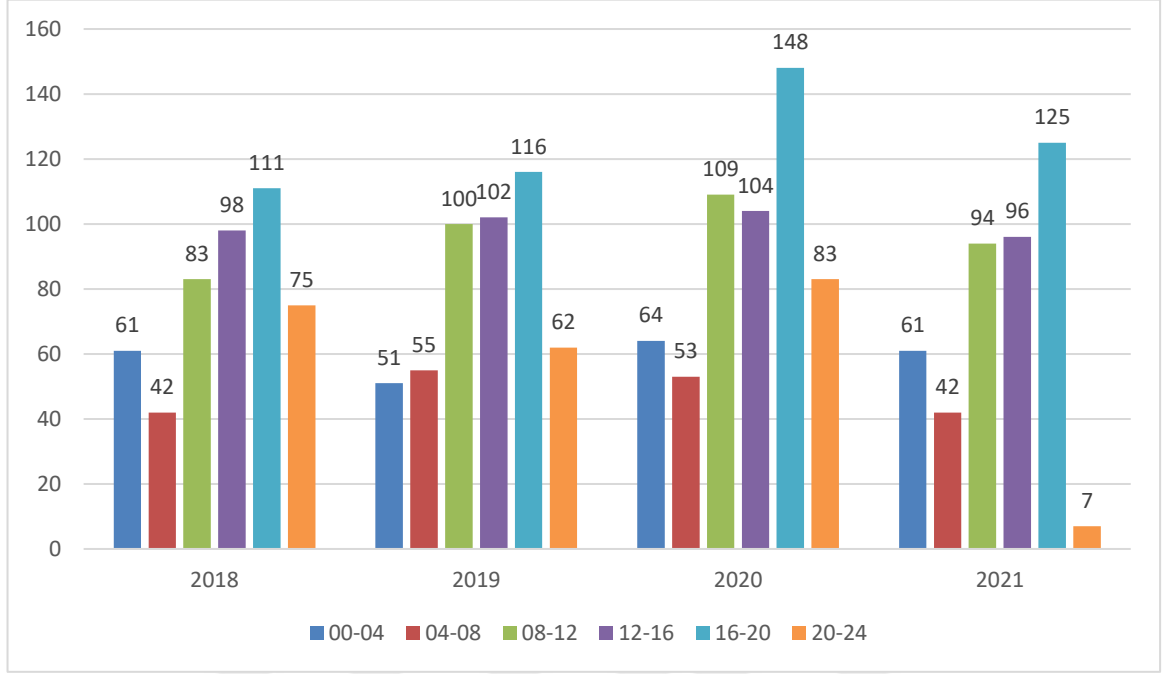

Şekil 6: Kasten Öldürme Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki kasten öldürme suçlarını işleyenlerin büyük çoğunluğu “ilkokul mezunu” şahıslar iken, (2018-2021 yıllarında işlenmiş olan toplam öldürme suçunun %46 sı) en az çoğunluğa sahip grup ise “lisansüstü” düzeyinde eğitime sahip olanlardır. Şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımını gösteren Şekil 6’yı incelediğimizde önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir öğrenim durumuna mensup olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı yani Covid-19’un kasten öldürme olaylarına karışan şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarına bir etkisi olmadığını göstermektedir.

3.2.7. Kasten Öldürme Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları

Şekil 7’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten öldürme suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

Şekil 7: Kasten Öldürme Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı

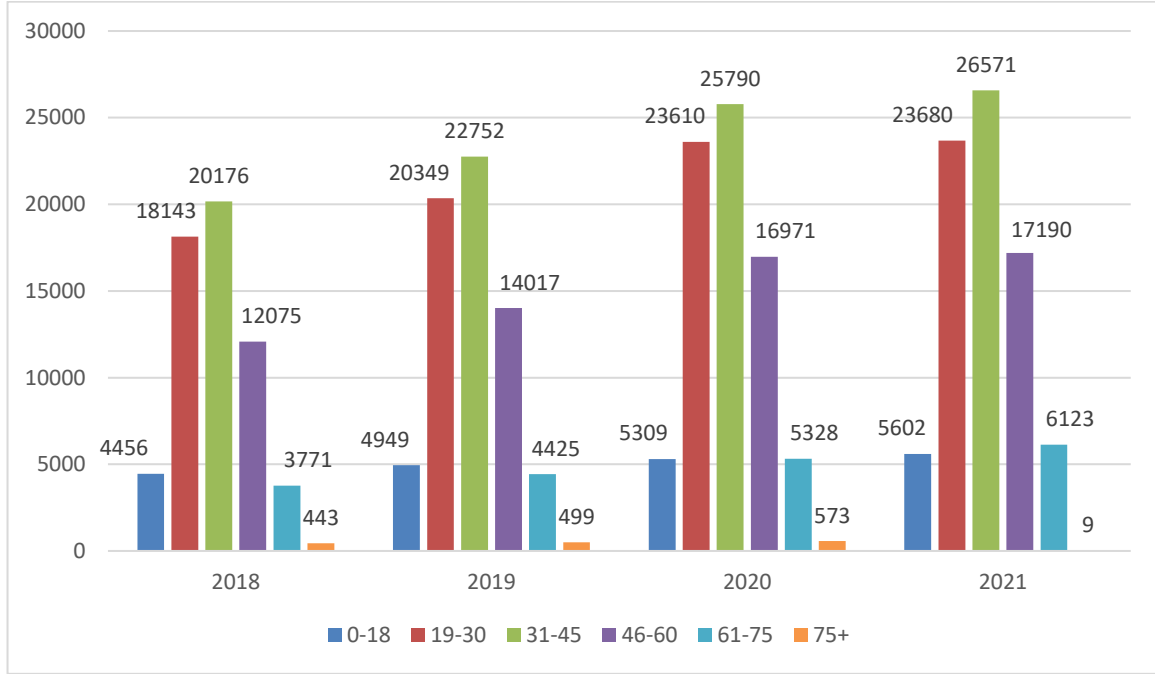
Kasten öldürme suçlarını işleniş saatleri açısından incelediğimizde Şekil 7’de görüldüğü gibi öldürme suçunun en çok 16.00 – 20.00 saatleri arasında işlendiği görülmektedir. Bu durum pandemi esnasında ve pandemi öncesinde de değişmemiştir. Bu suçun en az işlendiği zaman ise 04.00 - 08.00 saatleri arasındır. Bu konuda İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü’nün yaptığı bir çalışmaya göre suçlar en çok Çarşamba günü saat 15.00-16.00 saatleri arası işlenmekte iken suçların en az işlendiği saat 07.00-08.00 saatleri arasındır (www.ntv.com.tr, 2023). İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü’nün yaptığı çalışma her ne kadar İstanbul ili özelinde ve tüm suçları kapsıyor olsa da, Şekil 7 deki saat dağılımı ile benzerlik göstermektedir.

3.3. KASTEN YARALAMA SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ

Kasten yaralama suçunun karşılığında öngörölmüş olan ceza; Anayasa’nın 17. Maddesinde belirtilen “vücut dokunulmazlığı” hakkının korunmasını sağlamak üzere konulmuş olan bir yaptırımdır (Yıldız, 2015:47). Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) yayınlamış olduğu Ceza ve İnfaz Kurumları istatistiğine göre cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin en çok işlediği ikinci suç kasten yaralama suçudur (www.tuik.gov.tr, 2023). Gerek Türkiye’de en çok işlenen suçlardan biri olması, gerekse de anayasal bir hakkı koruması açısından “kasten yaralama” suçları önem arz etmektedir.

3.3.1. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 8’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten yaralama suçları şüphelilerinin yaşlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

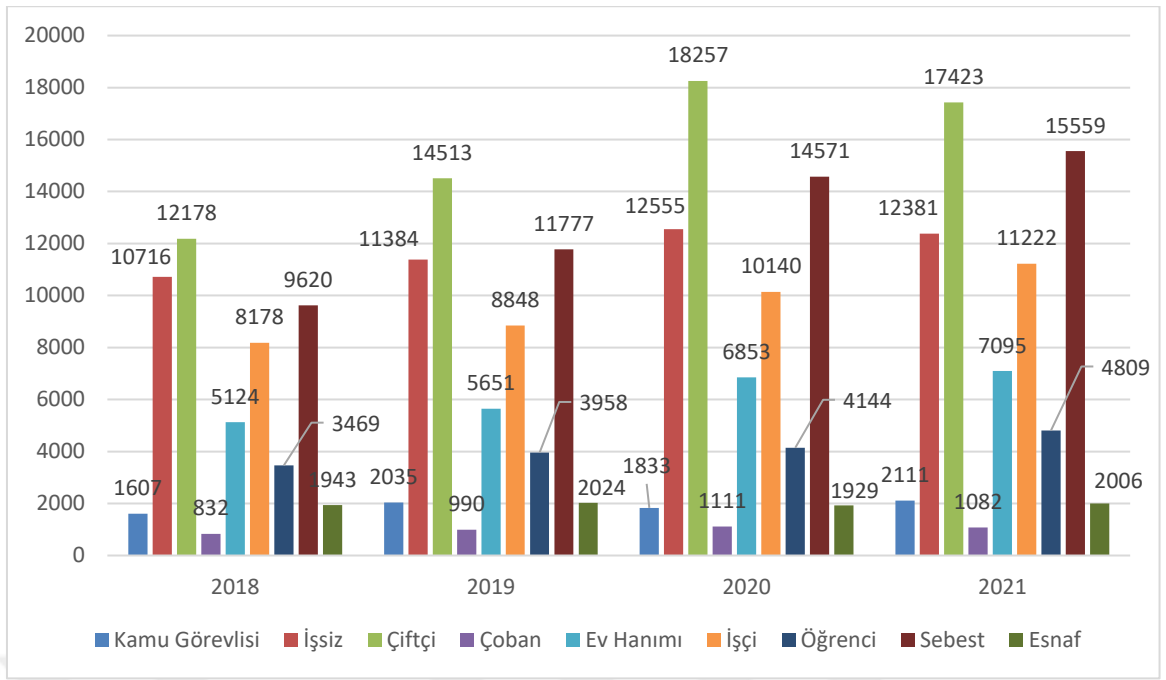

Şekil 8: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Kasten yaralama olayları şüphelilerin yaşlarına göre dağılımını gösteren Şekil 8’deki grafiği incelediğimizde bu suçu işleyenlerin en çok 19-30 ile 31-45 yaş grubunda oldukları tespit edilmiştir. Kasten yaralama suçunu en az işleyen yaş grubunun ise 75+ yaş grubu olduğu tespit edilmiştir. Covid-19’un etkili yılları olan 2020 ve 2021 yıllarında kasten yaralama suçunu işleyenlerin yaş gruplarının önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir yaş grubunun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı, diğer yıllar ile aynı düzeyde olduğu anlaşılmıştır. Bu da Covid-19’un şüphelilerin yaş ortalamalarına bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

3.3.2. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları

Şekil 9’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten yaralama suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımları gösterilmektedir.

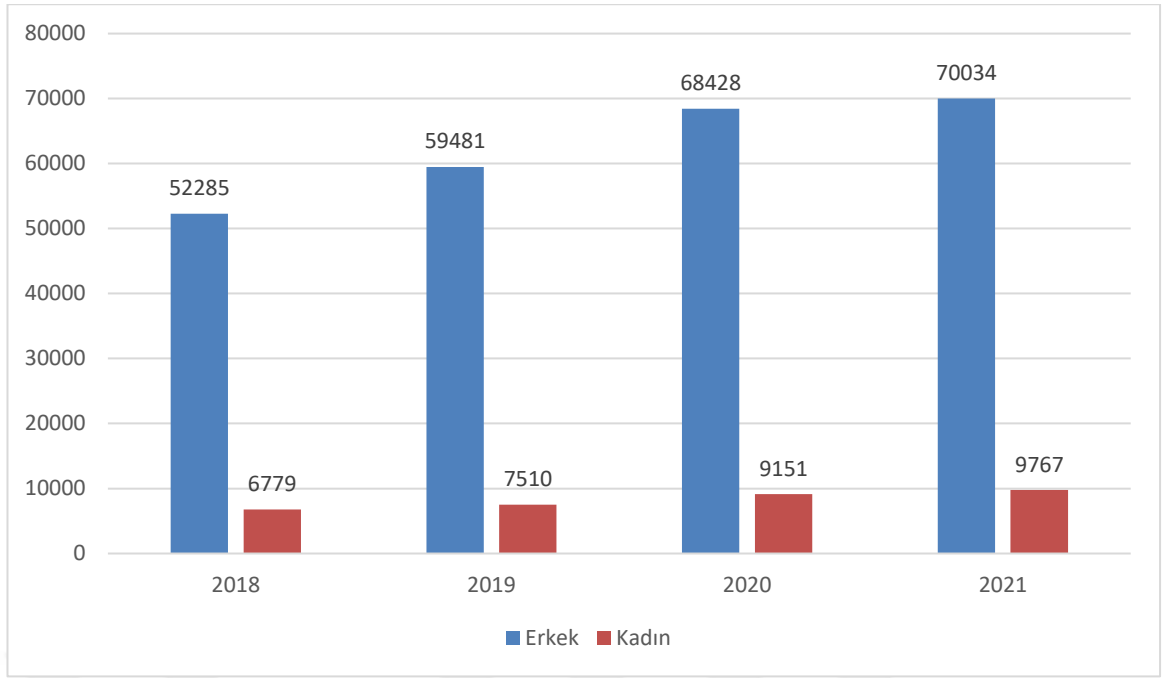

Şekil 9: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı

Kasten yaralama olayları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımını gösteren Şekil 9'daki grafik incelendiğinde “Kamu görevlisi, İşsiz, Çiftçi, Çoban, Ev hanımı, İşçi, Öğrenci, Serbest meslek ve Esnaf ” mesleklerine mensup şahısların diğer mesleklere mensup şahıslara göre bu suçu daha fazla işledikleri görülmektedir. Bundan dolayı Şekil 9'daki grafikte sadece bu mesleklere yer verilmiştir. İncelemeye alınan meslek gruplarından grafikte de görüldüğü üzere her yıl çiftçi kategorisine mensup olanlar bu suçu daha çok işlemektedirler. 2018-2021 arası dört yıllık dönemde 62371 çiftçi kasten yaralama suçunu işlemiştir. Bu sayının tablodaki tüm meslek grupları sayısının %22'sidir. Çiftçilik mesleğine mensup olanların bu suçu en çok işleyen meslek olmasına etki eden ana faktör; Jandarma sorumluluk bölgesinin genelinin kırsal alan olması ve bu çalışmanın sadece Jandarma bölgesini kapsıyor olmasıdır. Grafiğe göre Jandarma bölgesinde meydana gelen kasten yaralama olaylarını en az işleyen iki meslek grubu ise kamu görevlileri ve çobanlardır. İnceleme kapsamına alınan 2018-2021 arası dört yıllık süreç içerisinde kasten yaralama suçunu işleyenlerin meslek dağılımında çobanların oranı %1 dir.

3.3.3. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Şekil 10'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten yaralama suçları şüphelilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

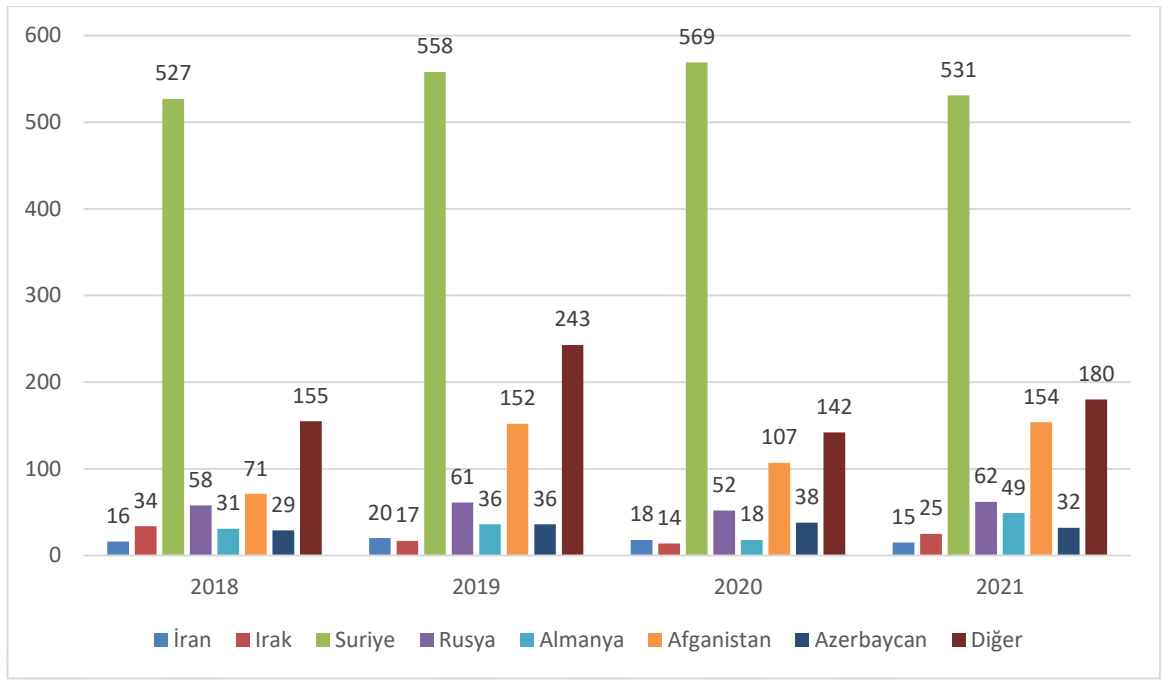

Şekil 10: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Kasten yaralama suçunu işleyen şahısların cinsiyet dağılımları gösteren Şekil 10'daki grafik incelendiğinde kasten yaralama suçunu en çok erkeklerin işlediği görülmektedir. İncelemeye anılan dört yıllık dönemde kasten yaralama suçunu işleyen kadınların toplam sayıya oranı %12'dir. Doğal olarak bu suçu işleyen erkeklerin genel sayıya oranı ise %88'dir. 2018-2021 yılları arasındaki incelemeyi gösteren grafiğe göre her yıl hem bu suçu işleyen erkeklerin hem de bu kadınların sayısı düzenli bir şekilde artmıştır. Bu da Covid-19'un kasten yaralama olaylarının faillerinin cinsiyetlerine göre dağılımı üzerinde bir etkisi olmadığını göstermektedir.

3.3.4. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları

Şekil 11'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten yaralama suçları şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımları gösterilmektedir.

Şekil 11: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı

2011 yılında Suriye’de ortaya çıkan iç savaş sebebi ile Türkiye’de önce misafir olarak daha sonra geçici da koruma statüsünde bulunan Suriyeli sığınmacılar, Ülkedeki en kalabalık yabancı nüfusunu teşkil etmektedirler (Terzi, 2018:205). 2018-2021 yılları arasında meydana gelen kasten yaralama olaylarının şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımlarını gösteren şüpheli sayısı en çok olan ülkeler alınmıştır. Bu ülkeler; İran, Irak, Suriye, Rusya, Almanya, Afganistan ve Azerbaycan’dır. Bu Ülkelerin yanı sıra diğer ülke vatandaşlarının hepsi “diğer” sütununda birleşik olarak yer almaktadır. TC uyruklu olup kasten yaralama suçunu işleyenler Şekil 11’de gösterilmemiştir.

Şekil 11’de görüldüğü gibi kasten yaralama suçunu en çok işleyen yabancı uyruklular Suriyelilerdir. 2018 yılında 527, 2019 yılında 558, 2020 yılında 569 ve 2021 yılında 531 Suriyeli kasten yaralama suçunu işlemiştir. Sayılara baktığımızda 2018,2019 ve 2020 yılındaki olaylara karışan Suriyeli şüpheli sayısı düzenli olarak artış göstermiş 2021 yılında önceki yıla göre %7 azalmıştır. Suriyelilerin kasten yaralama suçunu işleme sayılarında Covid-19’un bir etkisi olmadığı görülmektedir.

İran uyruklu şahısların ülkemizde işledikleri kasten yaralama suçlarına baktığımızda 2018 yılında 16, 2019 yılında 20, 2020 yılında 18 ve 2021 yılında 15 İranlının bu suçu işlediği görülmektedir. İranlıların karıştığı kasten yaralama olaylarına baktığımızda Covid-19’un bir etkisi olmadığı görülmektedir.

Savaşlar sebebiyle dünyada en çok göç veren ülkelerin başında Afganistan gelmektedir. Aynı zamanda Türkiye’ye en çok göç veren ülkelerin başında da Afganistan gelmektedir (

Yiğittürk Ekiyor, 2021). Bu durumda da suç işleyenlerin uyruklarına göre dağılımlarında da Afganistan uyruklular önemli bir yer tutmaktadır. Afganistan uyruklu şahıslardan 2018-2021 yılları arasında kasten yaralama suçunu işleyenlerin sayısı: 2018 yılında 71, 2019 yılında 152, 2020 yılında 107 ve 2021 yılında 154'dür. Covid-19'un etkin olamaya başladığı yıl olan 2020 yılında kasten yaralama suçunu işleyen Afganistan uyruklu şahıs sayısı 2019 yılına göre %30 azalış göstermiştir. Ancak bu oran 2021 yılında tekrar artmaya başlamıştır.

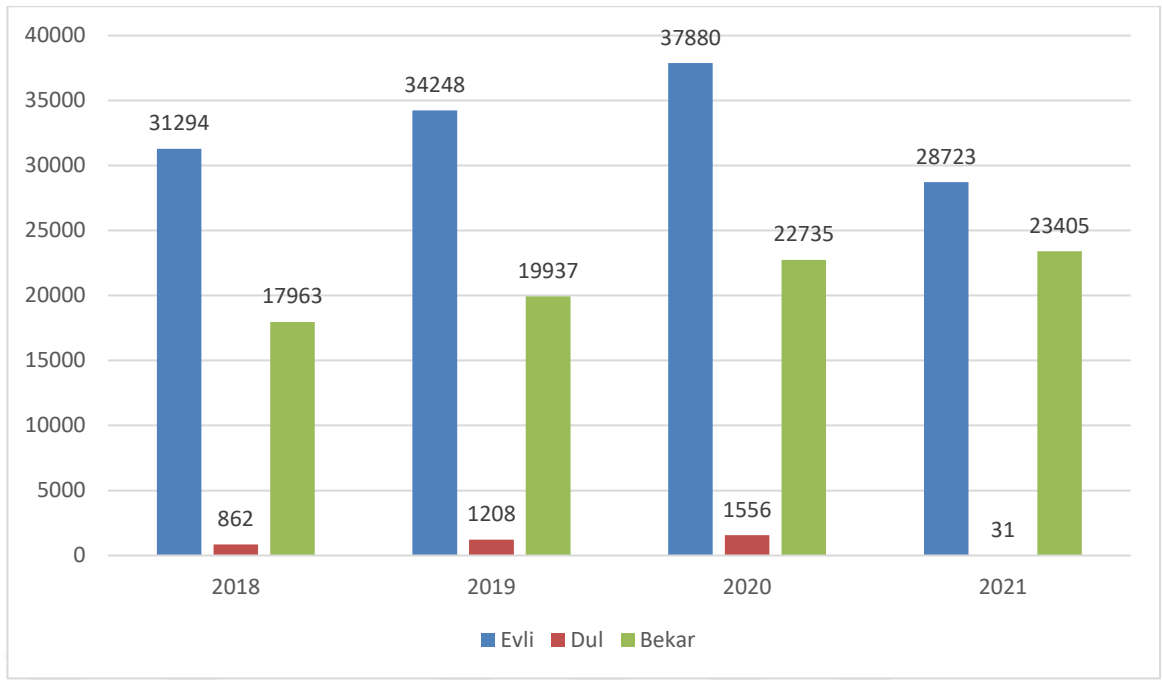
Azerbaycan uyruklu şahısların ülkemizde işledikleri kasten yaralama suçlarının sayısına baktığımızda; Covid-19'un bir etkisinin olmadığı görülmektedir.

Almanya uyruklu şahısların ülkemizde işledikleri kasten yaralama suçlarının sayısına baktığımızda; 2018 yılında 31, 2019 yılında 36, 2020 yılında 18 ve 2021 yılında 49 olduğu görülmektedir. Almanya uyruklu şahısların 2020 yılında işlemiş oldukları kasten yaralama suç sayıları önceki iki yıla göre %50'e yakın bir azalma göstermiştir. Bu azalma da dolaylı olarak Covid-19'un etkili olduğu değerlendirilmektedir. Çünkü 2020 yılında Covid-19 sebebiyle Almanya'da yaşayan çifte vatandaşlık sahibi Türkler veya Almanya vatandaşlarının birçoğu yaz ayında Türkiye'ye gelemediler (www.trthaber.com, 2023). Bu durum kasten yaralama suçunu işleyen Almanya vatandaşı şahısların sayısındaki düşüşü meydana getirmiştir.

Rusya uyruklu şahısların ülkemizde işledikleri kasten yaralama suçlarının sayısına baktığımızda; 2018 yılında 58, 2019 yılında 61, 2020 yılında 52 ve 2021 yılında 58 olduğu görülmektedir. Rusya uyruklu şahısların 2020 yılında işlemiş oldukları kasten yaralama suç sayıları önceki iki yıla göre %20'ye yakın bir azalma göstermiştir. Bu azalma da Covid-19'un salgınının etkili olduğu söylenebilir. Çünkü 2020 yılında Covid-19 sebebiyle Rusya'dan Türkiye'ye gelişlerde yapılan seyahat kısıtlamaları ve Türkiye'deki sokağa çıkma yasakları kasten yaralama suçunu işleyen Rusya vatandaşı şahısların sayısındaki düşüşü meydana getirdi.

3.3.5. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

Şekil 12'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten yaralama suçları şüphelilerinin medeni hallerine göre dağılımları gösterilmektedir.

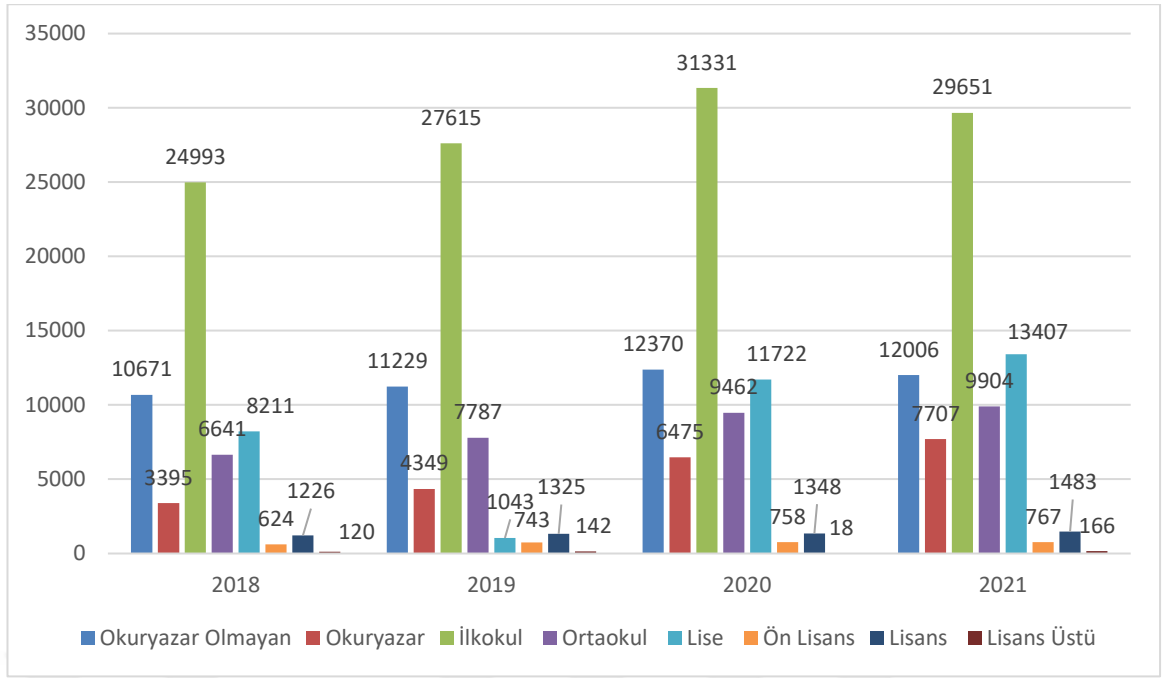

Şekil 12: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Kasten yaralama suçunu işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımını gösteren Şekil 12’yi incelediğimizde en çok evlilerin bu suçu işlediği görülmüştür. Bu suçu en az işleyen grubun ise “dul” grubundaki bireyler olduğu görülmüştür. Covid-19’un etkin olduğu yıllarda bu suçu işleyenlerin medeni hallerinde önceki yıllara nazaran belirgin bir değişim olmadığı, herhangi bir medeni hal durumuna sahip olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı, diğer yıllar ile aynı seyrettiği görülmektedir. Bu da Covid-19’un kasten yaralama olaylarına karışan şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımlarına bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

3.3.6. Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 13’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten yaralama suçları şüphelilerinin öğrenim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

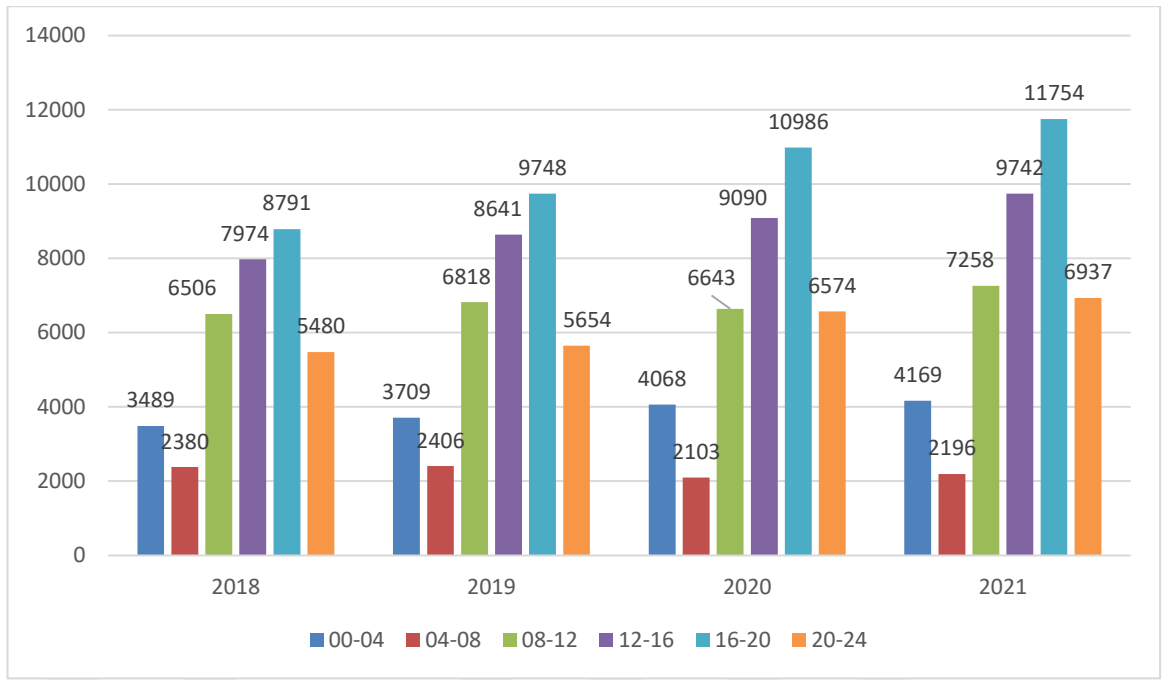

Şekil 13: Kasten Yaralama Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki kasten yaralama suçlarını işleyenlerin büyük çoğunluğu “ilkokul mezunu” şahıslar iken, en az çoğunluğa sahip grup ise “Lisansüstü” düzeyinde eğitime sahip olanlardır. Adalet bakanlığının yayımlamış olduğu Ceza İnsaz Kurumları (CİK) istatistiklerinde de cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin en çok ilköğretim okulu mezunu oldukları görülmektedir. Adalet Bakanlığı, Ceza ve Tevkifhaneleri Genel Müdürlüğü’nün bu raporuna cezaevlerinde bulunanların içinde yüksek lisans ve doktora mezunları sayıları en az olan gruptur (www.cte.adalet.gov.tr, 2023). Şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımını gösteren şekil 13’deki grafiği incelediğimizde önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir öğrenim durumuna mensup olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı görülmektedir. Bu da Covid-19’un etkin olduğu yıllarda kasten yaralama olaylarına karışan şüphelilerin öğrenim durumlarının önceki yıllardan farklı olmadığını ortaya koymaktadır.

3.3.7. Kasten Yaralama Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları

Şekil 14’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen kasten yaralama suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

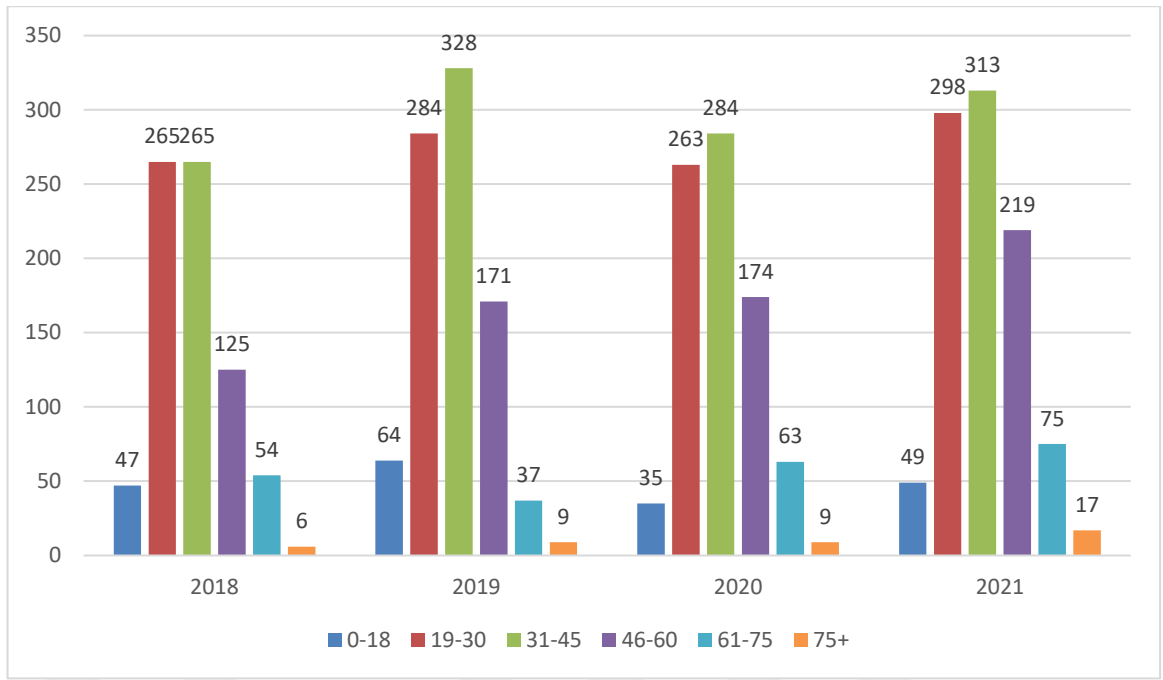
Şekil 14: Kasten Yaralama Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı

Şekil 14’te de görüldüğü gibi kasten yaralama suçunun en çok 16.00 – 20.00 saatleri arasında işlendiği görülmektedir. Kasten yaralama suçlarının %27’si 16.00 ile 20.00 saatleri arasında meydana gelmektedir. Bu suçun en az işlendiği zaman ise 04.00 - 08.00 saatleri arasındır. Kasten yaralama suçlarının sadece %5’i 04.00 – 08.00 saatleri arasında işlenmektedir. Bu durum pandemi esnasında ve pandemi öncesinde de değişmemiştir. Grafik incelendiğinde Covid-19 salgınının kasten yaralama suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımlarına bir etkisi olmadığı görülmektedir.

3.4. CİNSEL SALDIRI SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ

3.3.1. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 15’teki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin yaşlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

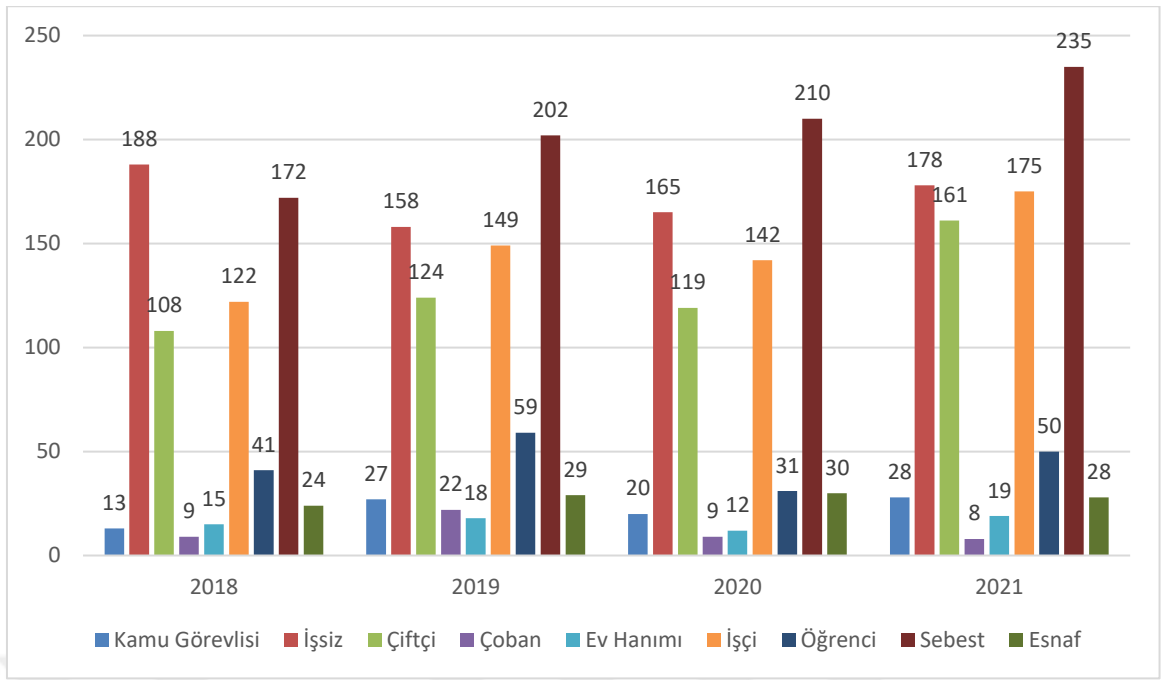

Şekil 15: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Şekil 15'i incelediğimizde 2018-2021 yıllarını kapsayan cinsel saldırı suçlarını en çok 19-30 (1110) ile 31-45 (1193) yaş grubunda oldukları tespit edilmiştir. Cinsel saldırı suçunu en az işleyen yaş grubunun ise 0-18 ile 75+ yaş grubu olduğu tespit edilmiştir. Covid-19'un etkili yılları olan 2020 ve 2021 yıllarında cinsel saldırı suçunu işleyenlerin önceki yıllara oranla bir değişim göstermediği tespit edilmiştir.

3.4.2. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları

Şekil 16'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımları gösterilmektedir.

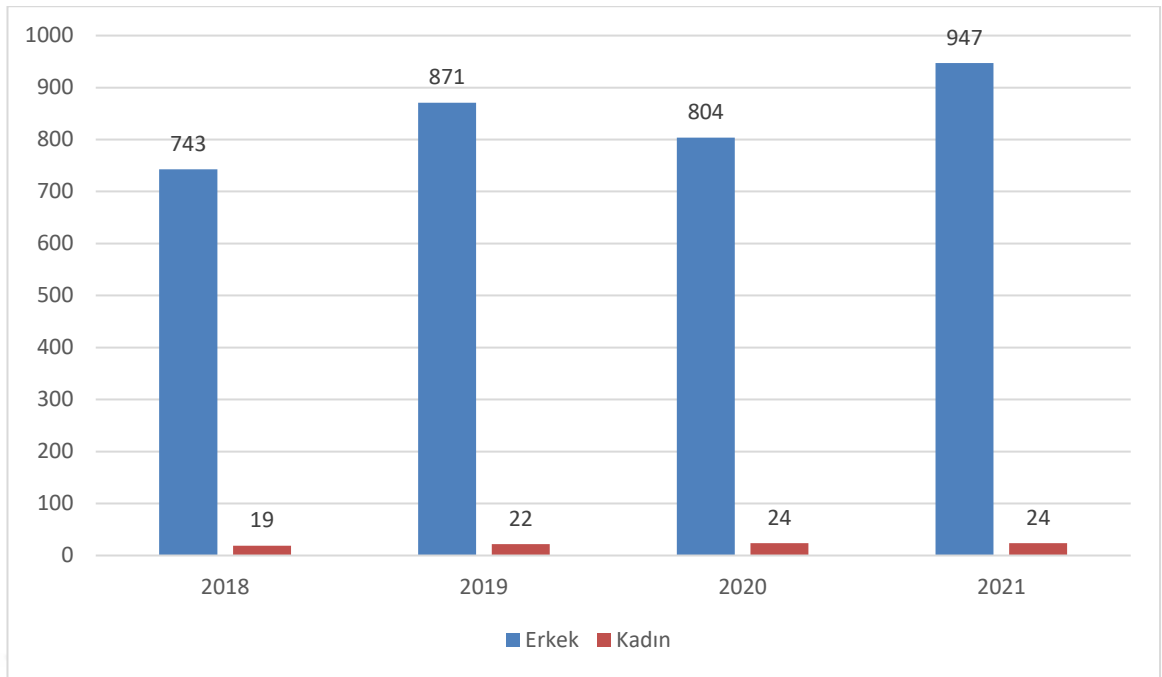

Şekil 16: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı

Şekil 16’da da görüldüğü gibi cinsel saldırı suçunu işleyenlerin en çok; “kamu görevlisi, işsiz, çiftçi, çoban, ev hanımı, işçi, öğrenci, serbest meslek ve esnaf” mesleklerine mensup oldukları tespit edilmiştir. Jandarma sorumluluk bölgesinin genelinde kırsal alan olması sebebiyle en çok suça karışanların “çiftçi, işçi, serbest meslek ve işsiz” grubundaki şahıslar olduğu görülmektedir. Covid-19 salgınının cinsel saldırı suçunu işleyenlerin mesleklerine göre dağılımları üzerinde herhangi bir etkisi olmadığı görülmektedir.

3.4.3. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Şekil 17’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

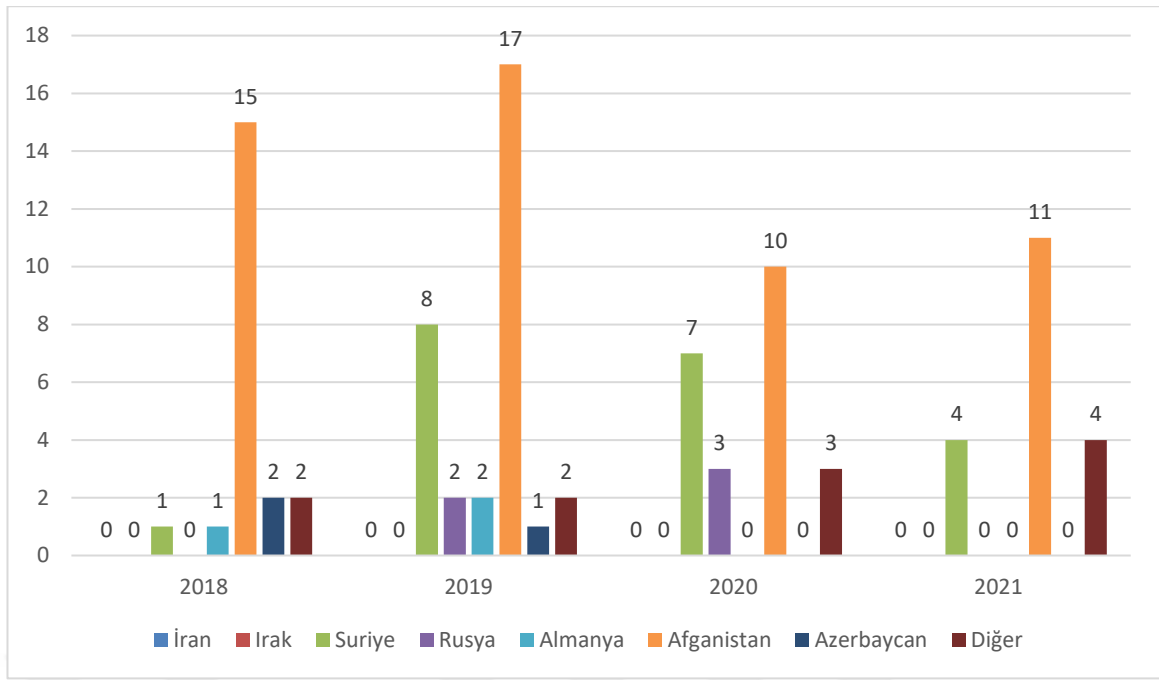

Şekil 17: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Cinsel saldırı suçunu işleyen şahısların cinsiyetlerine dağılımları Şekil 17’de gösterilmiştir. Bu grafik incelendiğinde cinsel saldırı suçunu en çok erkeklerin işlediği görülmektedir. Kadınların bu suçu işleme sayısının erkeklere oranı %3’dür. Sayı açısından incelediğimizde ise; 2018 yılında 743, 2019 yılında 871, 2020 yılında 804 ve 2021 yılında 947 erkek bu suçu işlemişken; 2018 yılında 19, 2019 yılında 22, 2020 yılında 24 ve 2021 yılında 24 kadının bu suçu işlediği görülmektedir. Elimizdeki verilere göre salgının etkili olduğu yıllarda ve öncesinde cinsel saldırı suçunu işleyenlerin cinsiyetlerine göre dağılımlarında herhangi bir değişme olmadığı görülmüştür.

3.4.4. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları

Şekil 18’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımları gösterilmektedir.

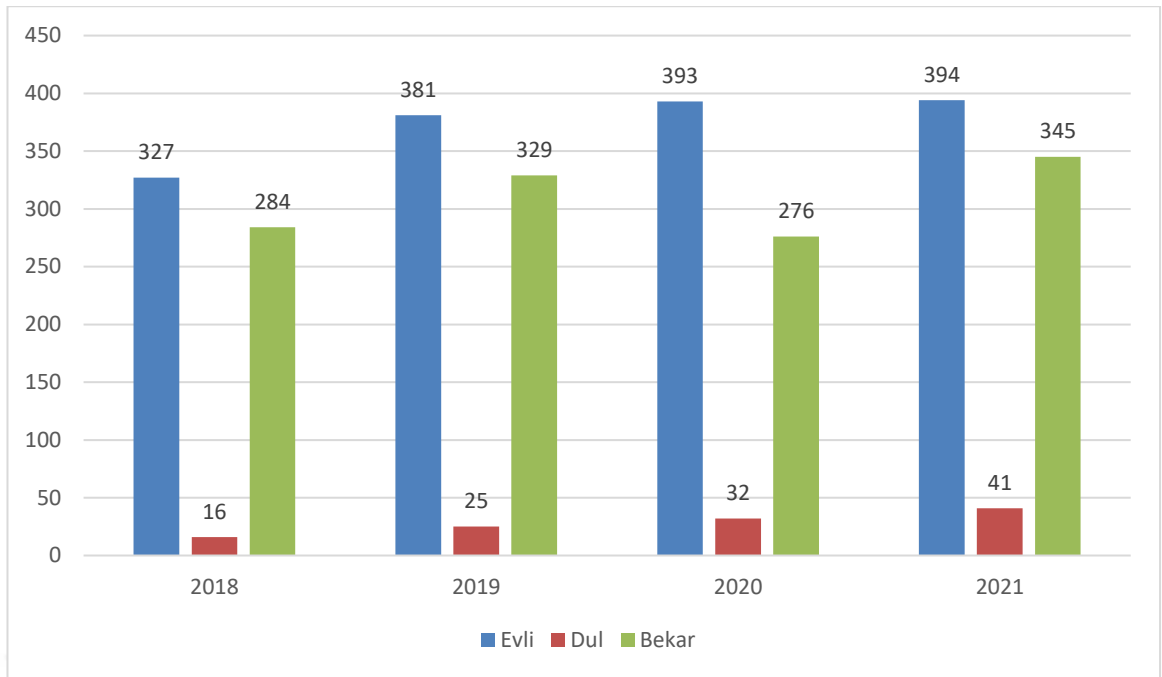
Şekil 18: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı

2018-2021 yılları arasında meydana gelen Cinsel Saldırı olaylarının şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımları Şekil 18’de gösterilmiştir. Suriye’de 2011 yılından beri yaşanan iç savaş ve otorite boşluğu dolayısıyla ülkemize sığınmacı olarak gelmiş olan Suriyeliler diğer ülkelerin vatandaşlarına daha fazla sayıda ülkemizde bulunduğu dolayısı cinsel saldırı suçunu işleyen yabancı uyruklu şüphelilerin başında Suriyeliler gelmektedir. 2018 yılında 1, 2019 yılında 8, 2020 yılında 7 ve 2021 yılında 4 Suriyeli cinsel saldırı suçlarını işlediği gerekçesiyle haklarında işlem başlatılmıştır.

Afganistan uyruklu şahıslardan 2018-2021 yılları arasında Cinsel Saldırı suçunu işleyenlerin sayısı: 2018 yılında 15, 2019 yılında 17, 2020 yılında 10 ve 2021 yılında 11’dir.. Covid-19’un etkin olamaya başladığı yıl olan 2020 yılında Cinsel Saldırı suçunu işleyen Afganistan uyruklu şahıs sayısı 2019 yılına göre %40 azalış göstermiştir. Türkiye’deki Suriye uyruklu şahıs sayısı Afganistan uyruklu şahıs sayısından çok daha fazla olmasına rağmen Afganistan uyruklu şahısların cinsel saldırı suçlarını Suriyelilerden daha fazla işlemedikleri görülmektedir (www.tr.euronews.com, www.goc.gov.tr, 2023). Bu çalışma sadece Jandarma bölgesini ele aldığından ve Afganistan uyruklular genelde kırsal alanda çobanlık işlerini yaptıklarından dolayı böyle bir tablo ortaya çıktığı değerlendirilmektedir.

3.4.5. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

Şekil 19’daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin medeni hallerine göre dağılımları gösterilmektedir.

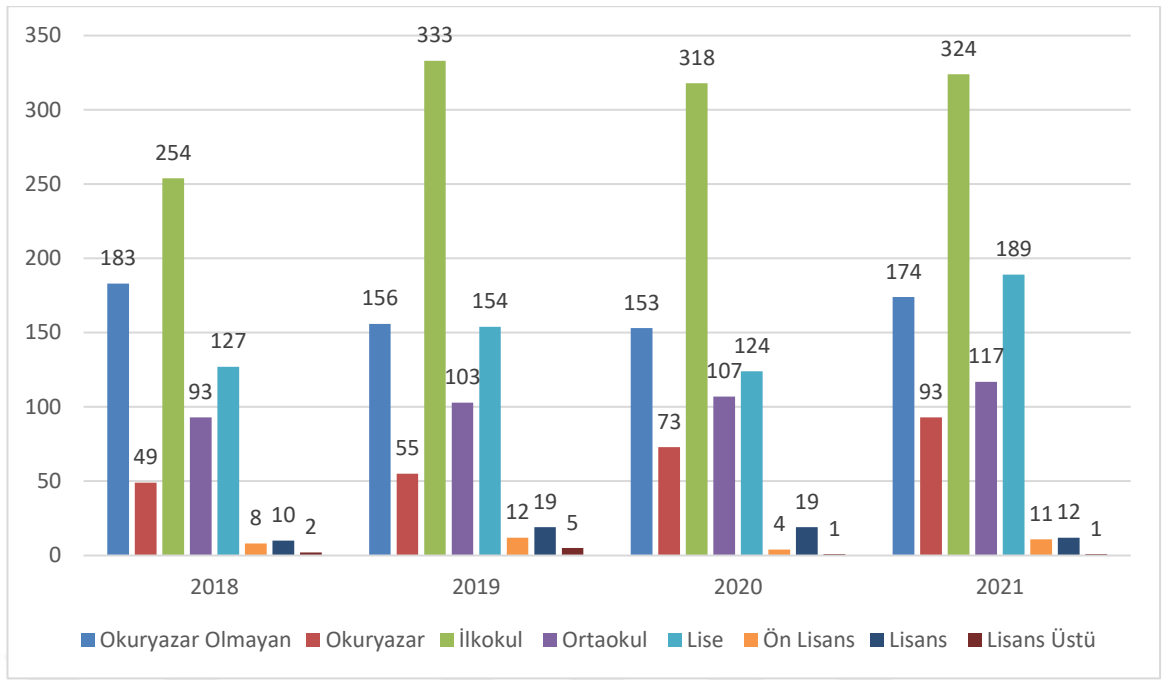

Şekil 19: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Cinsel Saldırı suçunu işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımları şekil 19 ‘da gösterilmiştir. Grafiği incelediğimizde en çok evlilerin bu suçu işlediği görülmektedir. Evli olanların bu suçu işleme oranı %52’dir. Bu suçu en az işleyen grup ise %4’lük oranıyla “dul” grubundaki bireylerdir. Covid-19’un etkin olduğu yıllarda bu suçu işleyenlerin medeni hallerinde önceki yıllara nazaran belirgin bir değişim olmamıştır. Ancak evli şahısların bu suçu işleme sayısı 2020 yılında 2019 yılına göre %3 artarken, bekârlarda ise %16 azalmıştır.

3.4.6. Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 20’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin öğrenim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

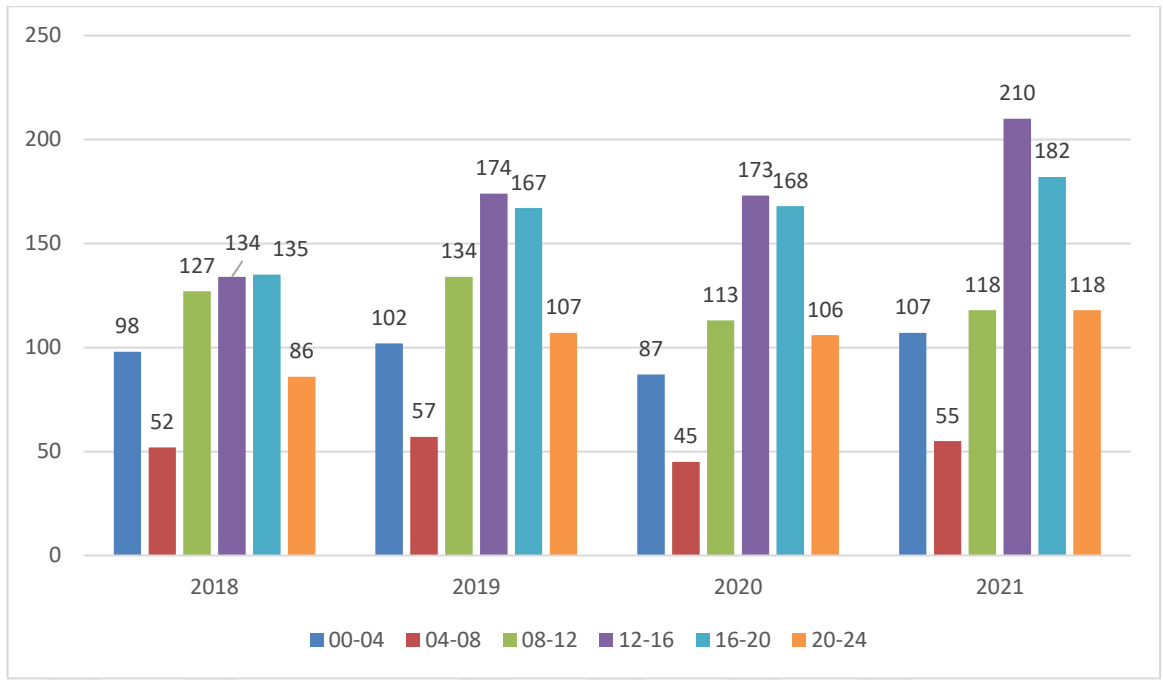

Şekil 20: Cinsel Saldırı Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Şekil 20’de görülmekte olduğu üzere cinsel saldırı suçlarını işleyenlerin büyük çoğunluğu “ilkokul mezunu” ve “lise mezunu” şahıslar iken, en az çoğunluğa sahip grup ise “Lisansüstü” düzeyinde eğitime sahip olanlardır. Cinsel saldırı suçunu işleyenlerin %36’sı ilkokul mezunudur. Şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımını gösteren grafiği incelediğimizde önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir öğrenim durumuna mensup olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı görülmektedir. Bu da Covid-19’un etkin olduğu yıllarda cinsel saldırı olaylarına karışan şüphelilerin öğrenim durumlarının önceki yıllardan farklı olmadığını yani Covid-19’un bir etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır.

3.4.7. Cinsel Saldırı Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları

Şekil 21’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

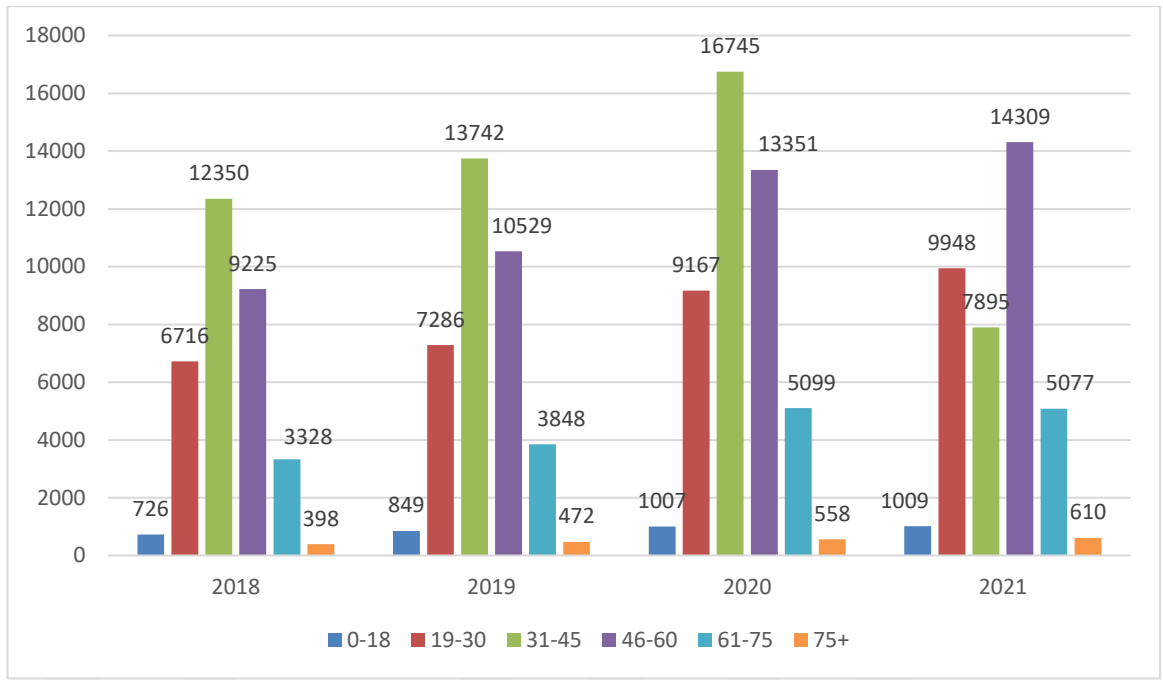
Şekil 21: Cinsel Saldırı Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı

Cinsel saldırı suçlarını işleniş saatleri açısından dağılımı Şekil 21’de gösterilmiştir. Grafikte de görüldüğü üzere bu suçun en çok 12.00 - 16.00 saatleri arasında işlendiği görülmektedir. Bu durum pandemi esnasında ve pandemi öncesinde de değişmemiştir. Bu suçun en az işlendiği zaman ise 04.00 - 08.00 saatleri arasındır. Covid-19 salgını döneminde, önceki dönemlere göre bu suçun işleniş saatleri açısından bir farklılık görülmemiştir.

3.5. TEHDİT SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ

3.5.1. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 22’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen tehdit suçları şüphelilerinin yaşlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

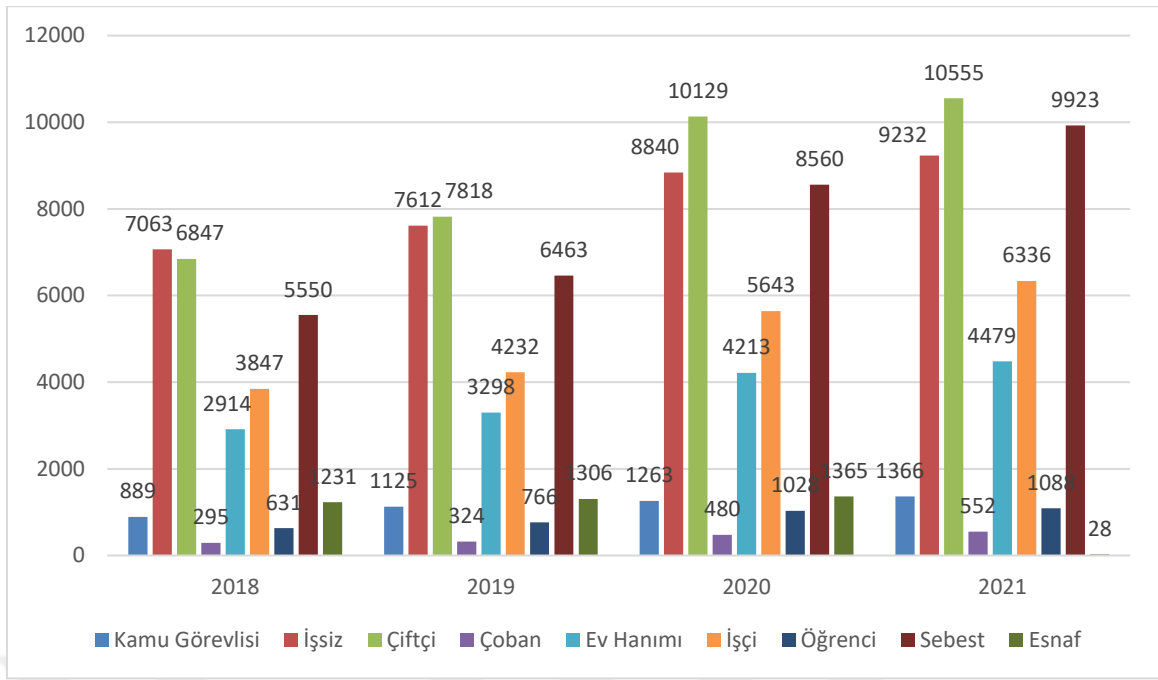

Şekil 22: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 22’deki grafiği incelediğimizde bu suçu işleyenlerin en çok 31-45 ile 46 – 60 yaş grubunda oldukları tespit edilmiştir. Tehdit suçunu en az işleyen yaş grubunun ise 0-18 yaş grubu ile 75+ yaş grubu olduğu tespit edilmiştir. Covid-19’un etkili yıllar olan 2020 ve 2021 yıllarında tehdit suçunu işleyenlerin yaş grupları incelendiğinde sayı bakımından artış olduğu görülmekle beraber, belirli bir yaş grubunda değil tüm yaş gruplarının ortalama sayılarının arttığı görülmektedir. Bu da Covid-19’un tehdit suçlarını işleyenlerin yaşlarına göre dağılımları üzerinde bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

3.5.2. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları

Şekil 23’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımları gösterilmektedir.

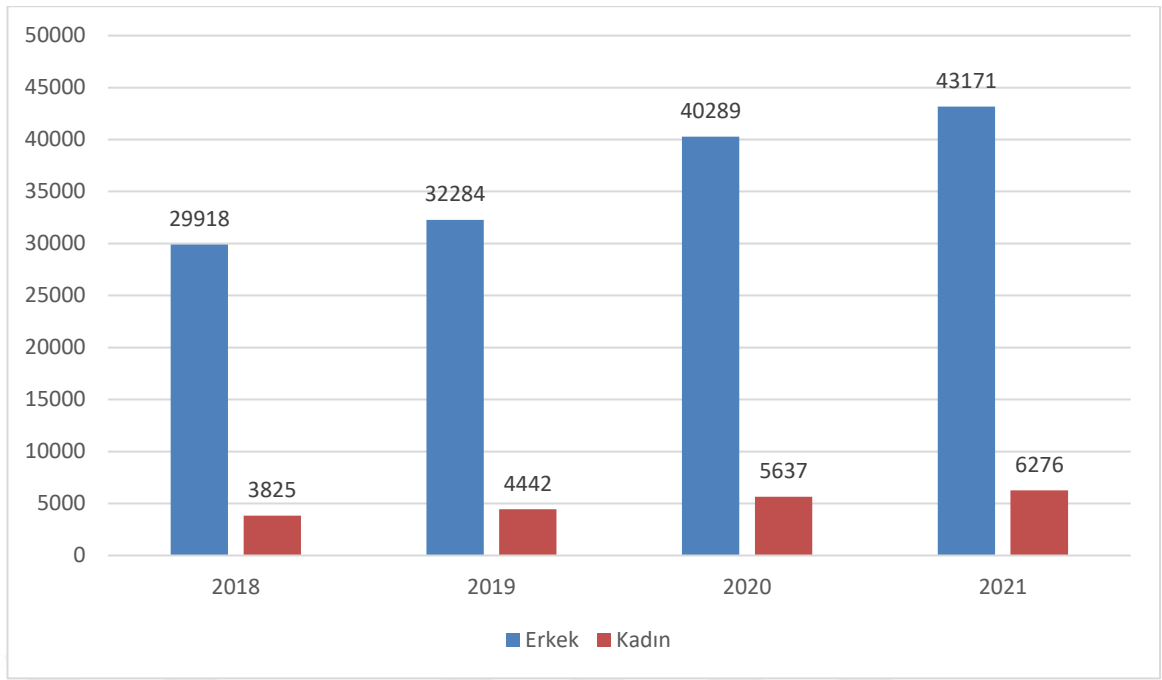

Şekil 23: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı

Tehdit suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımını gösteren grafik incelendiğinde “Kamu görevlisi, İşsiz, Çiftçi, Çoban, Ev hanımı, İşçi, Öğrenci, Serbest meslek ve Esnaf” mesleklerine mensup şahısların diğer mesleklere mensup şahıslara göre bu suçu daha fazla işledikleri görülmektedir. Bundan dolayı Şekil 23’deki grafikte sadece bu mesleklere yer verilmiştir. Grafikte de görüldüğü üzere tehdit suçları, en çok çiftçi mesleğini yapanlar ile işsiz olanlar tarafından işlenmektedir. 2018-2021 arası dört yıllık dönemde 35349 çiftçi tehdit suçunu işlemiştir. Bu sayının toplam şüpheli sayısına oranı %22’dir. Grafiğe göre jandarma bölgesinde meydana gelen tehdit suçlarını en az işleyen iki meslek grubu ise öğrenciler ve çobanlardır. İnceleme kapsamına alınan 2018-2021 arası dört yıllık süreç içerisinde tehdit suçunu işleyenlerin meslek dağılımında çobanların oranı %1 dir. Jandarma bölgesinin geneli kırsal kesim olmasına karşın, suçlara karışanların mesleklerine göre dağılımlarını incelediğimizde, çoban mesleğini icra edenlerin oranı çok düşük olduğu görülmektedir. Bunun temel sebebinin ise çobanlık mesleğini icra edenlerin sayısının kırsal nüfusa oranla çok düşük olmasıdır.

3.5.3. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Şekil 24’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

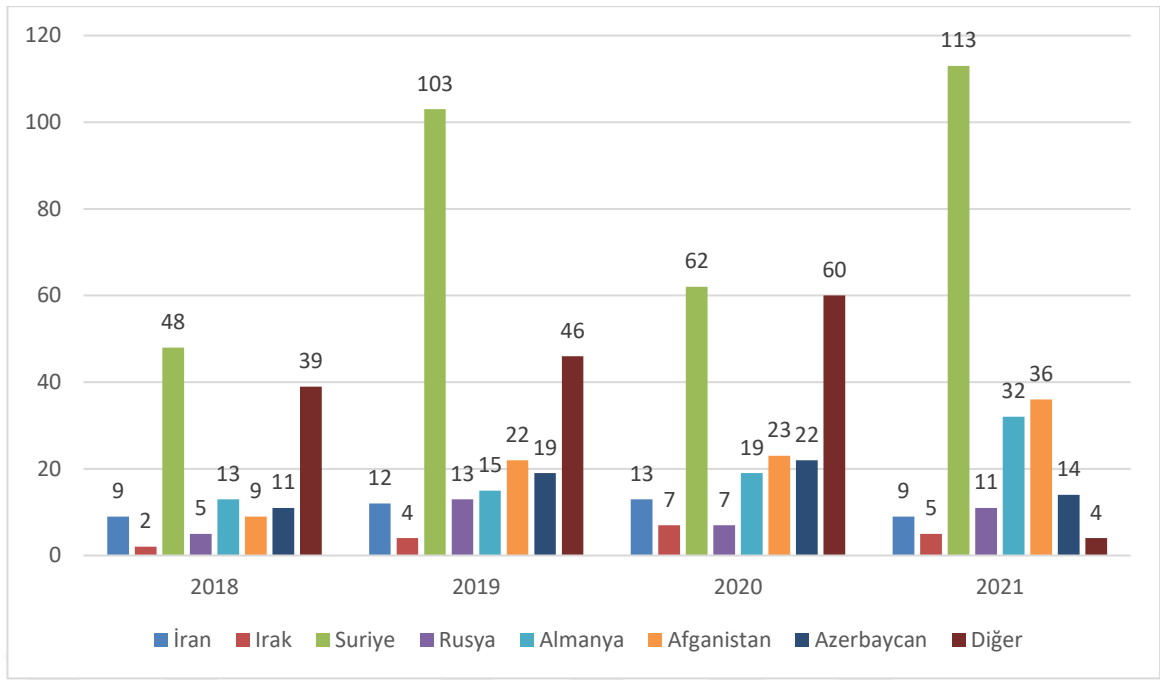

Şekil 24: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Şekil 24'ü incelendiğimizde tehdit suçunu en çok erkeklerin işlediği görülmektedir. 2018-2021 yıllarını kapsayan dönemde tehdit suçlarının %87'si erkekler tarafından işlemekte iken %13'ünün ise kadınlar tarafından işlendiği görülmektedir. Grafik incelendiğinde 2018-2021 yıllarında tehdit suçunu işleyen erkek ve kadınların sayısı her yıl düzenli bir şekilde attığı görülmektedir. Covid-19 kaynaklı olduğunu söyleyebileceğimiz bir fark görülmemektedir.

3.5.4. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları

Şekil 25'teki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımları gösterilmektedir.

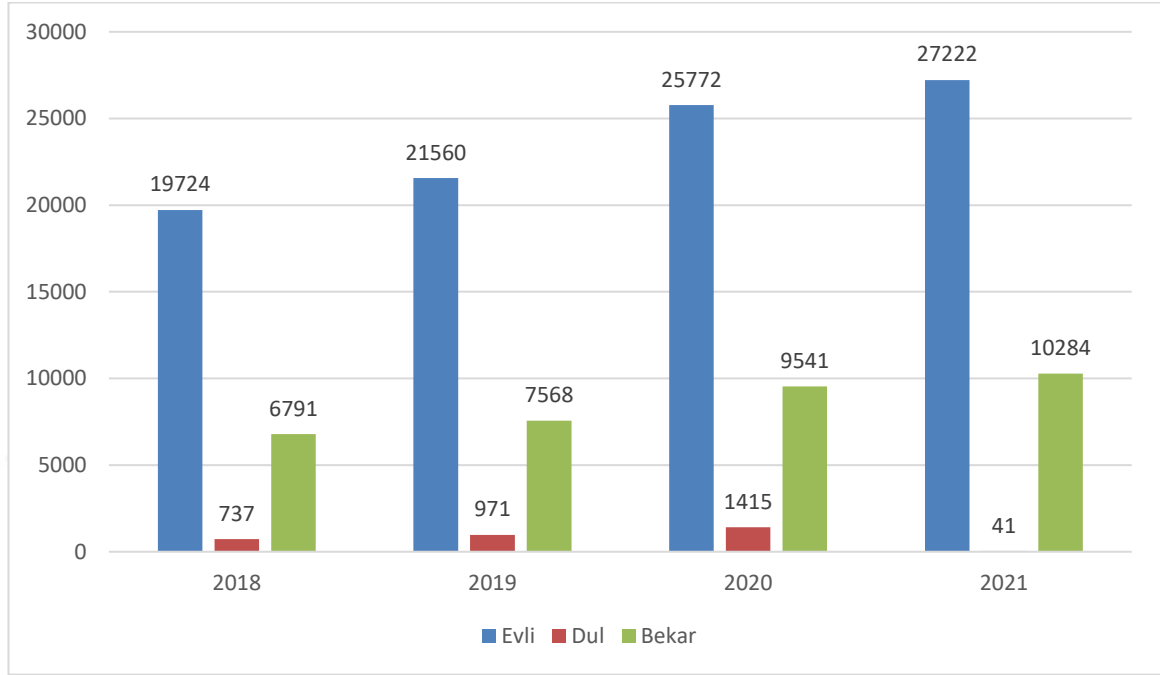
Şekil 25: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı

Tehdit suçunu işleyenlerin %99'u TC vatandaşı, olup %1'i yabancı uyrukludur. 2011 yılından beri Suriye'de yaşanan iç savaş ve otorite boşluğu dolayısıyla ülkemize sığınmacı olarak gelmiş olan Suriyeliler diğer ülkelerin vatandaşlarına göre ülkemizde daha çok bulunduğundan dolayı tehdit suçunu işleyen yabancı uyruklu şüphelilerin başında Suriyeliler gelmektedir. Suriyelilerden sonra ülkemizde tehdit suçunu en fazla işleyen yabancılar Afganistan ve Almanya uyruklu şahıslardır. Şekil 25'teki sayılara baktığımızda 2020 yılında bu suçlara karışan Suriyeli şüpheli sayısı önceki yıla göre %40 azalmış 2021 yılında ise 2019 yılı seviyesini de geçecek şekilde artış göstermiştir.

Afganistan uyruklu şahıslardan 2018-2021 yılları arasında tehdit suçunu işleyenlerin sayısı: gözle görülür bir farklılık göstermemiş, suçun genel sayısı oranında bir artış göstermiştir. Azerbaycan uyruklu şahısların ülkemizde işledikleri tehdit suçlarının sayısına baktığımızda; 2020 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %30 luk bir artış olduğu görülmektedir. Netice itibariyle tehdit suçunda da Covid-19 un suçu işleyenlerin uyruklarına dağılımlarına bir etkisi olmadığı görülmektedir.

3.5.5. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

Şekil 26'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin medeni hallerine göre dağılımları gösterilmektedir.

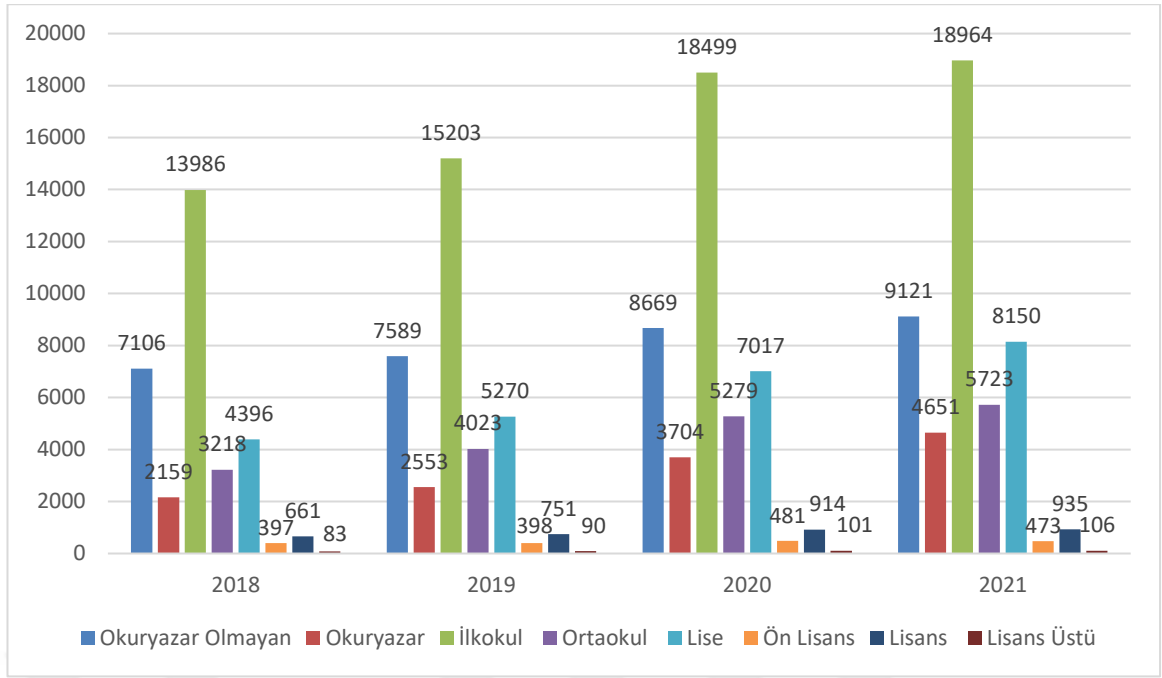

Şekil 26: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Tehdit suçunu işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımını gösteren Şekil 26'daki grafiği incelediğimizde en çok evlilerin bu suçu işlediği görülmektedir. Bu suçu en az işleyen grubun ise “dul” grubundaki bireylerdir. Tehdit suçunu 2018 yılında 19724, 2019 yılında 21560, 2020 yılında 25772 ve 2021 yılında 27222 evli şahıs işlemiştir. Bekar ise 2018 yılında 6791, 2019 yılında 7568, 2020 yılında 9541 ve 2021 yılında 10284 kişi bu suçu işlemiştir. Grafiğe göre tehdit suçunu işleyenlerin evlilerin sayısı bekârların sayısının yaklaşık üç katıdır. Bu oran Covid-19 döneminde de öncesinde de değişmemiştir. Netice itibarıyla 2020 ve 2021 yıllarında herhangi bir medeni hal grubunda Covid-19 kaynaklı olduğunu söyleyebileceğimiz bir artış veya azalışın olmadığı görülmektedir.

3.5.6. Tehdit Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 27'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin öğrenim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

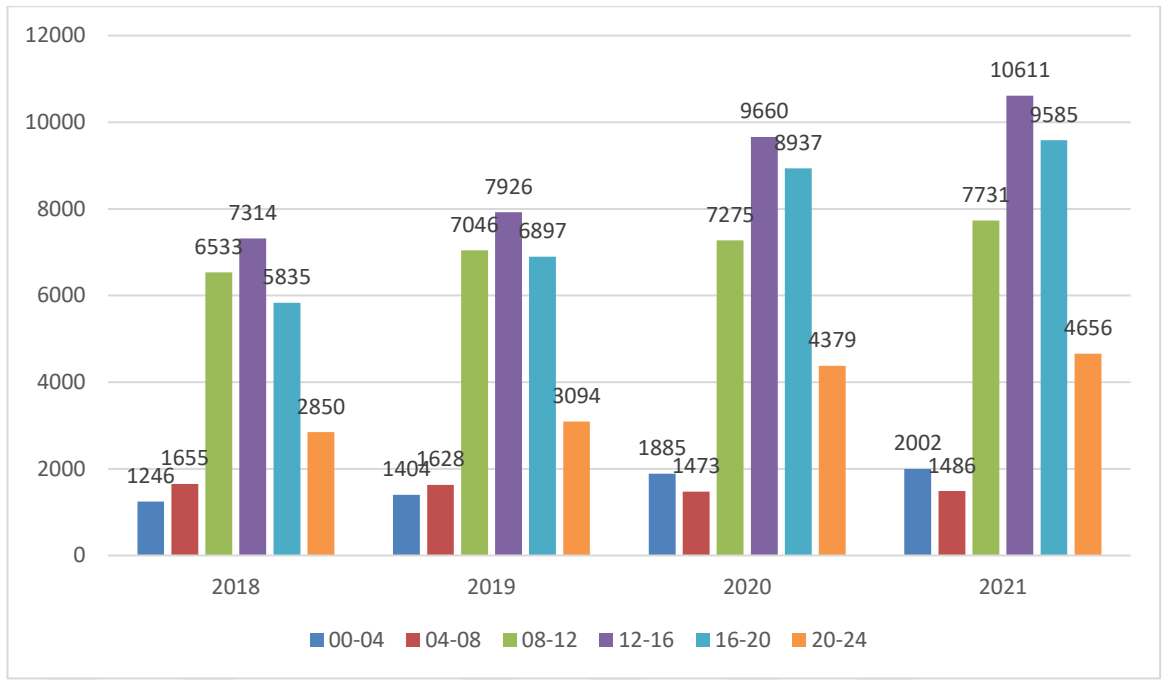

Şekil 27: Tehdit Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Tehdit suçlarını işleyenlerin büyük çoğunluğu “ilkokul mezunu” şahıslar iken, en az çoğunluğa sahip grup ise “lisansüstü” düzeyinde eğitime sahip olanlardır. Tehdit suçunu işleyen şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımını gösteren Şekil 27’deki grafiği incelediğimizde özellikle ilkokul mezunu ve lise mezunu olanların sayılarının 2020 ve 2021 yıllarında gözle görülür derecede arttığı anlaşılmaktadır. Lise ve İlkokul mezunu olanların haricinde diğer öğrenim durumuna sahip olan şüphelilerin de sayısı artmıştır. Ancak bu artış tehdit suçlarının sayısındaki genel artıştan kaynaklanmaktadır. Çünkü öğrenim durumları sütunlarına bakıldığında suç sayısı değişse de, öğrenim gruplarının birbirlerine olan oranları değişmediği görülmektedir.

3.5.7. Tehdit Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları

Şekil 28’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

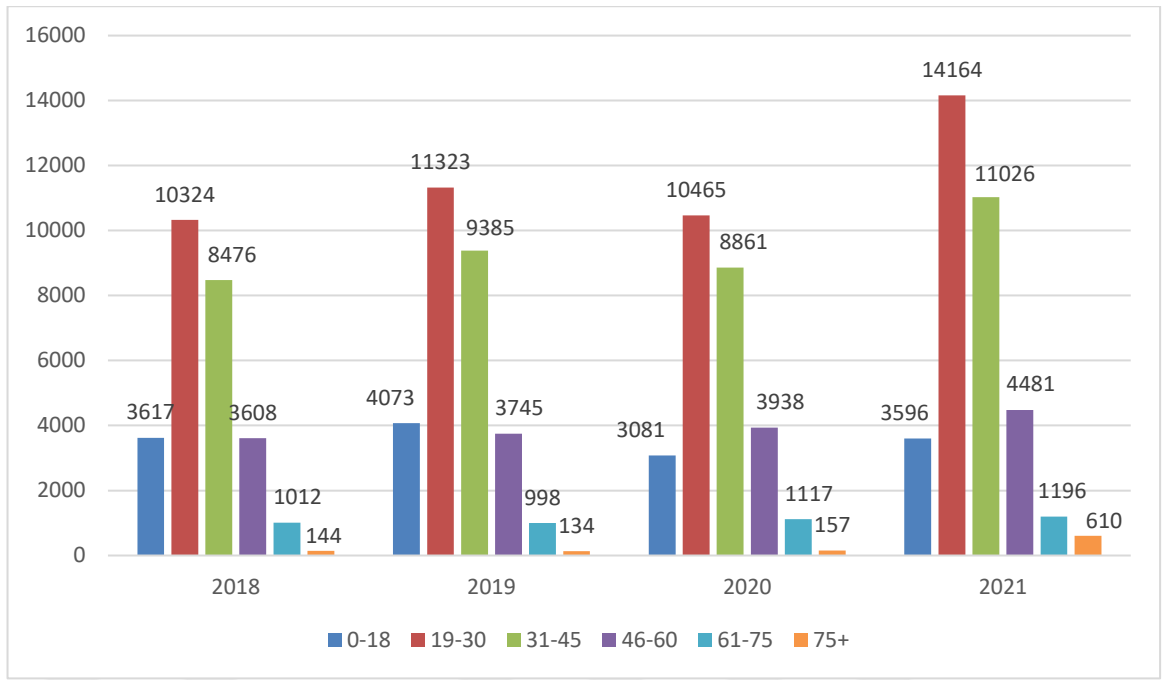
Şekil 28: Tehdit Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı

Şekil 28’de görüldüğü gibi tehdit suçu en çok 12.00 – 16.00 saatleri arasında işlenmektedir. Tehdit olayları %29’u 12.00 ile 16.00 saatleri arasında meydana gelmektedir. Bu suçun en az işlendiği zaman ise 2018 ve 2019 yıllarında 04.00 - 08.00 saatleri arası iken; 2019 ve 2020 yıllarında 00.00 – 04.00 saatleri arasında daha az tehdit suçu işlenmiştir. Tehdit suçlarının sadece %4’i 04.00 – 08.00 saatleri arasında işlenmektedir. Bu durum pandemi esnasında ve pandemi öncesinde de değişmemiştir. Grafik incelendiğinde Covid-19 salgınının tehdit suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımlarına suçun en az işlendiği zaman dilimi açısından etki ettiği söylenebilir; şöyle ki 2018 ve 2019 yıllarında bu suçun en az işlendiği saat 04.00 – 08.00 iken 2020 ve 2021 yılları arasında suçun en az işlendiği saat 00.00 – 04.00 saatleri arasındır.

4.6. HIRSIZLIK SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ

3.6.1. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 29’daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen hırsızlık suçları şüphelilerinin yaşlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

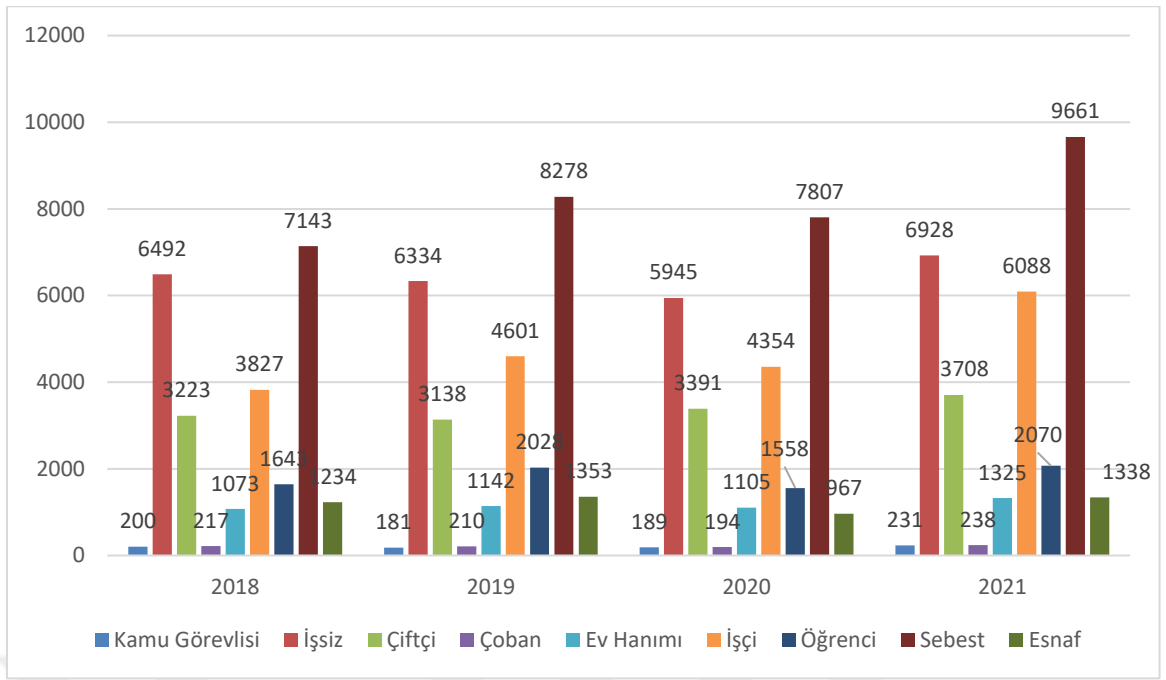

Şekil 29: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Hırsızlık olaylarına karışan şüphelilerin yaşlarına göre dağılımını gösteren Şekil 29'daki grafiği incelediğimizde bu suçu işleyenlerin en çok 19-30 ile 31-45 yaş grubunda oldukları tespit edilmiştir. Hırsızlık suçunu en az işleyen yaş grubunun ise 75+ yaş grubu olduğu tespit edilmiştir. Covid-19'un etkili yılları olan 2020 ve 2021 yıllarında hırsızlık suçunu işleyenlerin yaş gruplarının önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir yaş grubunun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı, diğer yıllar ile aynı düzeyde olduğu anlaşılmıştır. Bu da Covid-19'un hırsızlık suçunu işleyenlerin yaş ortalamalarına bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

3.6.2. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları

Şekil 30'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımları gösterilmektedir.

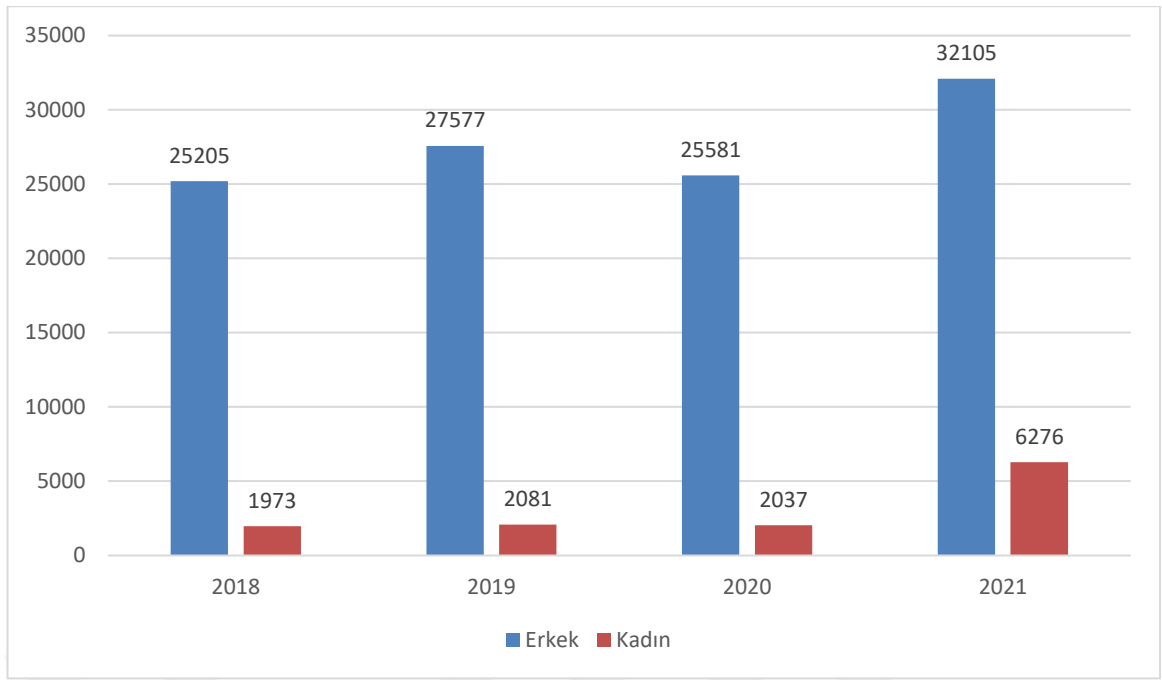

Şekil 30: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı

Hırsızlık suçlarını işleyenlerin mesleklerine göre dağılımını gösteren Şekil 30'daki grafikte; “Kamu görevlisi, İşsiz, Çiftçi, Çoban, Ev hanımı, İşçi, Öğrenci, Serbest meslek ve Esnaf” mesleklerini icra eden şahısların karıştığı hırsızlık olayları gösterilmiştir. Grafikte gösterilen meslek gruplarında her yıl serbest meslek kategorisindekilerin bu suçu daha çok işledikleri görülmektedir. 2018-2021 arası dört yıllık dönemde 33189 serbest meslek icra ettiğini beyan eden şahıs hırsızlık suçunu işlemiştir. Bu sayının tablodaki tüm meslek grupları sayısına oranı %28'ine eşittir. Serbest meslek erbabı; avukat, yeminli mali müşavir, veteriner hekim, senarist, mühendis, müşavir, danışman, ressam, bestekar, arzuhalci, yazar, mimar, kimyager, doktor, noter, öğretmen, vb meslekleri icra eden kişiler serbest meslek erbabıdır (www.ticari1.com, 2023). Serbest meslek grubundakilerin hırsızlık suçunu en çok işleyen meslek grubu olmasındaki temel sebep hırsızlığı kendisine meslek yapmış olan kişilerin kollukta ifadesinin alınması esnasında kendisine sorulan “mesleğin nedir” sorusuna serbest cevabını vermesinden kaynaklanmaktadır. Çünkü serbest meslek erbabı kişilerin Jandarma bölgesindeki faaliyetleri çok azdır. Grafiğe göre jandarma bölgesinde meydana gelen hırsızlık olaylarını en az işleyen iki meslek grubu ise kamu görevlileri ve çobanlardır.

3.6.3. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Şekil 31'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen cinsel saldırı suçları şüphelilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

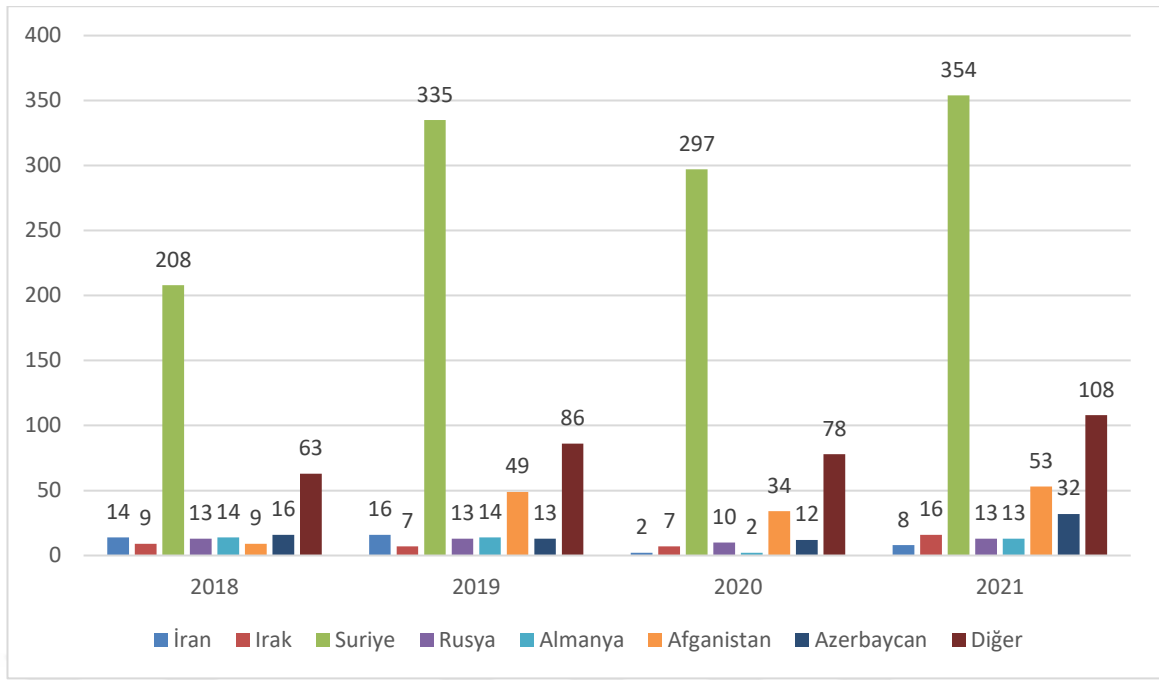

Şekil 31: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Hırsızlık suçunu işleyen şahısların cinsiyet dağılımlarını gösteren Şekil 31’deki grafik incelendiğinde bu suçu en çok erkeklerin işlediği görülmektedir. İncelemeye anılan dört yıllık dönemde hırsızlık suçunu işleyen kadınların toplam sayıya oranı %8’dir. Doğal olarak bu suçu işleyen erkeklerin genel sayıya oranı ise %92’dir. 2018-2021 yılları arasındaki incelemeyi gösteren grafiğe hırsızlık suçunun sayısı 2020 yılında 2019 yılına göre %7 azalma göstermiştir. Ancak 2021 yılında 2020 yılına göre %25 artarak 3465’e çıkmıştır. Covid-19 salgını 2020 yılında hırsızlık suçlarının %7 oranında azalmasını sağlamıştır. Salgın tedbirleri kapsamında iş yerlerinin kapatılması, sokağa çıkma yasaklarının olması ve okulların kapatılması nedeniyle insanların evlerinden çıkamaması evden hırsızlık suçlarının azalmasını sağlamıştır. Nitekim bu konuda Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan bir araştırmada: Chicago eyaletinde Covid-19 salgını döneminde uygulanan “evde kal” tedbirlerinin evden hırsızlık olaylarının azalmasına sebep olduğu tespit edildiği belirtilmektedir (Ashby, 2020:14).

3.6.4. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları

Şekil 32’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen hırsızlık suçları şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımları gösterilmektedir.

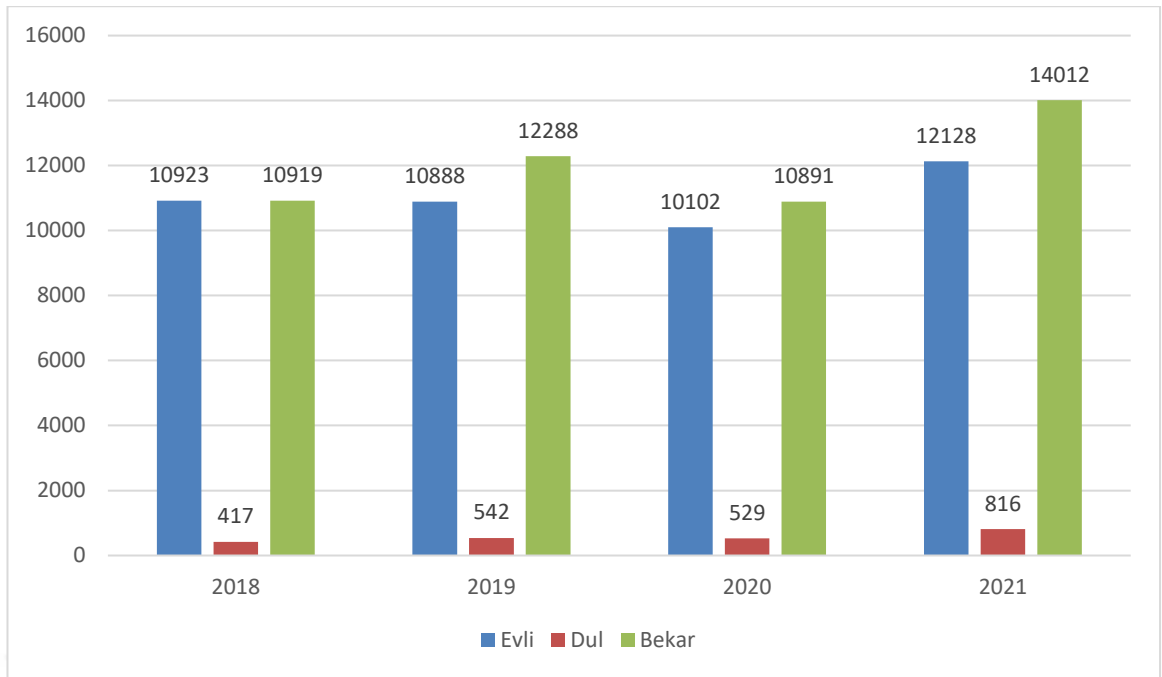
Şekil 32: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı

Hırsızlık suçunu işleyenlerin %92 si TC vatandaşı, %6 sı belirsiz %2 si de yabancı uyrukludur. Uyruklarına göre dağılım tablosunda TC. uyruklu olanlar dahil edilmemiştir. 2018-2021 yılları arasında meydana gelen hırsızlık olaylarının şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımlarında; İran, Irak, Suriye, Rusya, Almanya, Afganistan, Azerbaycan ile “diğer” kategorisini gösteren Şekil 32’deki grafik oluşturulmuştur.

Hırsızlık suçunu işleyen yabancı uyruklu şüphelilerin başında Suriyeliler gelmektedir. 2018-2021 yıllarını kapsayan dört yıllık süreçte hırsızlık suçunu işleyen yabancı uyrukluların içinde Suriyelilerin oranı %52’dir. Sayılara baktığımızda, 2020 yılında bu suçlara karışan Suriyeli şüpheli sayısı önceki yıllara %11 oranında azalmış 2021 yılında tekrar artmış ve 2019 yılındaki seviyesini de aşmıştır. 2020 yılındaki azalma; hırsızlık olaylarının sayısının azalmasından kaynaklanmaktadır. Kısıtlamalara bağlı olarak yurtdışından gelmelerin azalması neticesinde özellikle Almanya vatandaşlarının bu suç işleme sayılarında yaklaşık %85 oranında bir azalma meydana gelmiştir.

3.6.5. Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

Şekil 33’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen hırsızlık suçları şüphelilerinin medeni hallerine göre dağılımları gösterilmektedir.

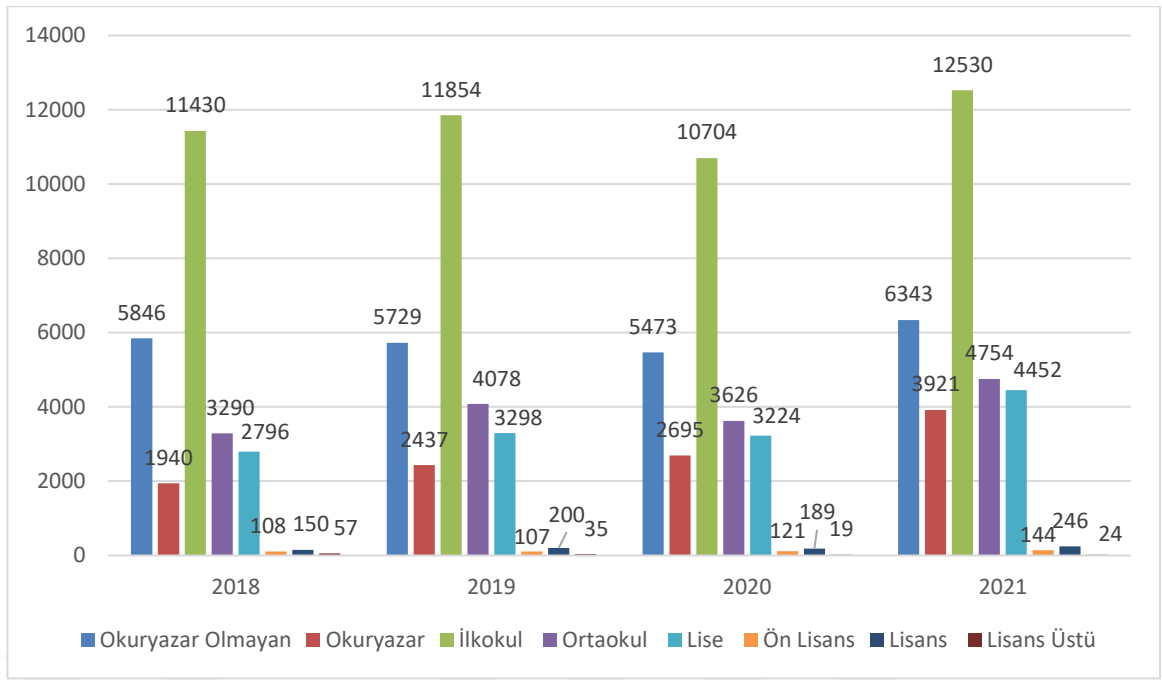

Şekil 33: Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Hırsızlık suçunu işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımını gösteren Şekil 33'deki grafiği incelediğimizde en çok bekar olanların bu suçu işlediği görülmektedir. Bu grafikte şu hususa dikkat çekmekte fayda vardır: Diğer suçların medeni hallere göre dağılım grafikleri incelendiğinde “evli” olanların oranı bekar olanlardan yüksek iken, hırsızlık suçunda bekar olanların oranı daha yüksektir. Bu suçu en az işleyen grubun ise “dul” grubundaki bireyler olduğu görülmüştür. Covid-19'un etkin olduğu yıllarda bu suçu işleyenlerin medeni hallerinde önceki yıllara nazaran belirgin bir değişim olmadığı, herhangi bir medeni hal durumuna sahip olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı, diğer yıllar ile aynı seyrettiği görülmektedir. Bu da Covid-19'un hırsızlık suçuna karışan şüphelilerin medeni hal dağılımları üzerinde bir etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır.

3.6.6 Hırsızlık Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 34'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen hırsızlık suçları şüphelilerinin öğrenim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

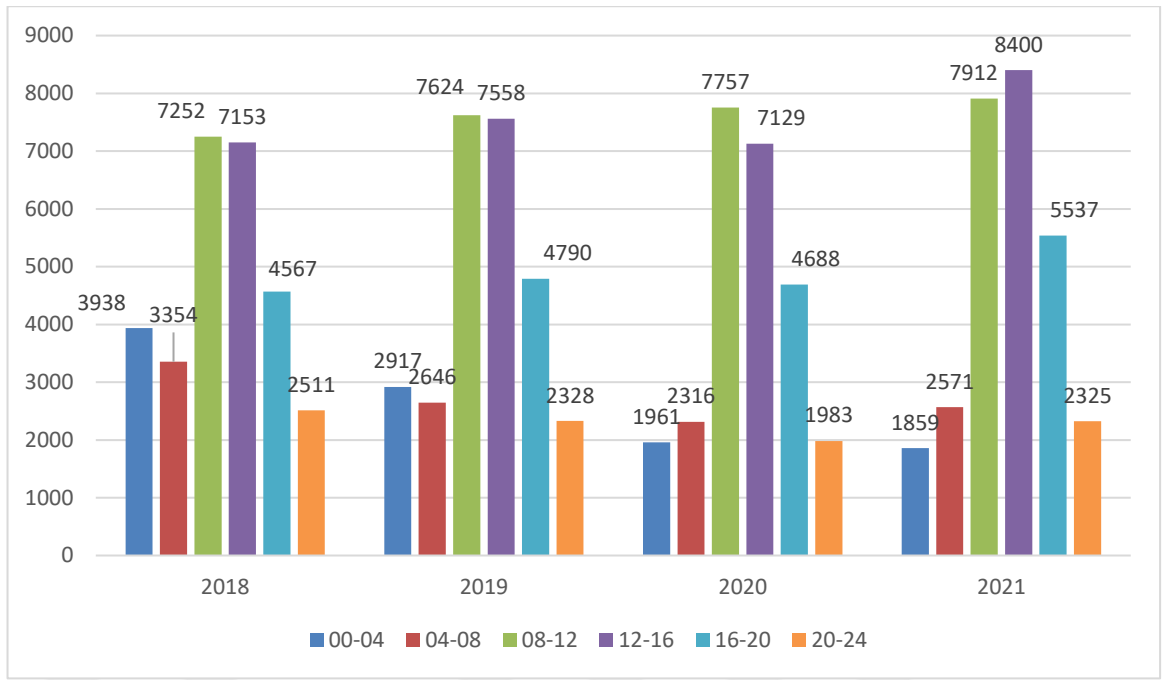

Şekil 34: Hırsızlık Saldırı Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki hırsızlık suçlarını işleyenlerin büyük çoğunluğu “ilkokul mezunu” şahıslar iken, en az çoğunluğa sahip grup ise “Lisansüstü” düzeyinde eğitime sahip olanlardır. Şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımını gösteren Şekil 34’deki grafiği incelediğimizde; hırsızlık suçunu işleyen şahısların öğrenim durumunun önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir öğrenim durumuna mensup olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı görülmektedir. Bu da Covid-19’un etkin olduğu yıllarda hırsızlık olaylarına karışan şüphelilerin öğrenim durumlarının önceki yıllardan farklı olmadığını ortaya koymaktadır.

3.6.7. Hırsızlık Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları

Şekil 35’teki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen hırsızlık suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

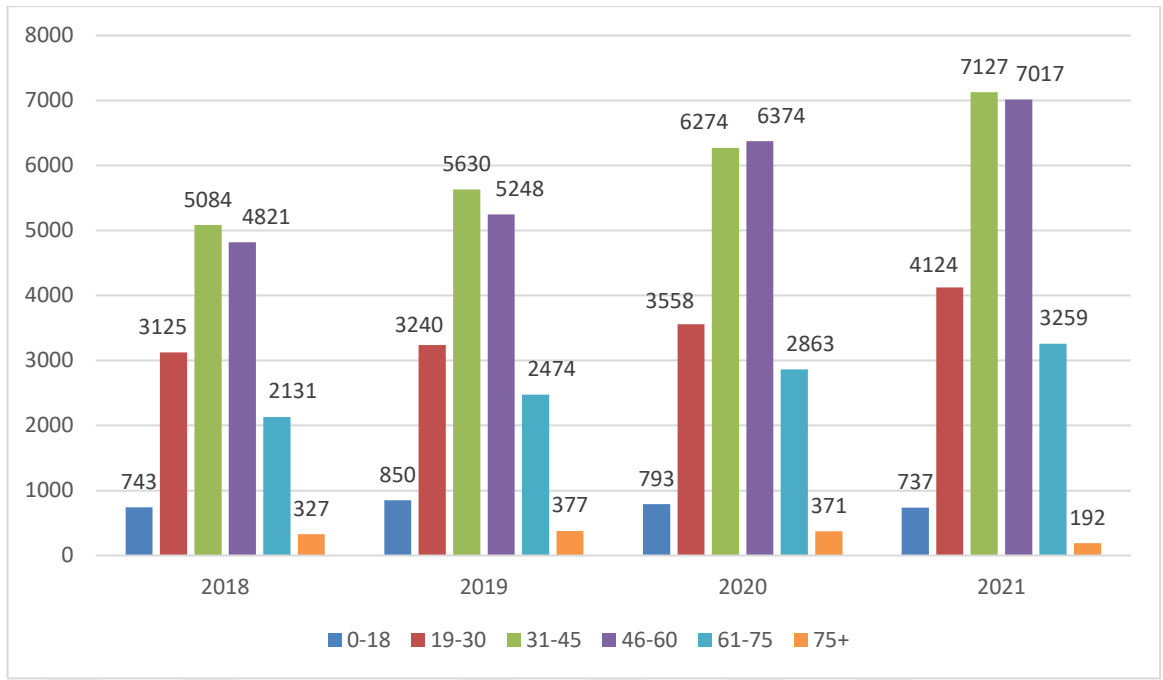
Şekil 35: Hırsızlık Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı

Hırsızlık suçlarını işleniş saatleri açısından dağılımlarını gösteren Şekil 35’teki grafiği incelediğimizde grafikte de görüldüğü üzere bu suçun en çok 08.00 – 12.00 saatleri, ile 12.00 – 16.00 saatleri arasında işlendiği görülmektedir. Hırsızlık suçlarının %28’i 08.00 ile 12.00 saatleri arasında meydana gelmektedir. Bu suçun en az işlendiği zaman ise 00.00 - 04.00 saatleri arasındır. Hırsızlık suçlarının sadece %6’sı 00.00 - 04 – 00 saatleri arasında işlenmektedir. Bu durum pandemi esnasında ve pandemi öncesinde de değişmemiştir. Grafik incelendiğinde Covid-19 salgınının hırsızlık suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımlarına bir etkisi olmadığı görülmektedir.

3.7. MALA ZARAR VERME SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ

3.7.1. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 36’daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen mala zarar verme suçları şüphelilerinin yaşlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

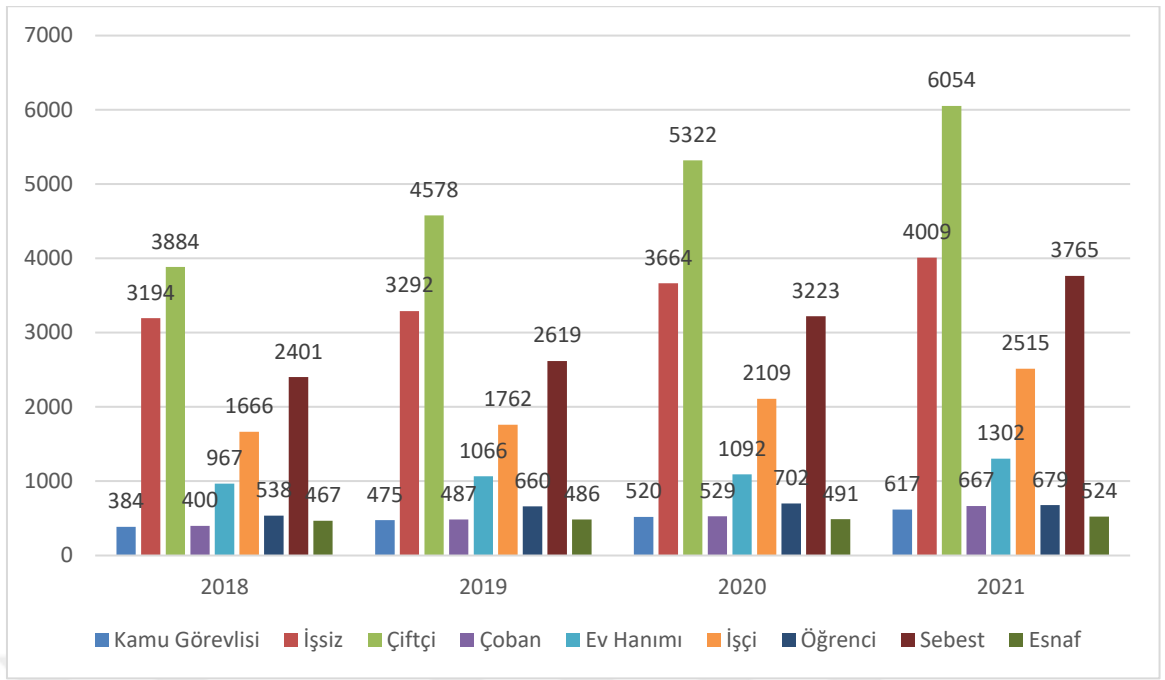

Şekil 36: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Mala zarar verme olaylarına karışan şüphelilerin yaşlarına göre dağılımını gösteren Şekil 36'daki grafiği incelediğimizde bu suçu işleyenlerin en çok 31-45 ile 46-60 yaş grubunda oldukları tespit edilmiştir. Mala zarar verme suçunu en az işleyen yaş grubunun ise 75+ yaş grubu olduğu tespit edilmiştir. Covid-19'un etkili yılları olan 2020 ve 2021 yıllarında mala zarar verme suçunu işleyenlerin yaş gruplarının önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir yaş grubunun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı, diğer yıllar ile aynı düzeyde olduğu anlaşılmıştır. Bu da Covid-19'un mala zarar verme suçunu işleyenlerin yaş ortalamalarına bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

3.7.2. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları

Şekil 37'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen mala zarar verme suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımları gösterilmektedir.

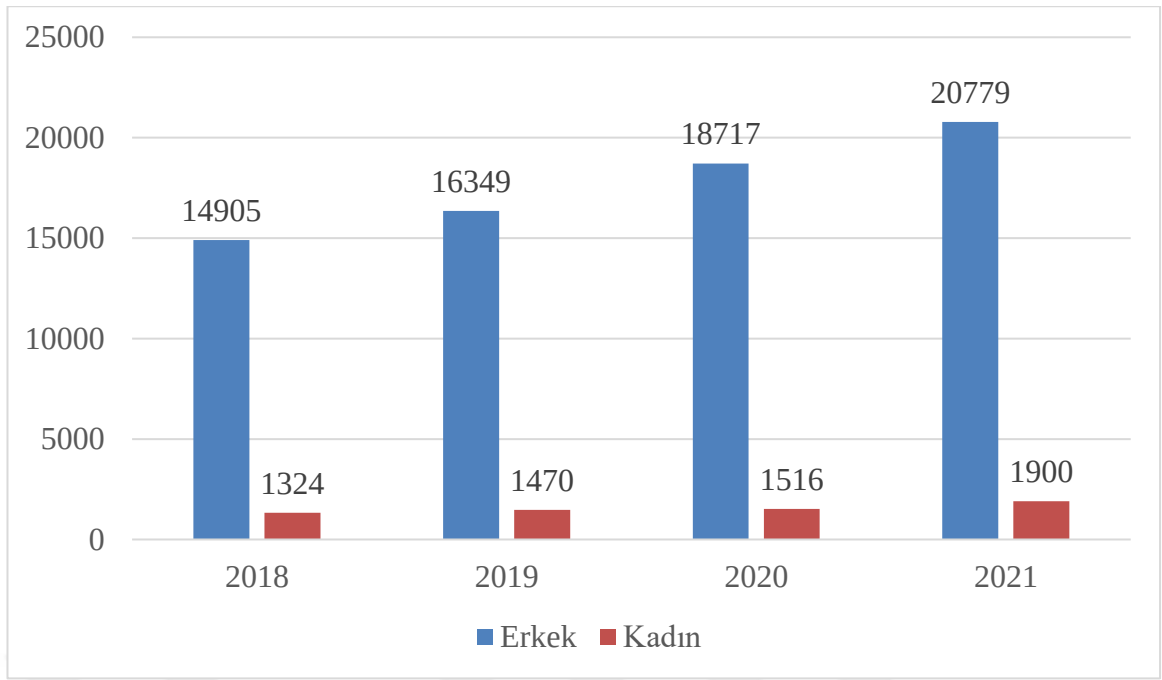

Şekil 37: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı

Mala zarar verme suçlarını işleyenlerin mesleklerine göre dağılımını gösteren Şekil 37’deki grafikte; “kamu görevlisi, işsiz, çiftçi, çoban, ev hanımı, işçi, öğrenci, serbest meslek ve esnaf” mesleklerini icra eden şahısların karıştığı hırsızlık olayları gösterilmiştir. Şekil 37’deki grafikte sadece bu mesleklere yer verilmiştir. İnceleme kapsamına alınan meslek gruplarından grafikte de görüldüğü üzere her yıl çiftçilik yapan şahısların bu suçu daha çok işledikleri görülmektedir. 2018-2021 arası dört yıllık dönemde 19938 çiftçi mala zarar verme suçunu işlemiştir. Bu sayının tablodaki tüm meslek grupları sayısına oranı %26’dır. Grafiğe göre jandarma bölgesinde meydana gelen mala zarar verme suçlarını en az işleyen iki meslek grubu ise kamu görevlileri ve esnaflardır. Mala zarar verme suçlarını işleyen şüphelilerin mesleklerine göre dağılımları incelendiğinde; 2018-2021 yılları arasındaki dört yıllık sürede oransal açıdan bir farklılık görülmemektedir. Bu husus Covid-19 salgınının mala zarar verme suçlarını işleyenlerin mesleklerine göre dağılımlarına bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

3.7.3. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Şekil 38’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen mala zarar verme suçları şüphelilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

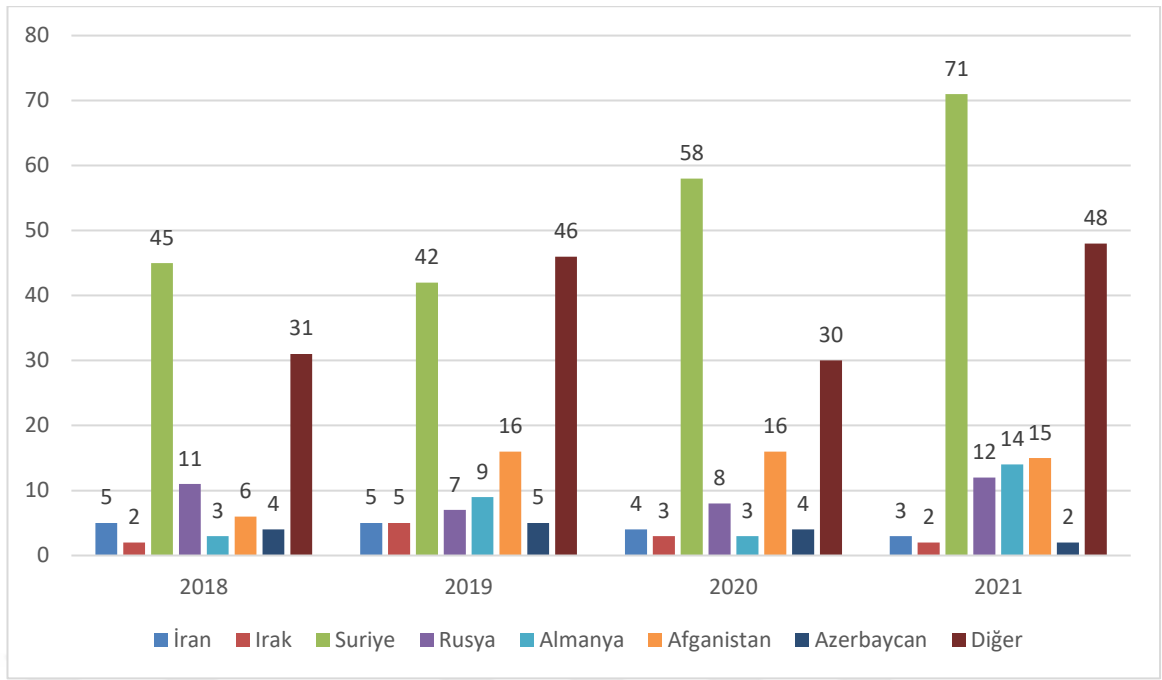

Şekil 38: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Mala zarar verme suçunu işleyen şahısların cinsiyet dağılımları incelendiğinde bu suçu en çok erkeklerin işlediği görülmektedir. İncelemeye anılan dört yıllık dönemde mala zarar verme suçunu işleyen kadınların toplam sayıya oranı %8'dir. Doğal olarak bu suçu işleyen erkeklerin genel sayıya oranı ise %92'dir. 2018-2021 yılları arasındaki incelemeyi gösteren grafiğe mala zarar verme suç sayısının her yıl düzenli bir şekilde arttığı görülmektedir. Covid-19 salgını 2018-2021 yıllarında işlenmiş olan mala zarar verme suçlarının cinsiyetlerine göre dağılımlarına herhangi şekilde etkilememiştir.

3.7.4. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları

Şekil 39'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen mala zarar verme suçları şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımları gösterilmektedir.

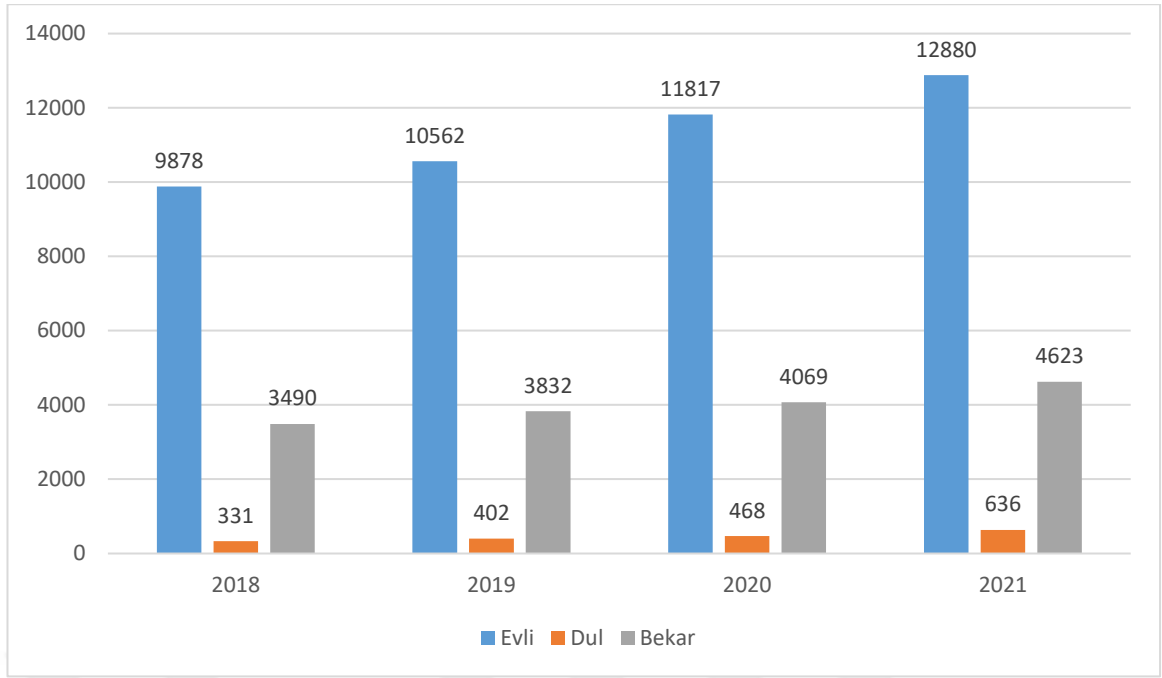
Şekil 39: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı

Mala zarar verme suçlarının %99'u T.C. vatandaşları tarafından işlenmektedir. Şekil 39'a T.C. uyruklu olanlar dahil edilmemiştir. 2018-2021 yılları arasında meydana gelen mala zarar verme suçları şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımlarında; İran, Irak, Suriye, Rusya, Almanya, Afganistan, Azerbaycan ile diğer ülkelerin hepsini ekleyerek oluşturduğumuz “diğer” kategorisi şeklinde bir grafik oluşturulmuştur.

Mala zarar verme suçunu işleyen yabancı uyruklu şüphelilerin başında Suriyeliler gelmektedir. 2018-2021 yıllarını kapsayan dört yıllık süreçte mala zarar verme suçunu işleyen yabancı uyrukluların içinde Suriyelilerin oranı %31'dir. Kısıtlamalara bağlı olarak yurtdışından gelmelerin azalması neticesinde özellikle Almanya vatandaşlarının bu suçu işleme sayılarında yaklaşık %66 oranında bir azalma meydana gelmiştir. Bu azalmanın, Covid-19 kısıtlamaları dolayısıyla gurbetçilerin ve Alman turistlerin 2020 yılında Türkiye'ye gelememiş olmalarından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

3.7.5. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

Şekil 40'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen mala zarar verme suçları şüphelilerinin medeni hallerine göre dağılımları gösterilmektedir.

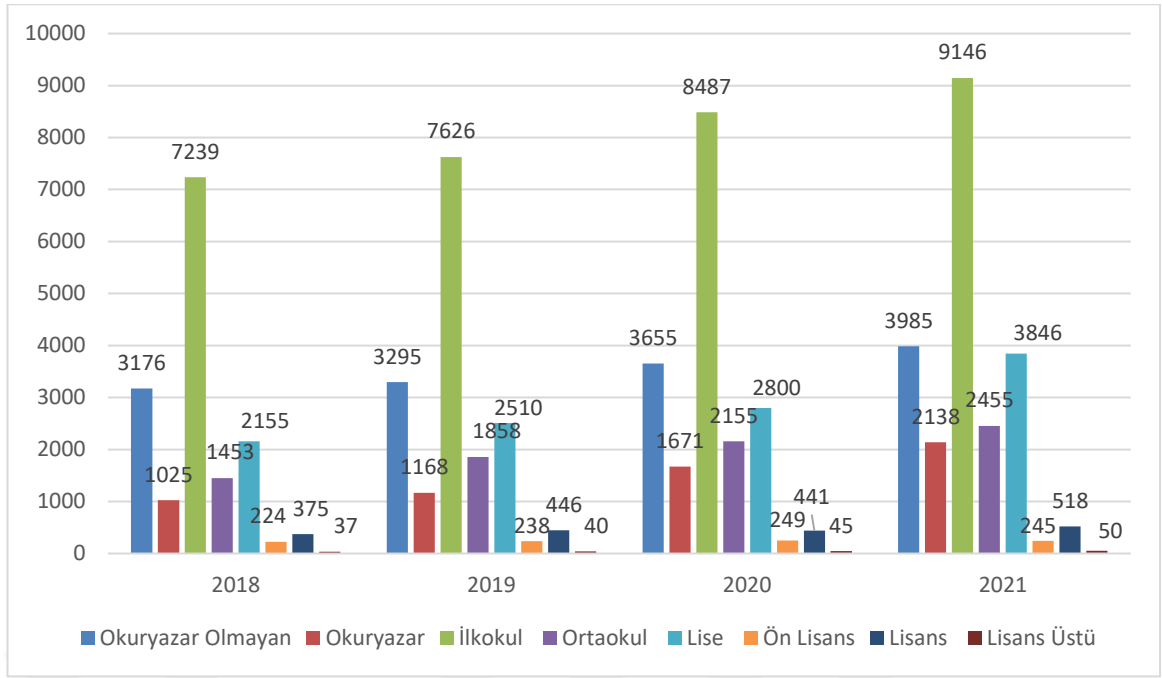

Şekil 40: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Mala zarar verme suçunu işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımını gösteren Şekil 40'daki grafiği incelediğimizde en çok evli olanların bu suçu işlediği görülmektedir. Bu suçu en az işleyen grubun ise “dul” grubundaki bireyler olduğu görülmüştür. Covid-19'un etkin olduğu yıllarda bu suçu işleyenlerin medeni hallerinde önceki yıllara nazaran belirgin bir değişim olmadığı, herhangi bir medeni hal grubunun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı, diğer yıllar ile aynı seyrettiği görülmektedir. Bu da Covid-19'un mala zarar suçuna karışan şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımları üzerinde bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

3.7.6. Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 41'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen mala zarar verme suçları şüphelilerinin öğrenim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

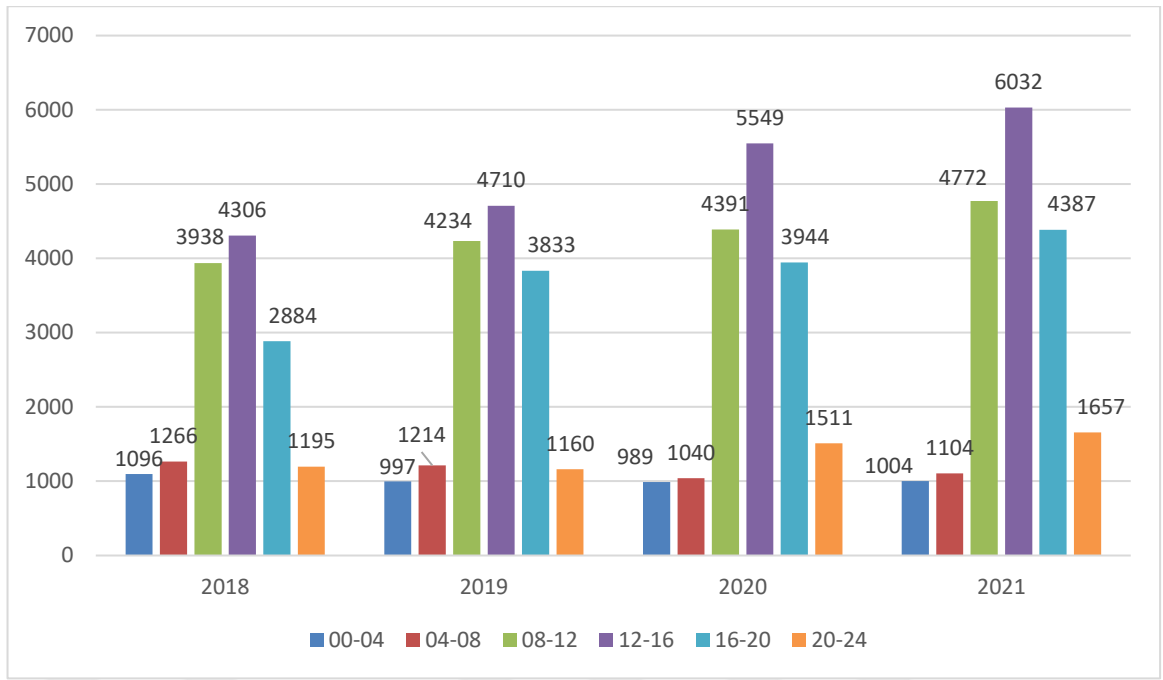

Şekil 41: Mala Zarar Verme Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Şekil 41’e göre mala zarar verme suçlarını işleyenlerin büyük çoğunluğu “ilkokul mezunu” şahıslar iken, en az çoğunluğa sahip grup ise “Lisansüstü” düzeyinde eğitime sahip olanlardır. İlkokul mezunu olup mala zarar verme suçlarını işleyenlerin oranı %42’dir. İlkokul mezunlarından sonra ikinci sırada okuryazar olmayanlar yer almaktadır. Okuryazar olmayanların oranı ise %18’dir. Şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımını gösteren grafiği incelediğimizde; mala zarar verme suçunu işleyen şahısların öğrenim durumunun önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir öğrenim durumuna mensup olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı görülmektedir. Bu da Covid-19’un etkin olduğu yıllarda mala zarar verme olaylarına karışan şüphelilerin öğrenim durumlarının önceki yıllardan farklı olmadığını ortaya koymaktadır.

3.7.7. Mala Zarar Verme Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları

Şekil 42’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen mala zarar verme suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

Şekil 42: Mala Zarar Verme Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı

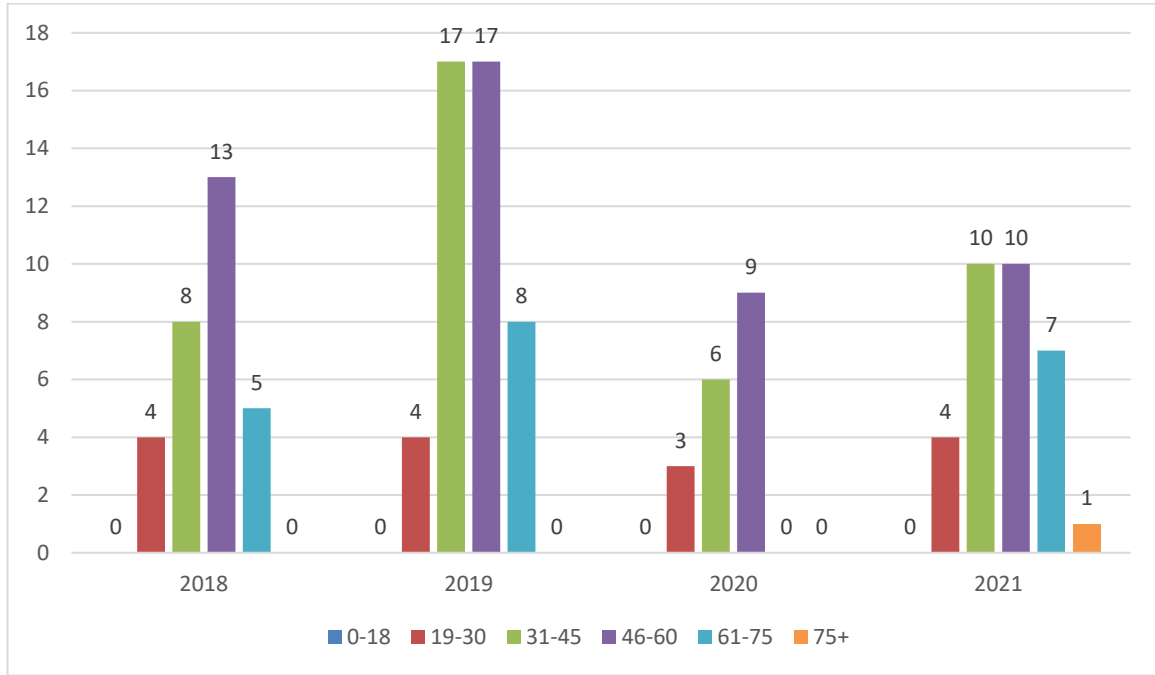
Mala zarar verme suçlarını işleniş saatleri açısından incelediğimizde Şekil 42’de de görüldüğü gibi bu suç en çok 08.00 – 12.00 saatleri ile 12.00 – 16.00 saatleri arasında işlenmektedir. Mala zarar verme olaylarının %26’sı 12.00 ile 16.00 saatleri arasında meydana gelmektedir. Bu suçun en az işlendiği zaman ise 00.00 - 04.00 saatleri arasındır. Mala zarar verme suçlarının sadece %5’i 00.00 - 04 – 00 saatleri arasında işlenmektedir. Bu durum pandemi esnasında ve pandemi öncesinde de değişmemiştir. Grafik incelendiğinde Covid-19 salgınının mala zarar verme suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımlarına bir etkisi olmadığı görülmektedir.

3.8. ZİMMET SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ

Zimmet, İrtikap ve Rüşvet suçlarına ait verilerin analizine geçmeden önce bu suçlar hakkında bazı bilgiler verilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu suçlardan irtikap ve zimmet sadece kamu görevlileri tarafından işlenebilmektedir. Bu nedenle mesleklerine göre dağılımları gösteren grafik diğer suçlardan farklı olarak sadece kamu görevlileri gösterilmiştir. Rüşvet suçu açısından durum farklıdır. Çünkü rüşvet vermek de ve almak da bu suçu oluşturmaktadır. Değinilmesi gereken bir diğer husus ise suç sayılarıdır: Jandarma sorumluluk bölgesi; çalışmanın önceki bölümlerinde de açıklandığı gibi belediye sınırları dışında kalan ve polis teşkilatının olmadığı, genelini kırsal kesimin oluşturduğu yerlerdir. Rüşvet, irtikap ve zimmet suçlarının genelde şüphelinin çalıştığı kurumda meydana geldiğini ve resmi kurumların çok büyük bir bölümünün polis bölgesinde bulunduğunu düşünürsek Jandarma bölgesinde bu suçların sayıca çok az olacağını görebiliriz.

3.8.1. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 43’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin yaşlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

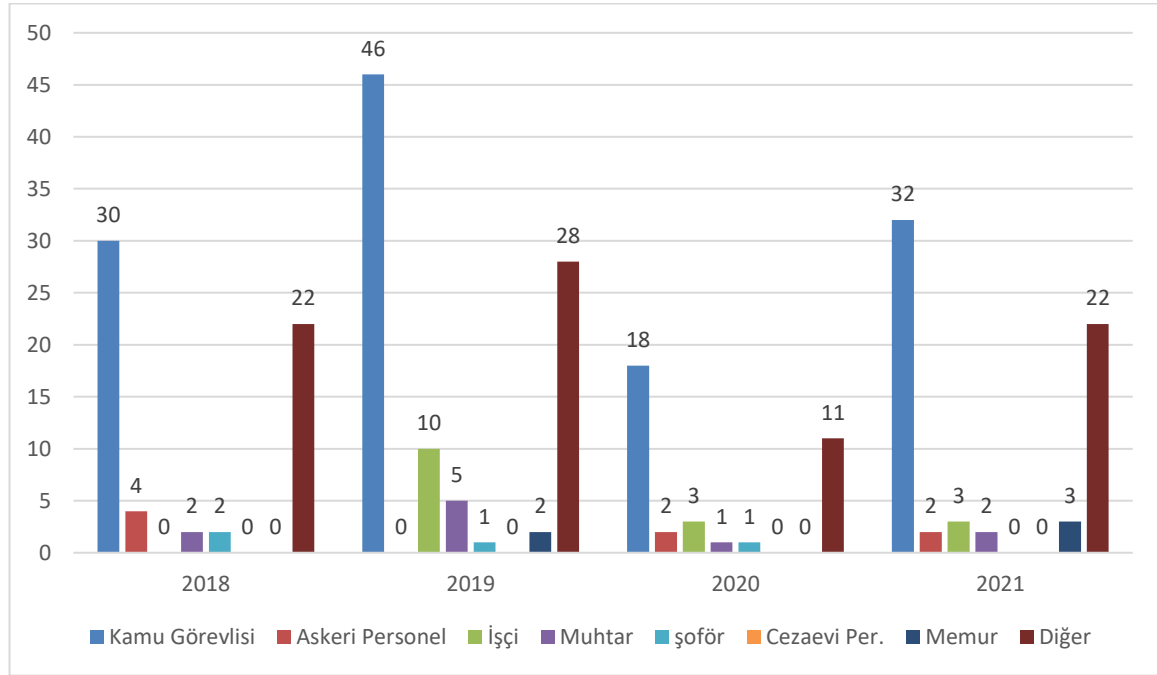

Şekil 43: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Zimmet suçunu işleyen şüphelilerin yaşlarına göre dağılımlarını gösteren Şekil 43’deki grafiği incelediğimizde bu suçu 31-45 ile 46-60 yaş grubundakilerin daha çok işlendiği görülmektedir. Bu suç sadece kamu görevlileri tarafından işlenebilecek suçlardandır. Bu nedenle 0-18 yaş gurubu ile 75+ yaş grubunda bu suçu işleyenlere genelde rastlanmamaktadır. 2018 yılında 30, 2019 yılında 46 zimmet suçu işlenmişken, bu sayı 2020 yılında 18’e düşmüş 2021 yılında 32’ye çıkmıştır. Covid-19’un etkili olduğu 2020 yılında bir önceki yıla göre zimmet olaylarında %60 oranında azalma olmuştur. Covid-19 döneminde 60 yaş üzeri kamu personelinin idari izinli sayılması tedbiri uygulandığından dolayı 2020 yılında 61 yaş ve üzeri olanlardan zimmet suçunu işleyen yoktur. Bu azalmada; resmi kurum ve kuruluşları da etkileyecek şekilde alınan Covid-19 tedbirlerinin etkili olduğu değerlendirilmektedir. 2020 yılında önceki yıla göre %60 oranında azalmış olan zimmet suçu sayısı; 2021 yılında 2020 yılına göre %77 oranında artmıştır.

3.8.2. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları

Şekil 44'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımları gösterilmektedir.

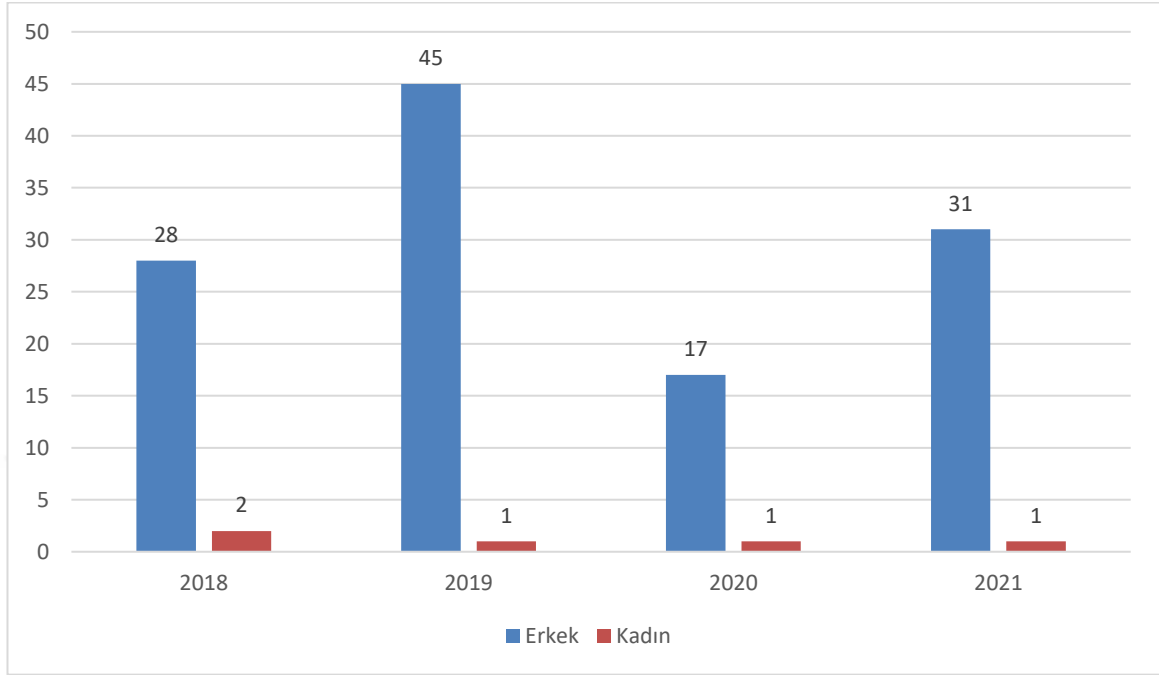

Şekil 44: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı

Zimmet suçunun mesleklerine göre dağılımlarını gösteren Şekil 44'deki grafik incelendiğinde; diğer suçların grafiklerinden farklı olarak suçu işleyenlerin tamamı kamu görevlisi sütununda gösterilmiş, sonrasında askeri personel, işçi, muhtar, şoför, cezaevi personeli, memur ve diğer kategorileri olacak şekilde bazı meslek gruplarına yer verilmiştir. Grafiği incelediğimizde 2018 yılında 30, 2019 yılında 46, 2020 yılında 18 ve 2021 yılında 32 zimmet olayının meydana geldiği görülmektedir. Zimmet suçunu işleyenlerin görevleri açısından incelediğimizde 2018 yılında 2 askeri personel, 2 muhtar ve 2 şoförün bu suçu işlediği, bu suçu işleyen diğer kategorisindeki şahıs sayısının ise 22 olduğu görülecektir. 2019 yılında askeri personellerden zimmet suçunu işleyen olmazken; 10 işçi, 5 muhtar, 1 şoför, 2 memur ve 28 diğer kategorisindeki kamu görevlisi bu suçu işlemiştir. Covid-19 salgınının ortaya çıktığı 2020 yılında zimmet suçu sayısı, 46'dan 18'e düşerek 2019 yılına göre %60 azalmıştır. 2021 yılında ise 2020 yılına göre yaklaşık %77 artış göstermiş ve sayı 32'ye çıkmıştır. Tablonun geneline bakıldığında Covid-19 salgınının 2020 yılında bu suçun sayısını azalttığı söylenebilir.

3.8.3. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Şekil 45’teki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

Şekil 45: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

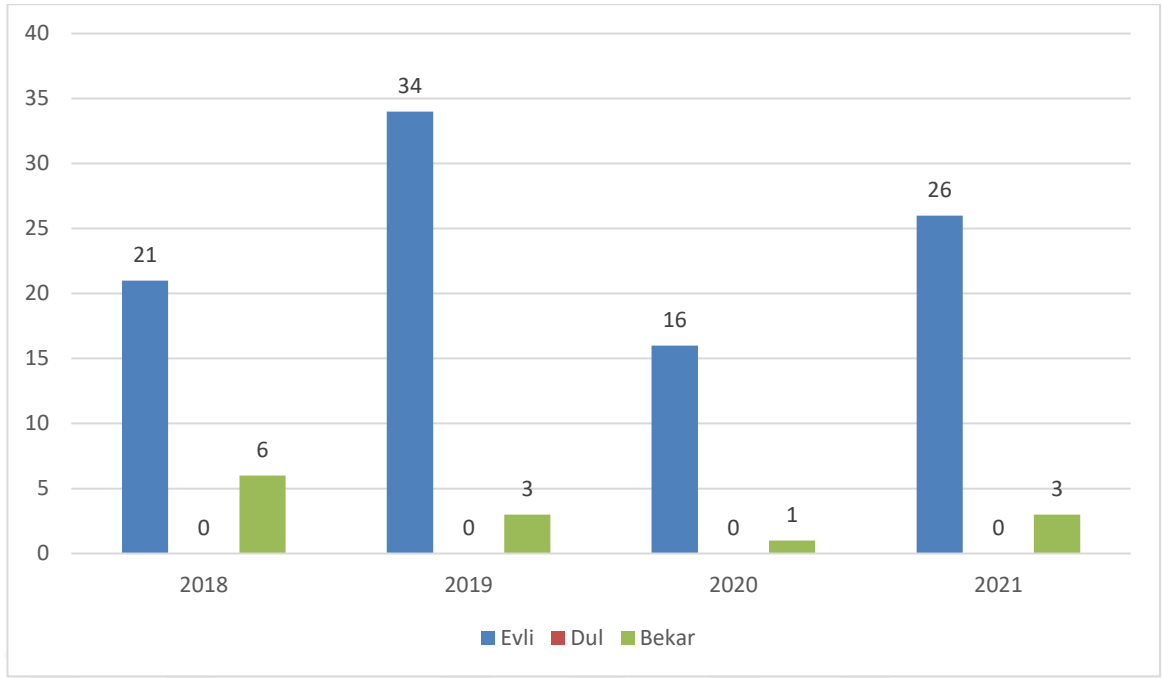
Zimmet suçunu işleyen şahısların cinsiyetlerine göre dağılımlarını gösteren Şekil 45’teki grafiği incelediğimizde bu suçu yaklaşık %95 oranında erkeklerin işlediği görülmektedir. Kadınların bu suçu işleme sayılarına baktığımızda 2018 yılında 2, 2019 yılında 1, 2020 yılında 1 ve 2021 yılında 1 kişi olmak üzere toplam 4 yılda toplam 5 kadın zimmet suçunu işlemiştir. Covid-19 salgını döneminde bu suçu işleyenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları grafiğinde bir değişme olmamıştır.

3.8.4. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları

Zimmet suçlarını sadece kamu görevlileri işlemektedir. Yabancı uyruklu şahıslar kamu görevlerine alınmadıklarından dolayı zimmet suçunu işleyenlerin tamamı TC vatandaşıdır. Bu sebeple “zimmet” suçu için uyruklarına göre dağılım tablosu çalışmaya eklenmemiştir.

3.8.5. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

Şekil 46’daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin medeni hallerine göre dağılımları gösterilmektedir.

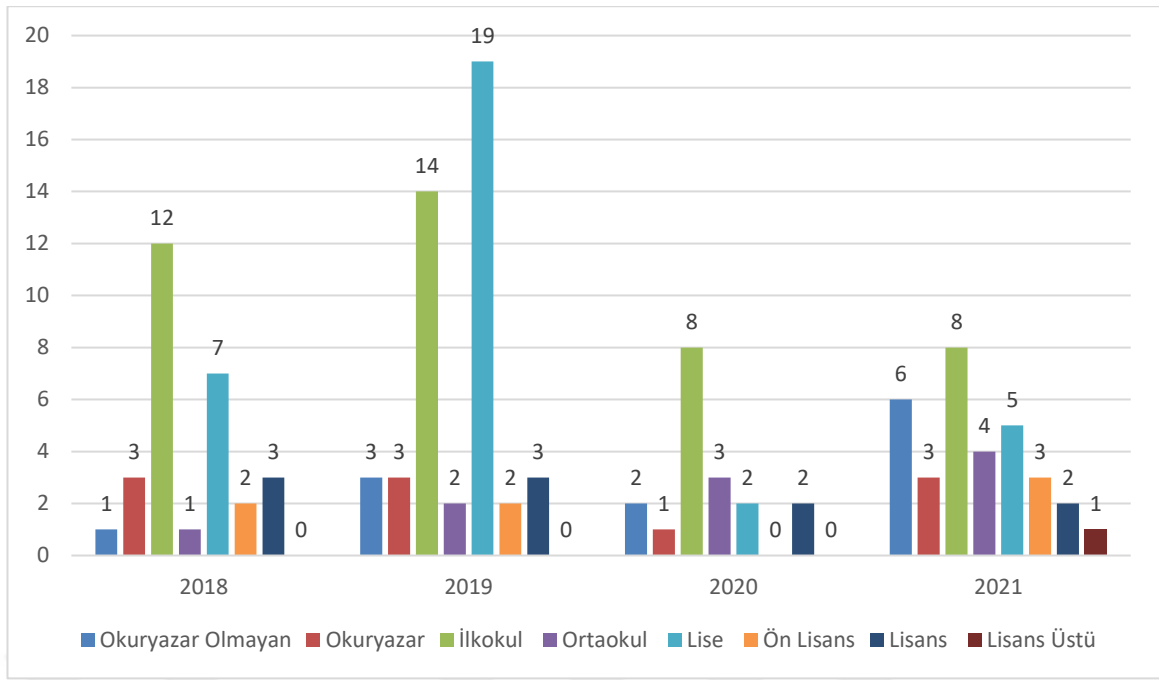

Şekil 46: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Zimmet suçunu işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımını gösteren Şekil 46'daki grafiği incelediğimizde; en çok evli olanların bu suçu işlediği görülmektedir. Ayrıca zimmet suçunda diğer suçlardan farklı olarak bu suçu işleyenlerin içerisinde “dul” olan bir şahıs yoktur. Covid-19'un etkin olduğu yıllarda bu suçu işleyenlerin medeni hallerinde önceki yıllara nazaran belirgin bir değişim olmadığı, herhangi bir medeni hal grubunun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı, diğer yıllar ile aynı seyrettiği görülmektedir. Bu da Covid-19'un zimmet suçuna karışan şüphelilerin medeni hal dağılımları üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır.

3.8.6. Zimmet Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 47'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin öğrenim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

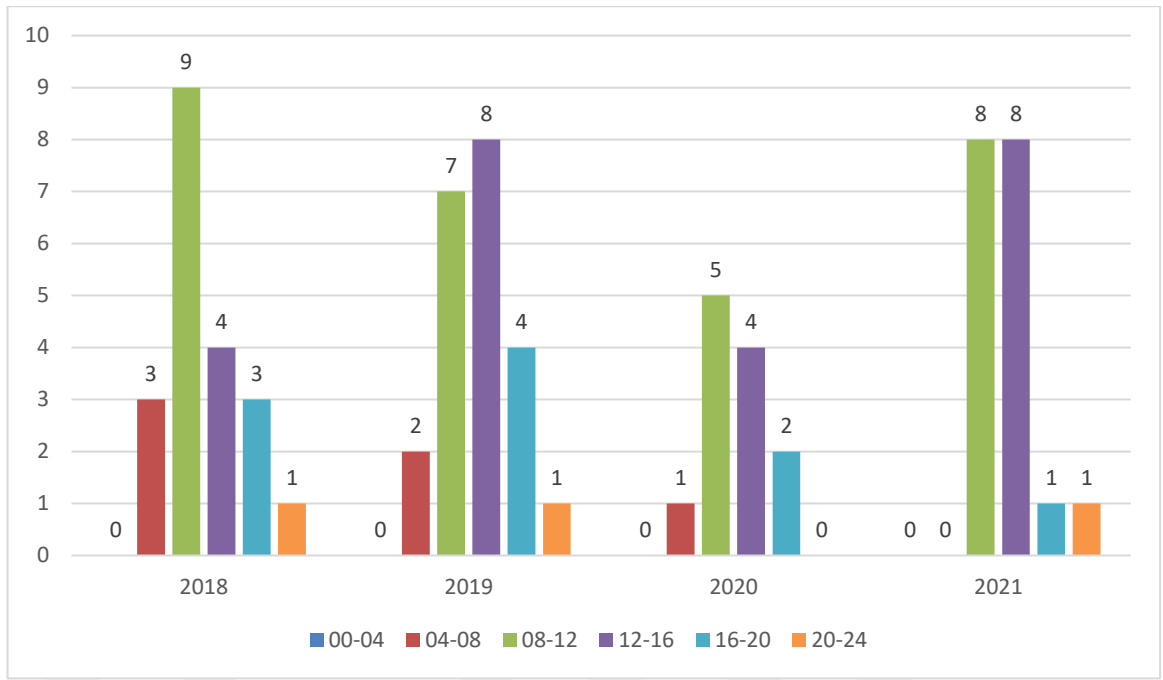

Şekil 47: Zimmet Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Zimmet suçlarını işleyenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarını gösteren Şekil 47’deki grafiğe baktığımızda 2018, 2020 ve 2021 yıllarında ilköğretim mezunu olanlar, 2019 yılında ise lise mezunu olanların bu suçu daha fazla işlediği görülmektedir. İlkokul mezunu olup zimmet suçlarını işleyenlerin oranı %42’dir. Bu suçu en az işleyen öğrenim durumu grubu ise “Lisansüstü” düzeyinde eğitime sahip olanlardır. Okuryazar olmayanların oranı ise %18’dir. Şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımını gösteren grafiği incelediğimizde; zimmet suçunu işleyen şahısların öğrenim durumunun önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir öğrenim durumuna mensup olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı görülmektedir. Bu da Covid-19’un etkin olduğu yıllarda zimmet olaylarına karışan şüphelilerin öğrenim durumlarının önceki yıllardan farklı olmadığını ortaya koymaktadır.

3.8.7. Zimmet Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları

Şekil 48’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

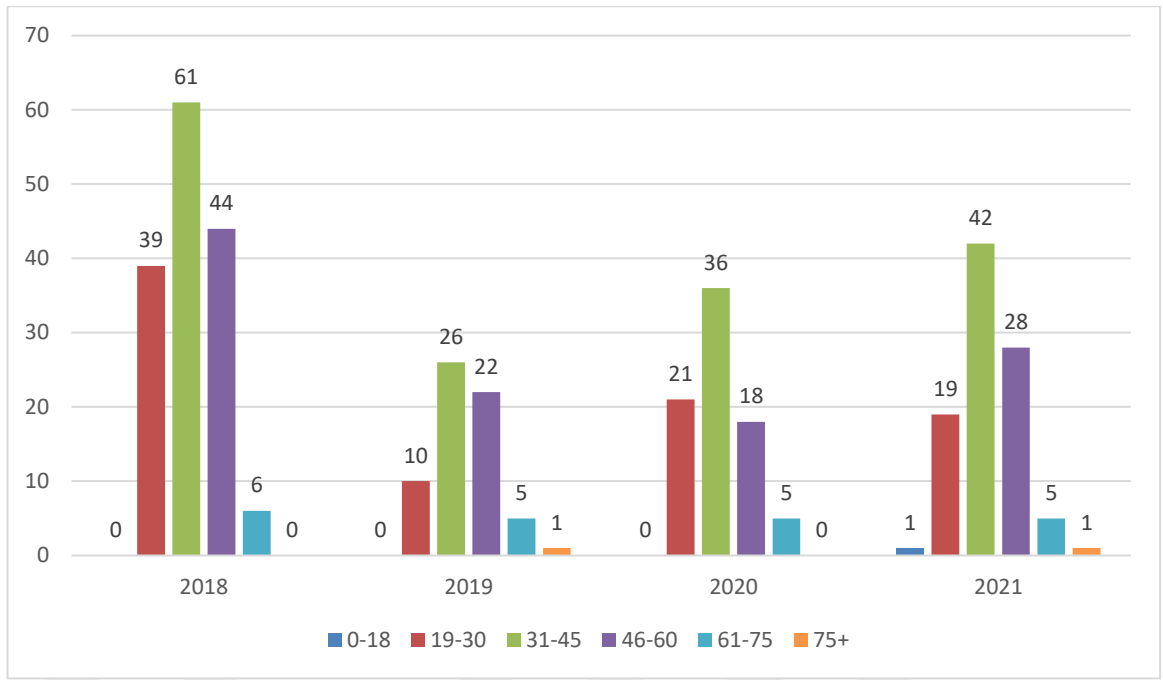
Şekil 48: Zimmet Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı

Zimmet suçlarını işleniş saatleri açısından dağılımlarını gösteren Şekil 48’deki grafiği incelediğimizde bu suçun en çok 08.00 – 12.00 saatleri ile 12.00 – 16.00 saatleri arasında işlendiği görülmektedir. Bu suçun en az işlendiği zaman ise 20.00-24.00 ile 00.00 - 04.00 saatleri arasındır. Zimmet suçu genelde resmi kurumlarda ve mesai saatlerinde işlendiğinden dolayı gece vakti işlenen zimmet suçu yok denecek kadar azdır. Grafik incelendiğinde Covid-19 salgınının zimmet suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımlarına bir etkisi olmadığı görülmektedir.

3.9. RÜŞVET SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ

3.9.1. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 49’daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen rüşvet suçları şüphelilerinin yaşlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

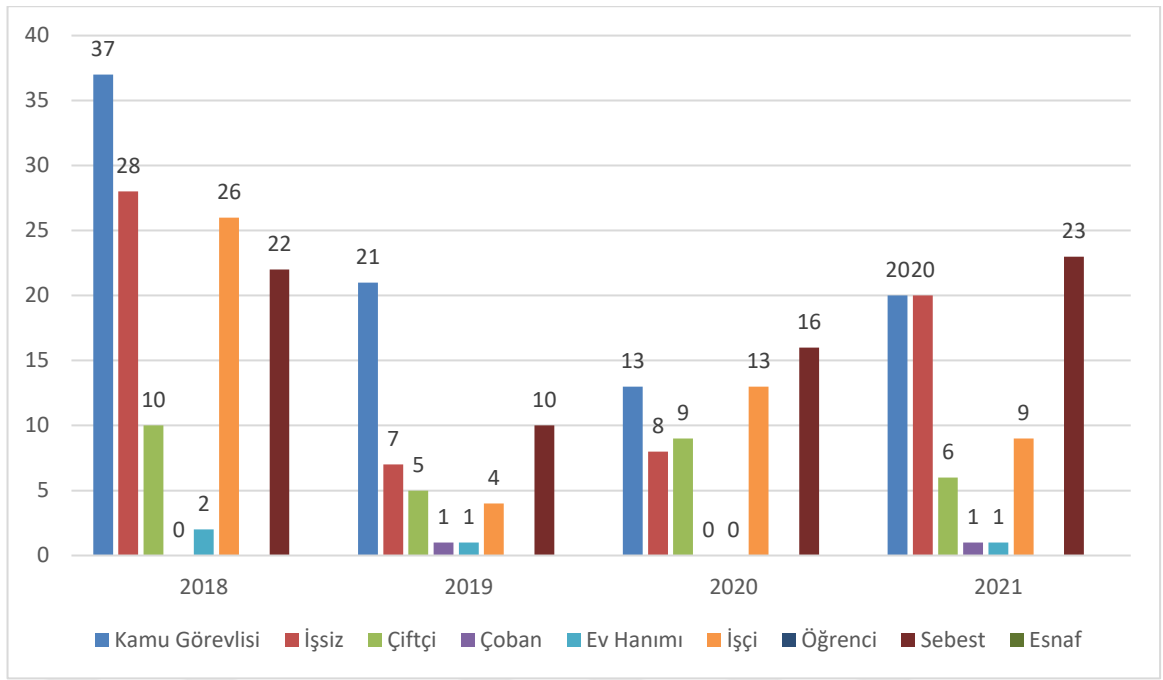

Şekil 49: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Rüşvet suçunu işleyen şüphelilerin yaşlarına göre dağılımlarını gösteren Şekil 58'deki grafiği incelediğimizde bu suçun en çok 31-45 ile 46-60 yaş grubundakiler tarafından işlendiği görülmektedir. Bu nedenle 0-18 yaş gurubu ile 75+ yaş grubunda bu suçu işleyenlere genelde rastlanmamaktadır. 2018 yılında 144, 2019 yılında 64, 2020 yılında 80 ve 2021 yılında 90 kişi bu suçu işlemiştir. Covid-19'un etkili olduğu 2020 yılında 2019 yılına göre rüşvet olaylarında %25 oranında artmıştır. Her ne kadar bu artış Covid-19'un etkisi olarak görülse de öyle değildir. Çünkü elimizdeki verilere göre 2018 yılında rüşvet suçu tüm diğer üç yıldan daha fazla işlenmiştir. Covid-19 salgını rüşvet suçlarını işleyenlerin yaşlarına göre dağılımları üzerinde bir değişiklik yapmamıştır.

3.9.2. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları

Şekil 50'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımları gösterilmektedir.

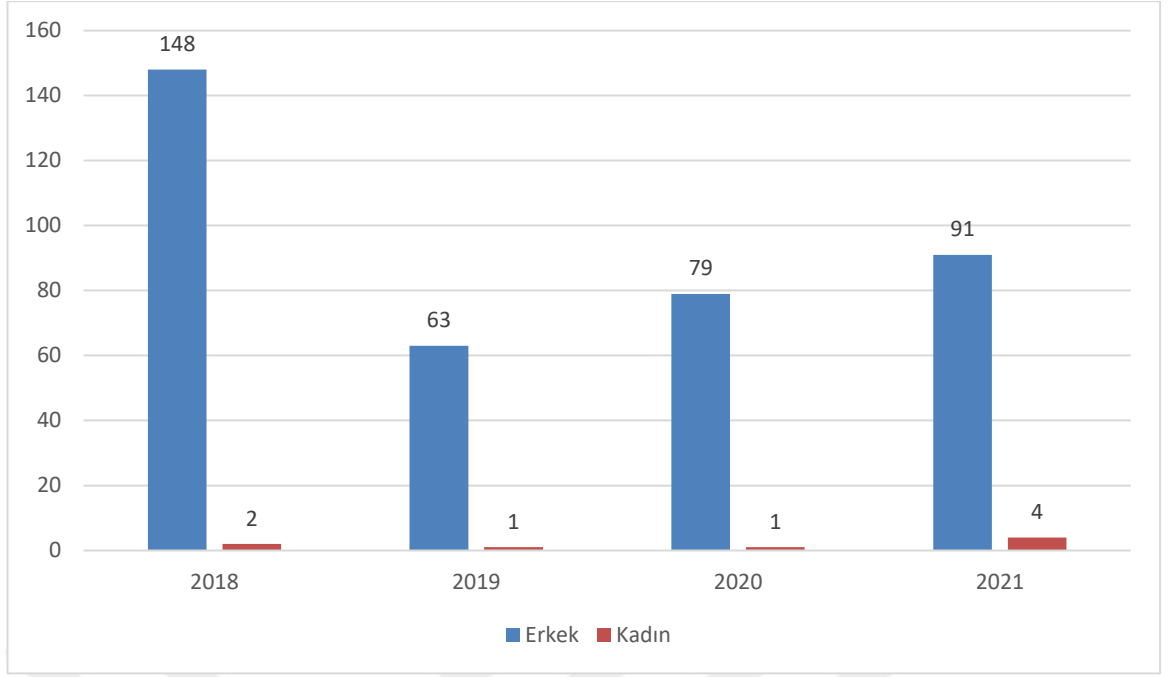

Şekil 50: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı

Rüşvet suçu genelde kamu görevlileri ve karşı taraf olmak üzere iki taraflı işlenmektedir. Çünkü rüşvet suçu hem rüşvet vermeyi hem de rüşvet almayı kapsamaktadır. Rüşvet suçlarını işleyenlerin mesleklerine göre dağılımlarını gösteren Şekil 50’deki grafikte; “kamu görevlisi, işsiz, çiftçi, çoban, ev hanımı, işçi, öğrenci, serbest meslek ve esnaf ” mesleklerini icra eden şahısların karıştığı rüşvet olayları gösterilmiştir. Ele alınan meslek gruplarından grafikte de görüldüğü üzere 2018 ve 2019 yıllarında kamu görevlisi mesleğine mensup olanların bu suçu daha çok işledikleri görülmektedir. 2020 ve 2021 yıllarında ise serbest meslek kategorisinde bulunan şahısların daha fazla rüşvet suçu işledikleri görülmektedir. Covid-19 salgının başladığı yıl olan 2020 yılında rüşvet suçunu işleyen kamu görevlisi sayısı bir önceki yıla göre yaklaşık %45 oranında azalmıştır. Ancak bu sayı 2021 yılında tekrar artmış ve 2019 yılındaki sayısına yaklaşmıştır.

3.9.3. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Şekil 51’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

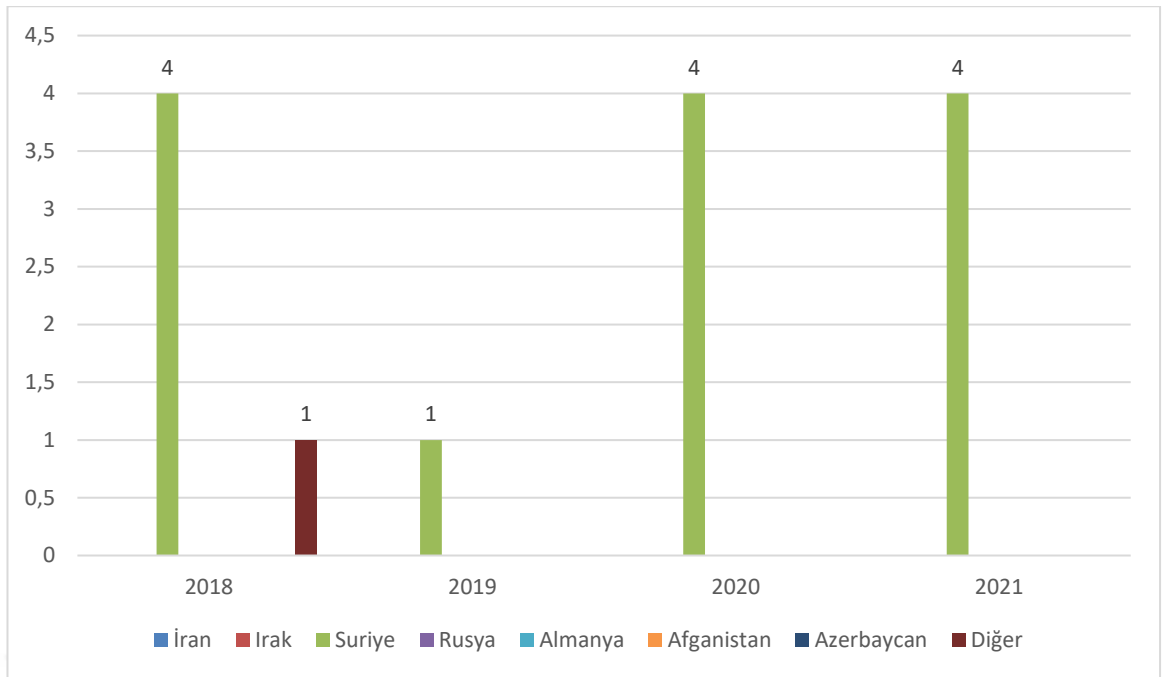

Şekil 51: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Rüşvet suçunu işleyen şahısların cinsiyetlerine göre dağılımlarını gösteren Şekil 51’deki grafiği incelendiğinde bu suçun %98’inin erkekler tarafından işlendiği görülmektedir. Kadınların bu suçu işleme sayılarına baktığımızda 2018 yılında 2, 2019 yılında 1, 2020 yılında 1 ve 2021 yılında 1 kişi olmak üzere toplam 4 yılda toplam 5 kadın rüşvet suçunu işlemiştir. Covid-19 salgını döneminde bu suçu işleyenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları grafiğinde bir değişme olmadığı görülmüştür.

3.9.4. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları

Şekil 52’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımları gösterilmektedir.

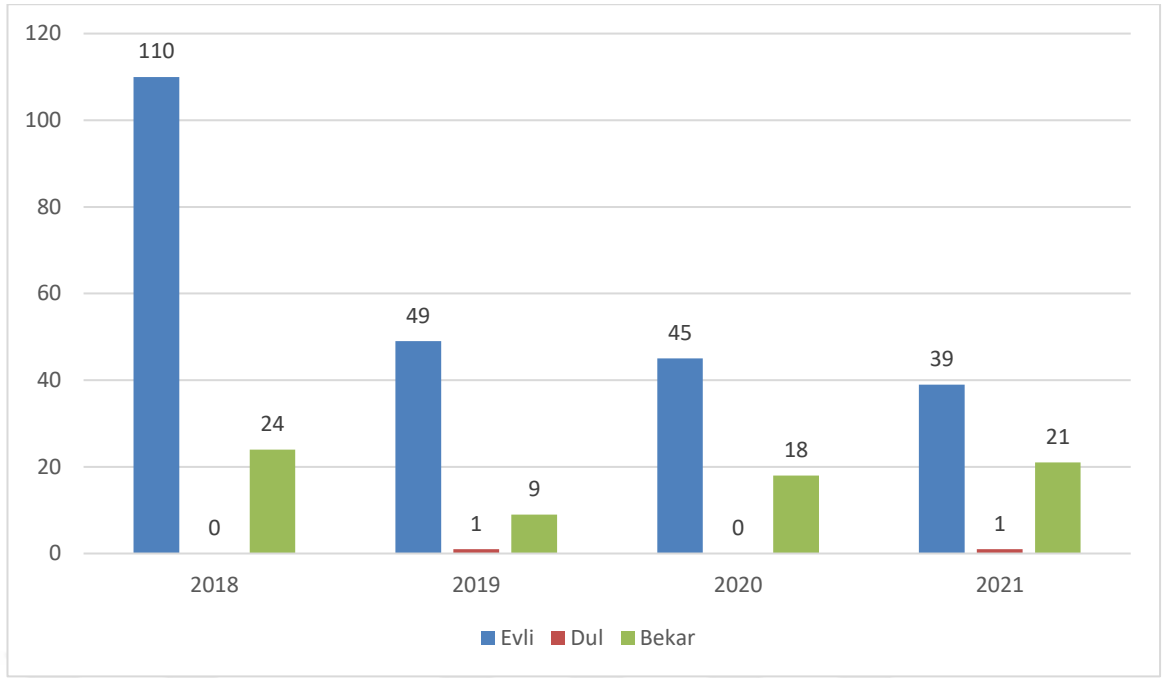

Şekil 52: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı

Rüşvet suçlarının %99'u TC vatandaşları tarafından işlenmektedir. Bu suçların uyruklarına göre dağılımları tablosuna TC uyruklu olanlar dahil edilmemiştir. 2018-2021 yılları arasında meydana gelen Rüşvet olayları şüphelilerinin uyruklarına göre dağılımlarını gösteren Şekil 52'de ki grafiği incelediğimizde; rüşvet suçunu işleyen yabancı uyruklu şüphelilerin başında Suriyeliler gelmekte olduğu görülmektedir. 2018-2021 yıllarını kapsayan dört yıllık süreçte rüşvet suçunu işleyen yabancı uyrukluların sayılarına baktığımızda 2018 yılında 4 Suriyeli, 2019 yılında 1 Suriyeli, 2020 ve 2021 yıllarında da 4'er Suriyeli olmak üzere toplam 13 Suriyeli şahıs rüşvet suçunu işlemiştir. 2019 yılında diğer ülkeler kategorisindeki bir şahıs rüşvet suçunu işlemiştir. Bunların haricinde rüşvet suçunu işleyen yabancı uyruklu şahıs yoktur. Grafikte de görüldüğü gibi Covid-19 salgınının rüşvet suçunu işleyen şüphelilerin uyruklarına göre dağılımları üzerinde bir etkisi yoktur.

3.9.5. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

Şekil 53'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin medeni hallerine göre dağılımları gösterilmektedir.

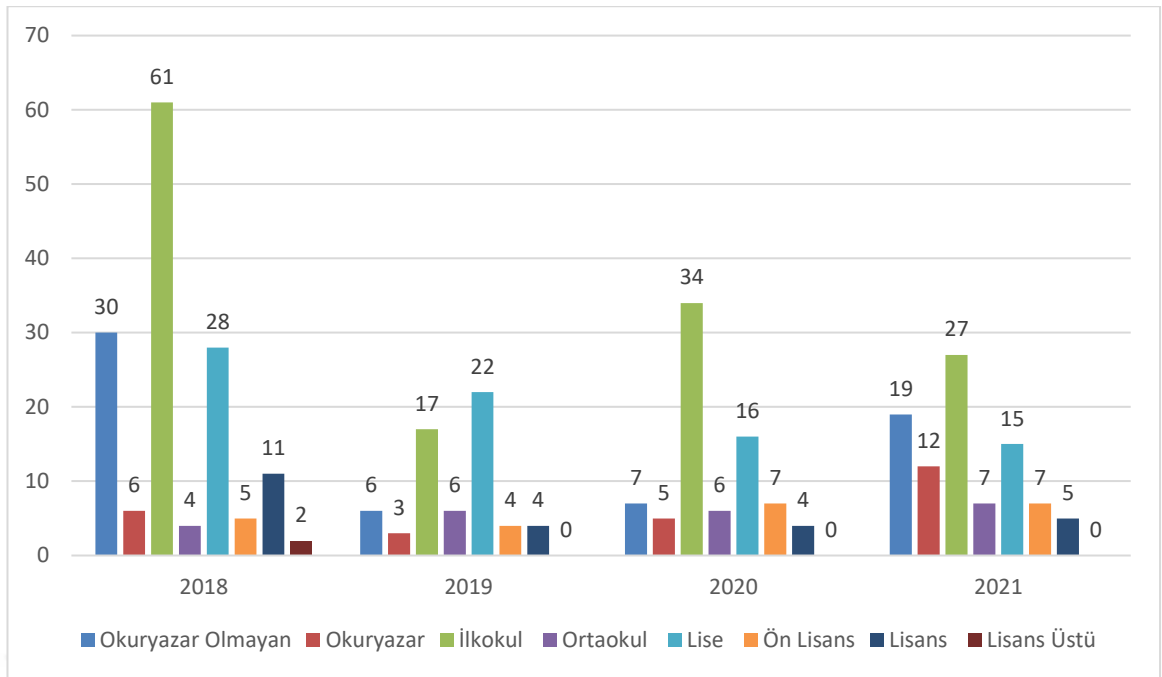

Şekil 53: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Rüşvet suçunu işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımını gösteren Şekil 53'deki grafiği incelediğimizde, en çok evli olanların bu suçu işlediği görülmüştür. Ayrıca rüşvet suçunda diğer suçlardan farklı olarak bu suçu işleyenlerin içerisinde sadece 2019 ve 2021 yıllarında birer dul şahıs vardır. Covid-19'un etkin olduğu yıllarda bu suçu işleyenlerin medeni hallerinde önceki yıllara nazaran belirgin bir değişim olmadığı, herhangi bir medeni hal grubunun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı, diğer yıllar ile aynı seyrettiği görülmektedir. Bu da Covid-19'un, rüşvet suçuna karışan şüphelilerin medeni hal dağılımlarına belirgin bir etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır.

3.9.6. Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 54'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçları şüphelilerinin öğrenim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

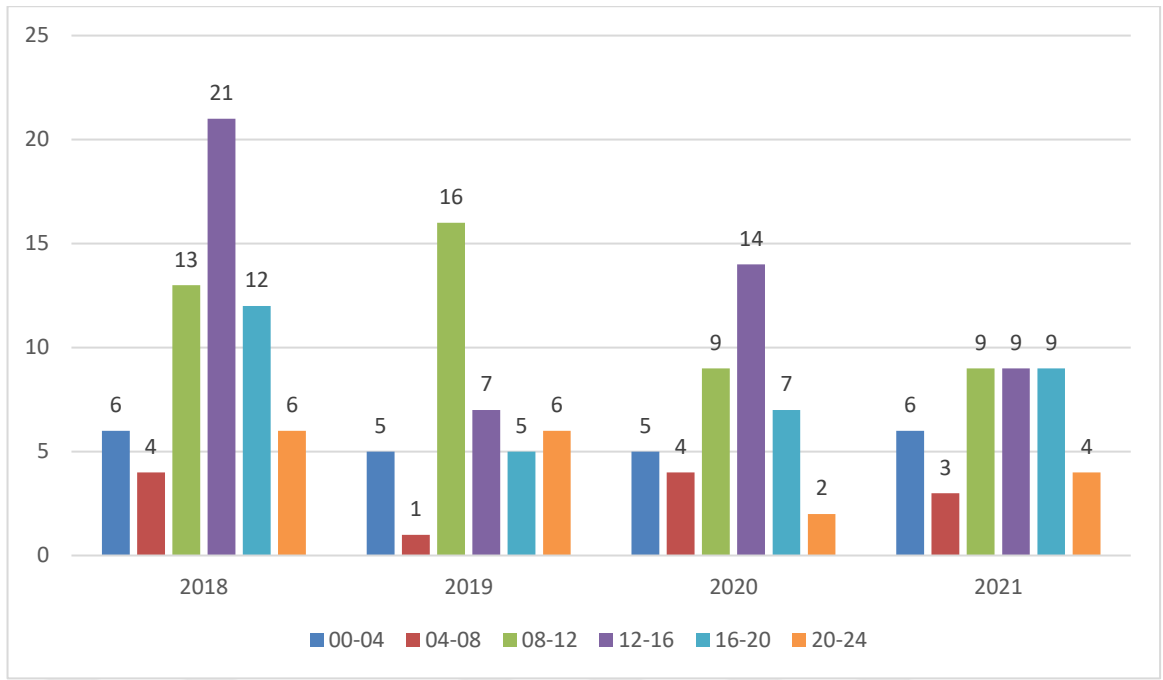

Şekil 54: Rüşvet Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Rüşvet suçlarını işleyenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarını gösteren Şekil 54'deki grafiğine baktığımızda 2018, 2020 ve 2021 yıllarında ilkökul mezunu olanlar, 2019 yılında ise lise mezunu olanların bu suçu daha fazla işlediği görülmektedir. Bu suçu en az işleyen öğrenim durumu grubu ise "Lisansüstü" düzeyinde eğitime sahip olanlardır. Rüşvet suçunu işleyenlerin içinde İlkokul mezunu oranı %58'dir. İlkokul mezunlarından sonra ikinci sırada lise mezunu olan şahıslar yer almaktadır. Okuryazar olmayanların oranı ise %18'dir. Şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımını gösteren grafiği incelediğimizde; rüşvet suçunu işleyen şahısların öğrenim durumunun önceki yıllar ile aynı seyrettiği, herhangi bir öğrenim durumuna mensup olan grubun Covid-19 döneminde belirgin bir şekilde öne çıkmadığı görülmektedir. Bu da Covid-19'un etkin olduğu yıllarda rüşvet olaylarına karışan şüphelilerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarını etkilemediğini göstermektedir.

3.9.7 Rüşvet Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları

Şekil 55'teki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen zimmet suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

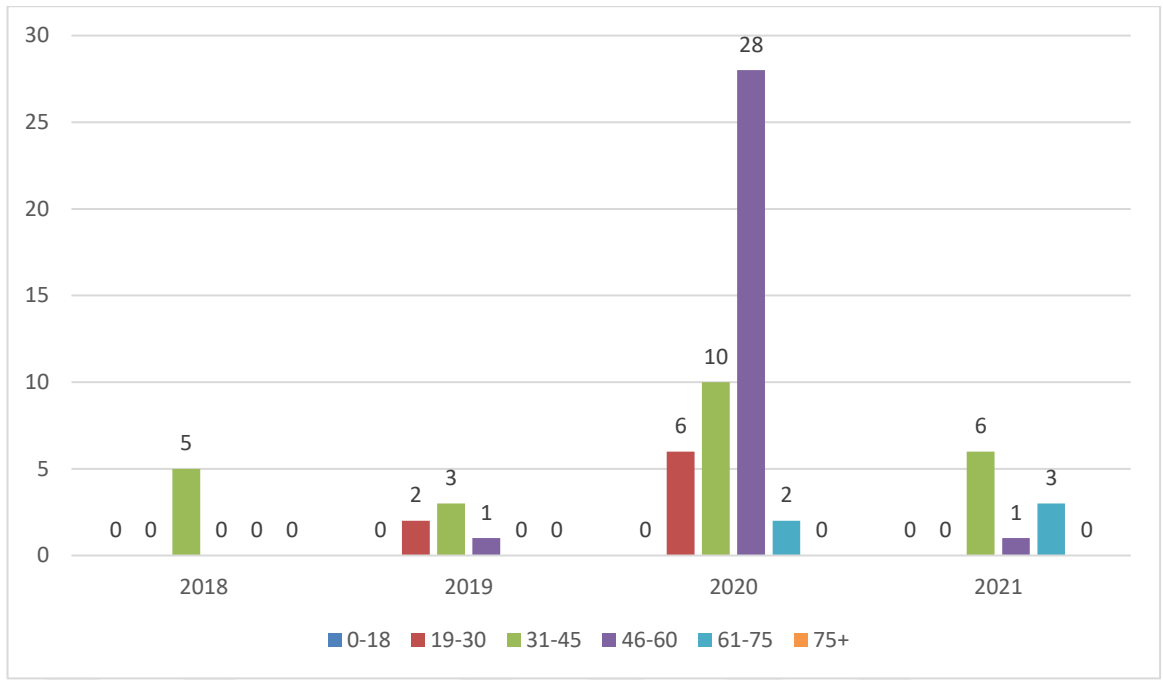
Şekil 55: Rüşvet Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı

Rüşvet suçlarını işleniş saatleri açısından dağılımlarını gösteren Şekil 55'teki grafiği incelediğimizde bu suçun en çok 08.00 – 12.00 saatleri ile 12.00 – 16.00 saatleri arasında işlendiği görülmektedir. Bu suçun en az işlendiği zaman ise 04.00-08.00 saatleri arasındır. Grafiğe göre, Covid-19 salgınının rüşvet suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımlarına bir etkisi olmadığı görülmektedir.

3.10. İRTİKAP SUÇUNA AİT VERİLERİN ANALİZİ

3.10.1. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Şekil 56'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen irtikap suçları şüphelilerinin yaşlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

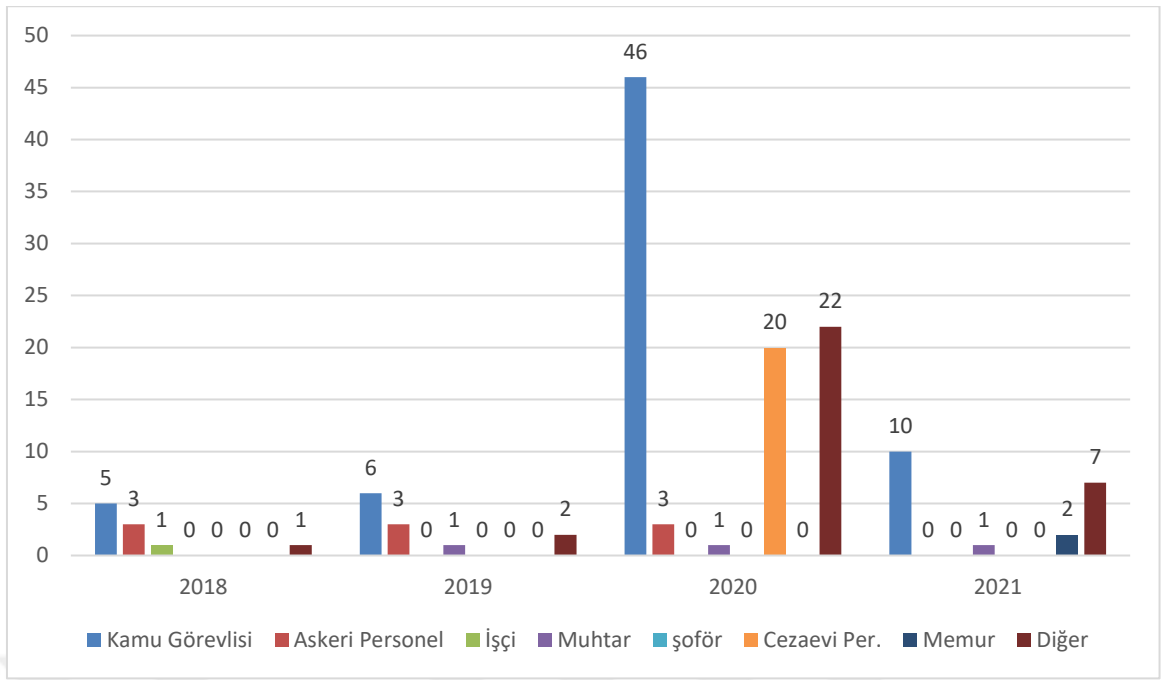
Şekil 56: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

İrtikap suçunu işleyen şüphelilerin yaşlarına göre dağılımlarını gösteren Şekil 56'daki grafiği incelediğimizde bu suçun genelde 31-45 ile 46-60 yaş grubundakiler tarafından işlendiği görülmektedir. Bu suç sadece kamu görevlileri tarafından işlenebilecek suçlardandır. Bu nedenle 0-18 yaş gurubu ile 75+ yaş grubunda bu suçu işleyenlere rastlanmamaktadır. 2018 yılında 5, 2019 yılında 6, 2020 yılında 46 ve 2021 yılında 10 kişi bu suçu işlemiştir. Covid-19'un etkili olduğu 2020 yılında 2019 yılına göre irtikap olaylarında %600 oranında artmıştır. Daha önce de değinildiği gibi Jandarmanın görev alanı genelde kırsal alan olduğundan dolayı resmi kurum ve kuruluş miktarı çok azdır. Bundan dolayı irtikap suçu jandarma bölgesinde çok az görülen bir suçtur. Elimizdeki verilere göre 2020 yılında irtikap suçu diğer üç yıldan daha fazla işlenmiştir.

Covid-19 salgınının irtikap suçlarını işleyenlerin yaşlarına göre dağılımları üzerindeki etkisine baktığımızda; 46-60 yaş grubundakilerin bu suçu 2020 yılında daha fazla işlediği görülmektedir. 46-60 yaş grubundakiler bu suçu 2018 yılında hiç işlemezken, 2019 yılında 1 ve 2020 yılında 28 kişi işlemiştir. Ancak bunun Covid-19 kaynaklı olduğu net değildir. Çünkü 2021 yılında da Covid-19 etkisi devam ediyordu ancak 2021 yılında irtikap suçu 46-60 yaş arası sadece 1 kişinin olması 2020 yılındaki artışın Covid-19 kaynaklı olmadığını göstermektedir.

3.10.2. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımları

Şekil 57'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen irtikap suçları şüphelilerinin mesleklerine göre dağılımları gösterilmektedir.

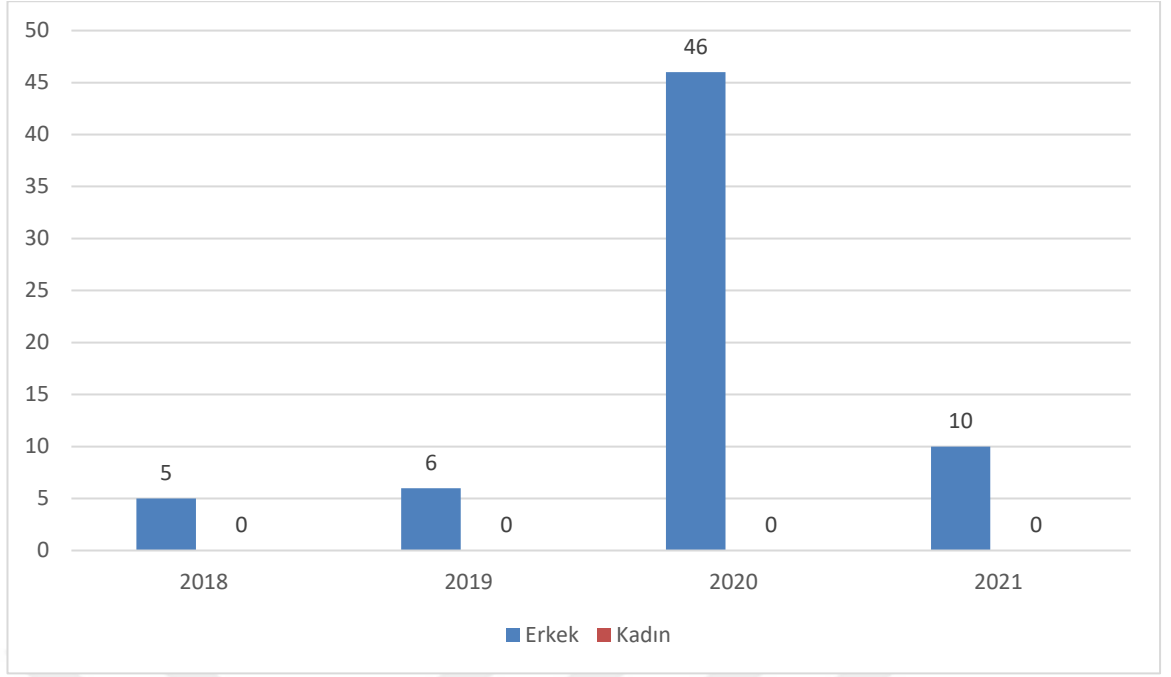

Şekil 57: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Mesleklerine Göre Dağılımı

İrtikap suçunu işleyen şüphelilerin mesleklerine göre dağılımlarını gösteren Şekil 57'deki grafikte; diğer suçların grafiklerinden farklı olarak suçu işleyenlerin tamamı kamu görevlisi sütununda gösterilmiş, sonrasında askeri personel, işçi, muhtar, şoför, cezaevi personeli, memur ve diğer kategorileri olacak şekilde bazı meslek gruplarına yer verilmiştir. Grafiği incelediğimizde 2018 yılında 5, 2019 yılında 6, 2020 yılında 46 ve 2021 yılında 10 irtikap olayının meydana geldiği görülmektedir. İrtikap suçunu işleyenlerin görevleri açısından incelediğimizde 2018 yılında 3 askeri personel ve 1 işçinin bu suçu işlediği, bu suçu işleyen diğer kategorisindeki şahıs sayısının ise 2 olduğu görülecektir. 2019 yılında 3 askeri personel ve 1 muhtar ile 2 diğer kategorisindeki kamu görevlisi bu suçu işlemiştir. Covid-19 salgınının ortaya çıktığı 2020 yılında irtikap suçu sayısı, 6'dan 46'ya yükselerek bir önceki yıla göre %600'den fazla bir artışa yaşanmıştır. 2021 yılında ise 2020 yılına göre yaklaşık %78 oranında bir azalma meydana gelmiş ve irtikap suçu sayısı 46'dan 10'a düşmüştür. Tablonun geneline bakıldığında pandeminin etkili olduğu yıllardan biri olan 2020 yılında bu suçun sayısını artmıştır ancak bu artışın Covid-19 kaynaklı olup olmadığını tespit etmek için başka çalışmalara da ihtiyaç vardır.

3.10.3. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Şekil 58'deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen irtikap suçları şüphelilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

Şekil 58: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

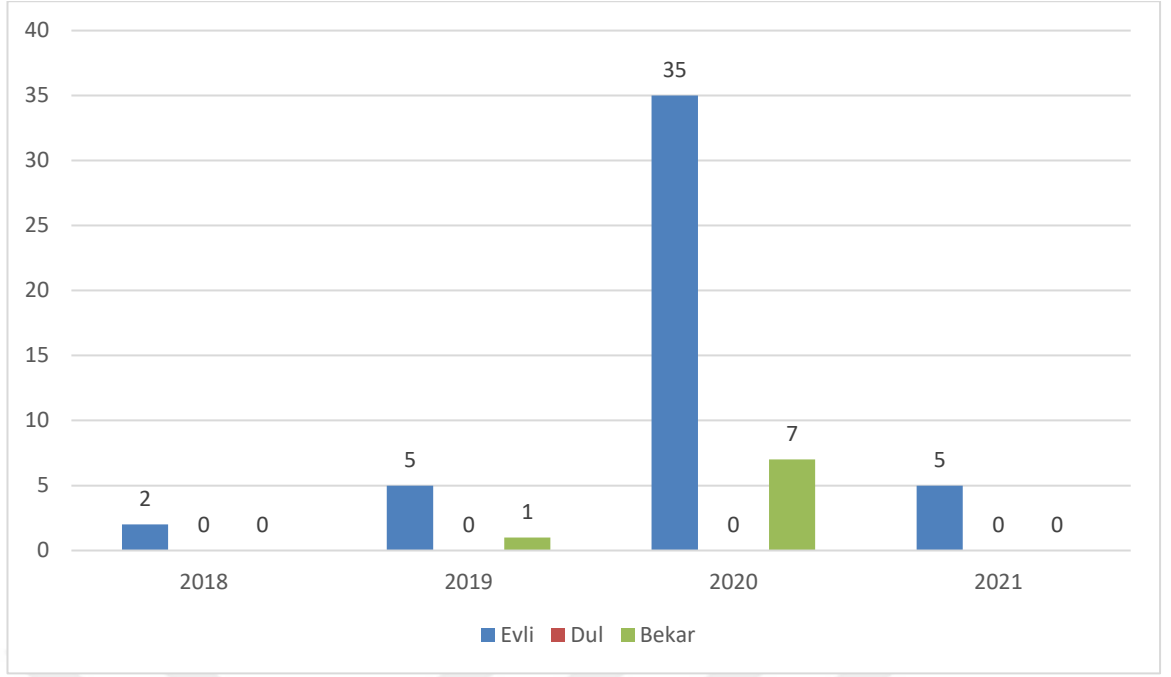
İrtikap suçunu işleyen şahısların cinsiyetlerine göre dağılımları grafiği incelendiğinde; 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarını kapsayan 4 yıllık dönemde bu suçu işleyenlerin tamamının erkek olduğu tespit edilmiştir.

3.10.4. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Uyruklarına Göre Dağılımları

TCK'ya göre irtikap suçlarını sadece kamu görevlileri işleyebilmektedir. Yabancı uyruklu şahıslar kamu görevlerine alınmadıklarından dolayı irtikap suçunu işleyenlerin tamamı T.C. vatandaşıdır. Bu sebeple “irtikap” suçu için uyruklarına göre dağılım tablosu çalışmaya eklenmemiştir.

3.10.5. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımları

Şekil 59'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen irtikap suçları şüphelilerinin medeni hallerine göre dağılımları gösterilmektedir.

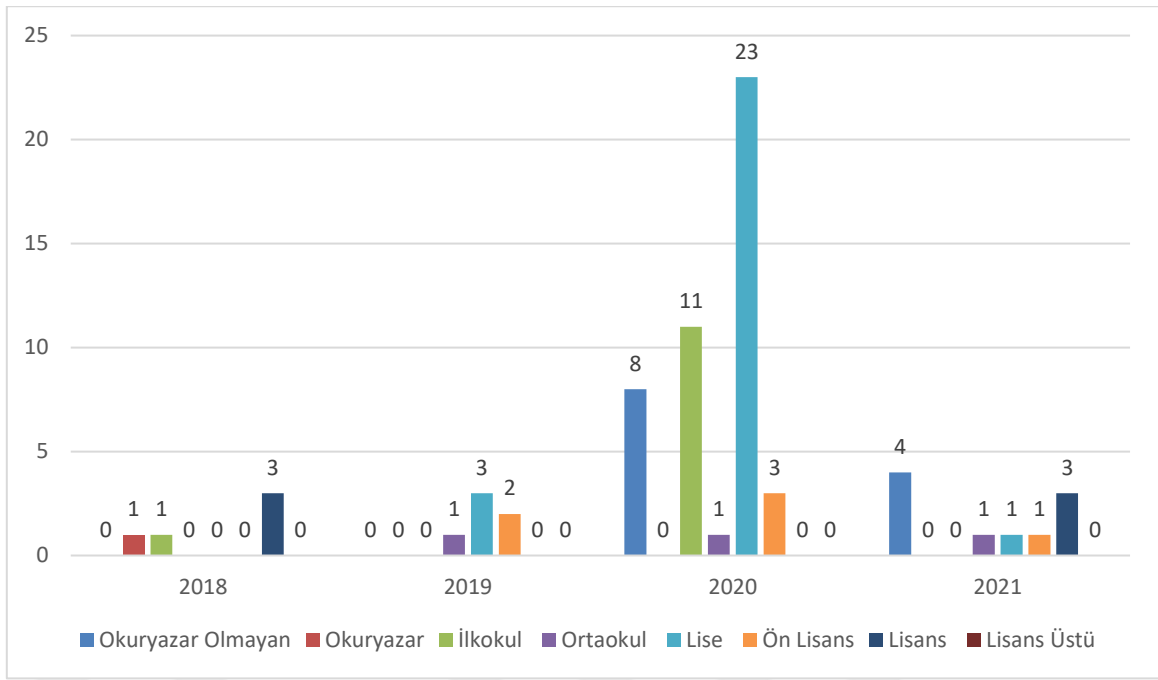

Şekil 59: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Medeni Hallerine Göre Dağılımı

İrtikap suçunu işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımını gösteren Şekil 59'daki grafiği incelediğimizde en çok evli olanların bu suçu işlediği görülmüştür. Ayrıca irtikap suçunda diğer suçlardan farklı olarak bu suçu işleyenlerin içerisinde dul şüpheli bulunmamaktadır. 2020 yılında 7 ve 2019 yılında 1 olmak üzere toplam 8 bekar şahıs irtikap suçunu işlemiştir. Covid-19'un etkin olduğu 2020 yılında önceki yıla göre daha fazla bekar bu suçu işlemiştir. Ancak bu Covid-19 salgınından değil irtikap suçu sayısındaki artıştan kaynaklanmıştır. Dolayısıyla Covid-19'un irtikap suçuna karışan şüphelilerin medeni hal dağılımları üzerinde bir etkisinin olmadığı ortaya çıkmaktadır.

3.10.6. İrtikap Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 60'daki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen irtikap suçları şüphelilerinin öğrenim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.

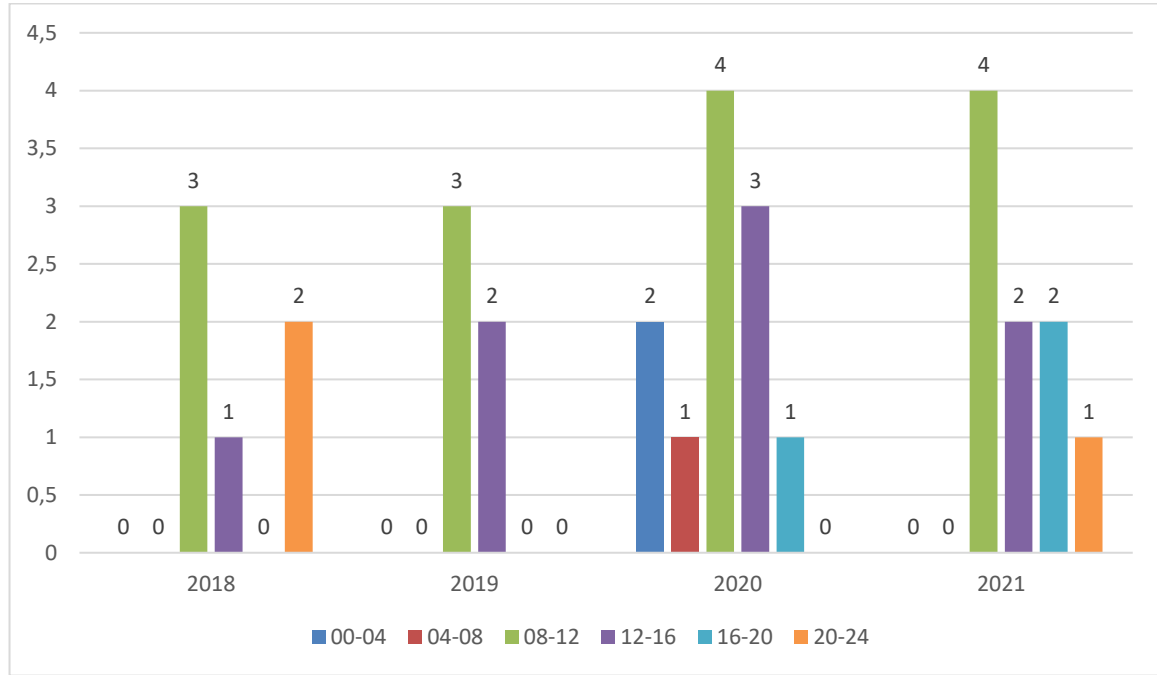

Şekil 60: İrtikap Suçunu İşleyenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

İrtikap suçlarını işleyenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarını gösteren Şekil 60'daki grafiğe baktığımızda lise mezunu olanların bu suçu daha fazla işlediği görülmektedir. Okuryazar olmayan ve lisansüstü kategorisinde bulunanlardan bu suçu işleyen yoktur. Bu suçu en az işleyen öğrenim durumu grubu ise "Lisansüstü" düzeyinde eğitime sahip olanlardır. 2018 ve 2019 yıllarında irtikap suçunu işleyenlerin sayısının çok az olması Covid-19 dönemi ve öncesini karşılaştırmayı zorlaştırmaktadır. Bu sebepten dolayı irtikap suçlarını işleyenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarına Covid-19'un bir etkisi olup olmadığı tespit edilememiştir.

3.10.7. İrtikap Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımları

Şekil 61’deki grafikte 2018-2021 yılları arasında işlenen irtikap suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

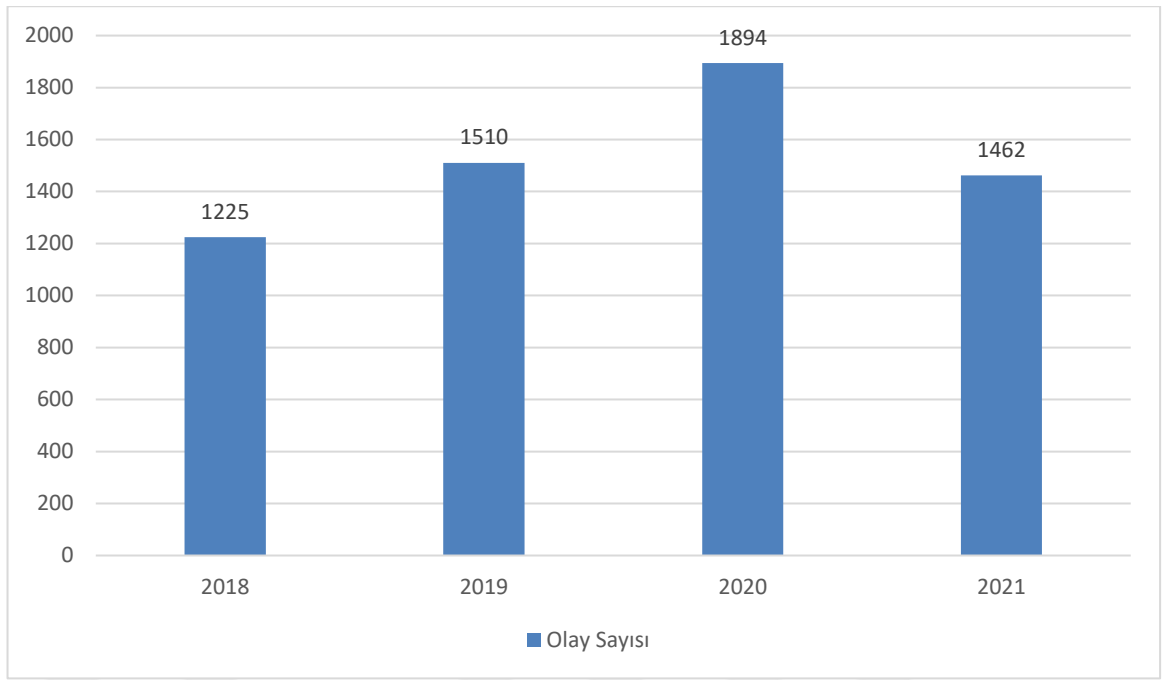

Şekil 61: İrtikap Suçlarının İşleniş Saatlerine Göre Dağılımı

İrtikap suçlarının işleniş saatleri açısından dağılımlarını gösteren Şekil 61’deki grafiği incelediğimizde; bu suçun en çok 08.00 – 12.00 saatleri ile 12.00 – 16.00 saatleri arasında işlendiği görülmektedir. Bu suçun en az işlendiği zaman ise 00.00-04.00 ile 04.00 - 08.00 saatleri arasındır. İrtikap suçu genelde resmî kurumlarda ve mesai saatlerinde işlendiğinden dolayı gece vakti işlenen irtikap suçu yok denecek kadar azdır. Grafik incelendiğinde Covid-19 salgınının irtikap suçlarının işleniş saatlerine göre dağılımlarına bir etkisi olmadığı görülmektedir.

3.11. ÇALIŞMA KAPSAMINA ALINAN SUÇLARIN YILLARA GÖRE SAYILARI

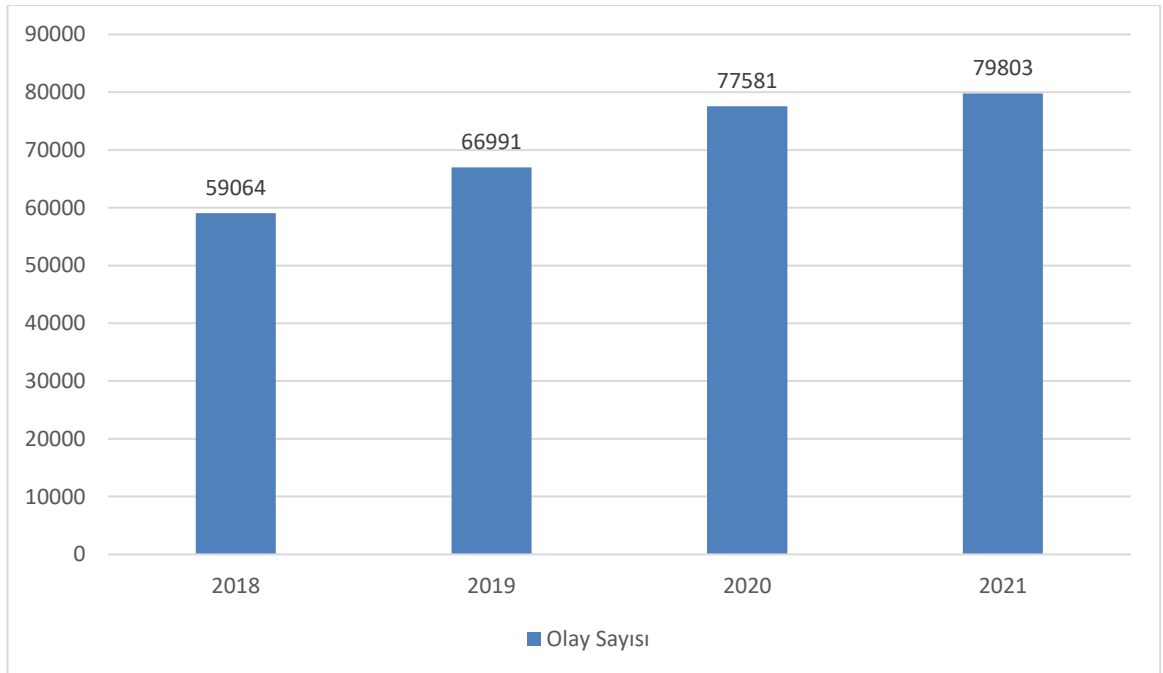
Şekil 62’deki grafikte jandarma bölgesinde meydana gelen kasten öldürme suçlarının yıllara göre sayıları gösterilmektedir.

Şekil 62: Kasten Öldürme Suçlarının Yıllara Göre Sayıları

Şekil 62’de görüldüğü gibi kasten öldürme suç sayıları; 2018 yılında 1225, 2019 yılında 1510, 2020 yılında 1894 ve 2021 yılında 1462’dir. Pandeminin başladığı ve pandemi etkisinin en yoğun olduğu yıl olan 2020 yılında kasten öldürme suçları en yüksek seviyeyi görmüştür.

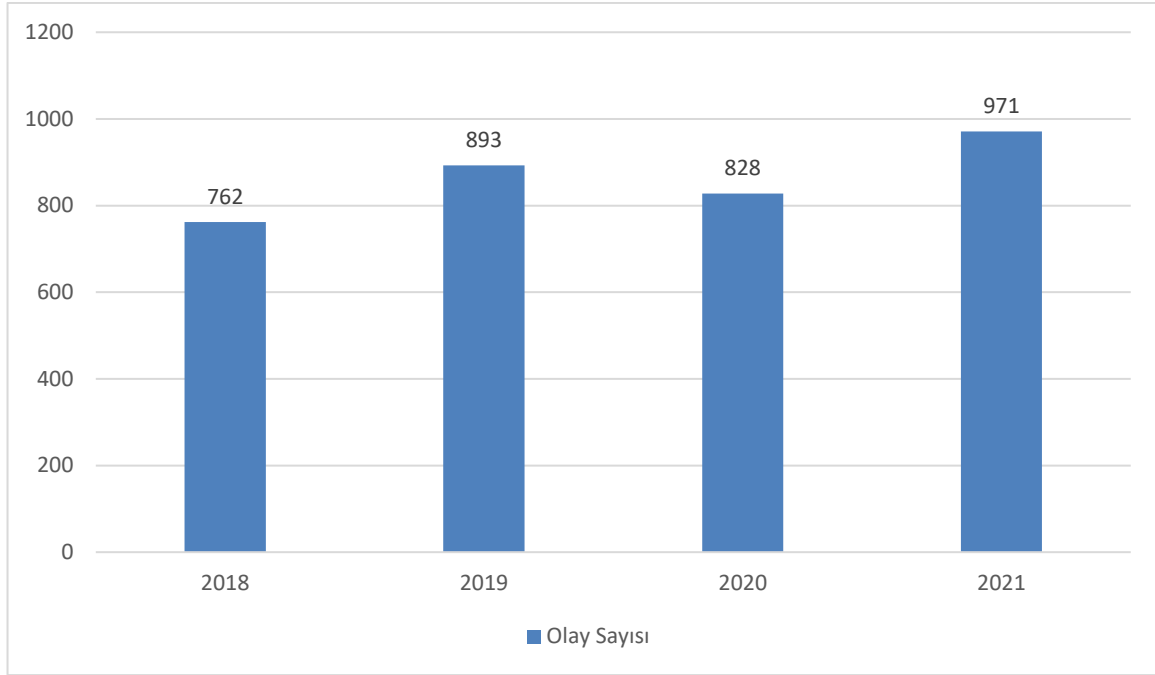
Şekil 63’deki grafikte jandarma bölgesinde meydana gelen kasten yaralama suçlarının yıllara göre sayıları gösterilmektedir.

Şekil 63: Kasten Yaralama Suçlarının Yıllara Göre Sayıları

Şekil 63’de görüldüğü gibi kasten yaralama suç sayıları; 2018 yılında 59064, 2019 yılında 66991, 2020 yılında 77581 ve 2021 yılında 79803’dür. Kasten yaralama suç sayısının her yıl arttığı görülmektedir. Pandeminin başladığı ve pandemi etkisinin en yoğun olduğu yıl olan 2020 yılında kasten yaralama suç sayısı 2019 yılına göre %16 artarken, 2021 yılında 2020 yılına göre sadece %3 artış yaşanmıştır. Bu suçun 2018 yılından 2019 yılına değişim oranı ise %13 artıştır.

Şekil 64’deki grafikte jandarma bölgesinde meydana gelen cinsel saldırı suçlarının yıllara göre sayıları gösterilmektedir.

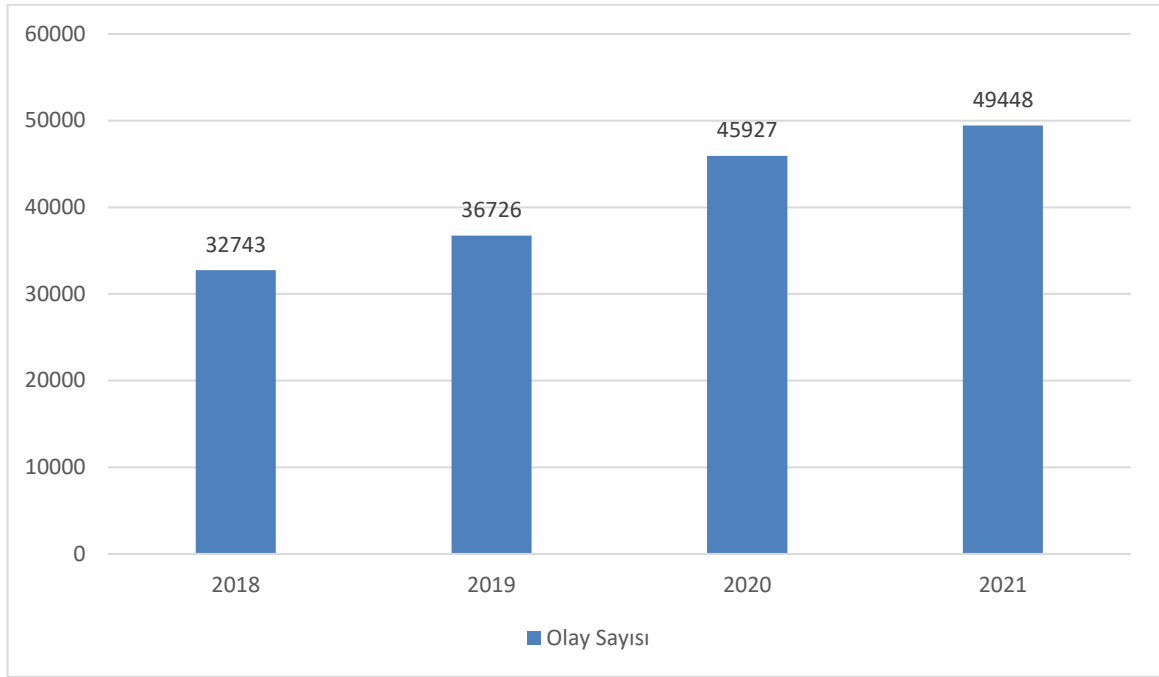

Şekil 64: Cinsel Saldırı Suçlarının Yıllara Göre Sayıları

Cinsel saldırı suçlarının yıllara göre sayılarını gösteren Şekil 64’ü incelediğimizde; 2018 yılında 762, 2019 yılında 893, 2020 yılında 828 ve 2021 yılında 971 suçun işlendiği görülmektedir. Grafiğe göre 2019 ve 2021 yıllarında bir önceki yıla göre artış yaşanmıştır. Covid-19’un başlangıç yılı olan 2020 yılında, 2019 yılına göre suç sayısının azaldığı görülmektedir. Ancak 2021 yılında tekrar artış yaşanmıştır.

Covid-19’un suçlar üzerindeki etkisine yönelik Amerika Birleşik Devletlerindeki dört büyük kentte yapılan bir çalışmada; Covid-19 pandemisi döneminde azalan suç sayılarının fırsat teorisi ile açıklanabileceği, insanların suç işlemek için uygun ortam ve şartlara ihtiyaç duyduğu, Covid-19 dönemindeki evde kal uygulamaları ve seyahat kısıtlamalarının bazı insanların suç işleme fırsatı bulmamalarını ve suçların azalmasını sağladığı yönünde tespitlerde bulunulmuştur (Hou, Zeng, Hu, X., & Hu, J.2022:351). 2020 yılında cinsel saldırı suçunda meydana gelen azalış da fırsat teorisi ile açıklanabilir.

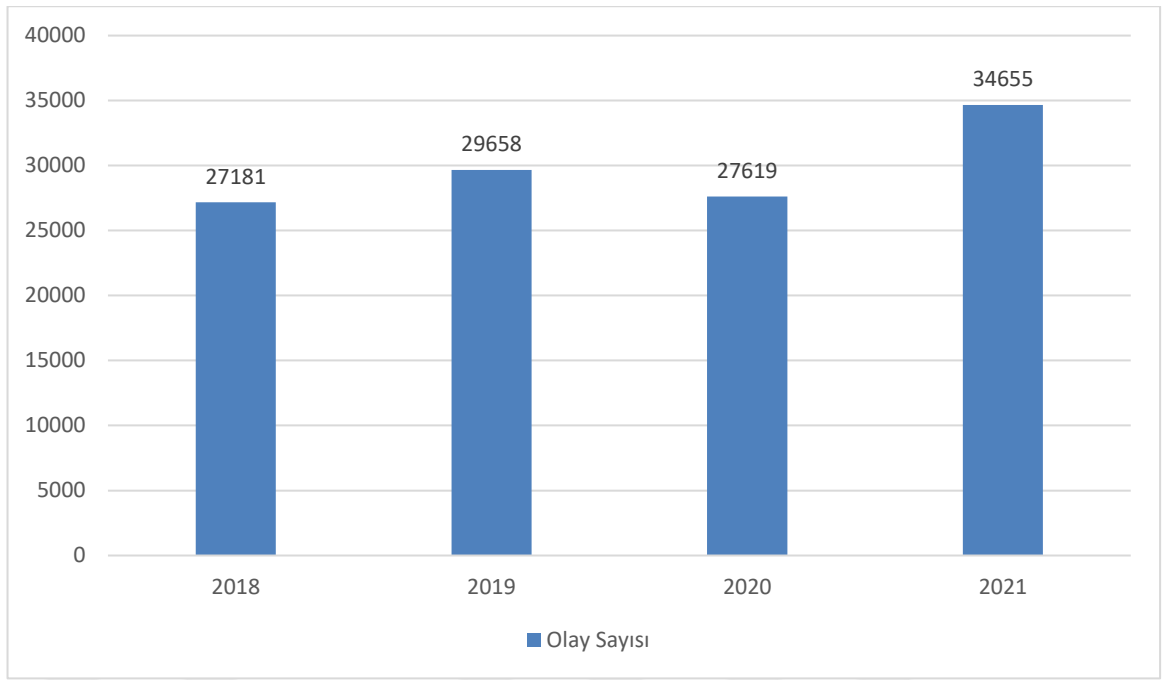
Şekil 65'teki grafikte jandarma bölgesinde meydana gelen tehdit suçlarının yıllara göre sayıları gösterilmektedir.

Şekil 65: Tehdit Suçlarının Yıllara Göre Sayıları

Şekil 65'te görüldüğü gibi tehdit suç sayıları; 2018 yılında 32743, 2019 yılında 36726, 2020 yılında 45927 ve 2021 yılında 49448'dir. Tehdit suç sayısının her yıl arttığı görülmektedir. Pandeminin başladığı ve pandemi etkisinin en yoğun olduğu yıl olan 2020 yılında tehdit suçu sayısı 2019 yılına göre %8 artarken, 2021 yılında 2020 yılına göre sadece %3 artış yaşanmıştır. Bu suçun 2018 yılından 2019 yılına değişim oranı ise %13 artıştır. Sadece sayılara baktığımızda Covid-19 pandemisinin tehdit suçlarına bir etkisi olduğu söylenemez.

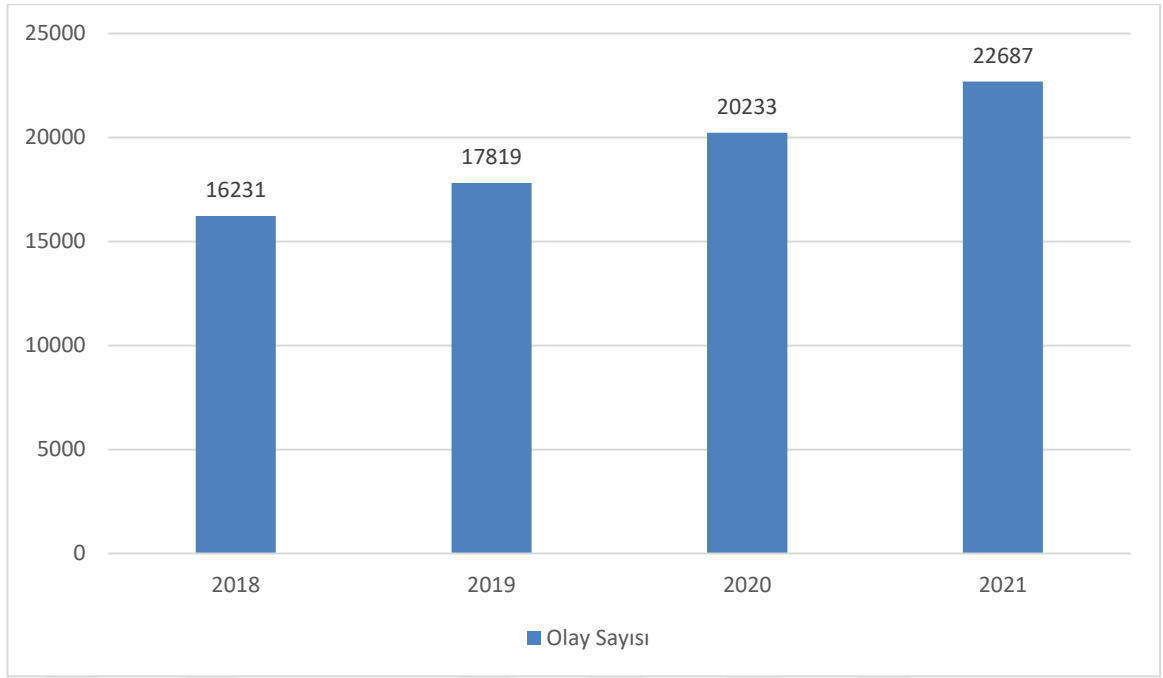
Şekil 66'daki grafikte jandarma bölgesinde meydana gelen hırsızlık suçlarının yıllara göre sayıları gösterilmektedir.

Şekil 66: Hırsızlık Suçlarının Yıllara Göre Sayıları

Şekil 66’da görüldüğü gibi hırsızlık suç sayıları; 2018 yılında 27181, 2019 yılında 29658, 2020 yılında 27619 ve 2021 yılında 34655’dir. Hırsızlık suç sayısının 2020 yılında, 2019 yılına göre %7 oranında azaldığı görülmektedir. 2020 yılında hırsızlık suçunun azalmasında; seyahat kısıtlamaları ve kapanma tedbirleri nedeniyle insanların evlerinde olması ve bunun sonucunda evden hırsızlık olaylarının azalmasının etkili olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim konu ile ilgili yapılan bir çalışmada, köylerde bulunan evlerine sadece yazları gelip vakit geçiren bazı kent sakinlerinin pandemiden dolayı kentteki evlerine dönmedikleri ve köyde ikamet etmeye başladıkları tespit edilmiştir (Albayrak, 2021:65). Bu durum kentlerdeki boş evlerin dolmasını sağladığından dolayı 2020 yılında hırsızlık suçlarının azaldığı değerlendirilmektedir. Sadece sayılara baktığımızda Covid-19 pandemisinin hırsızlık suçları üzerinde negatif yönde etki yaptığı söylenebilir.

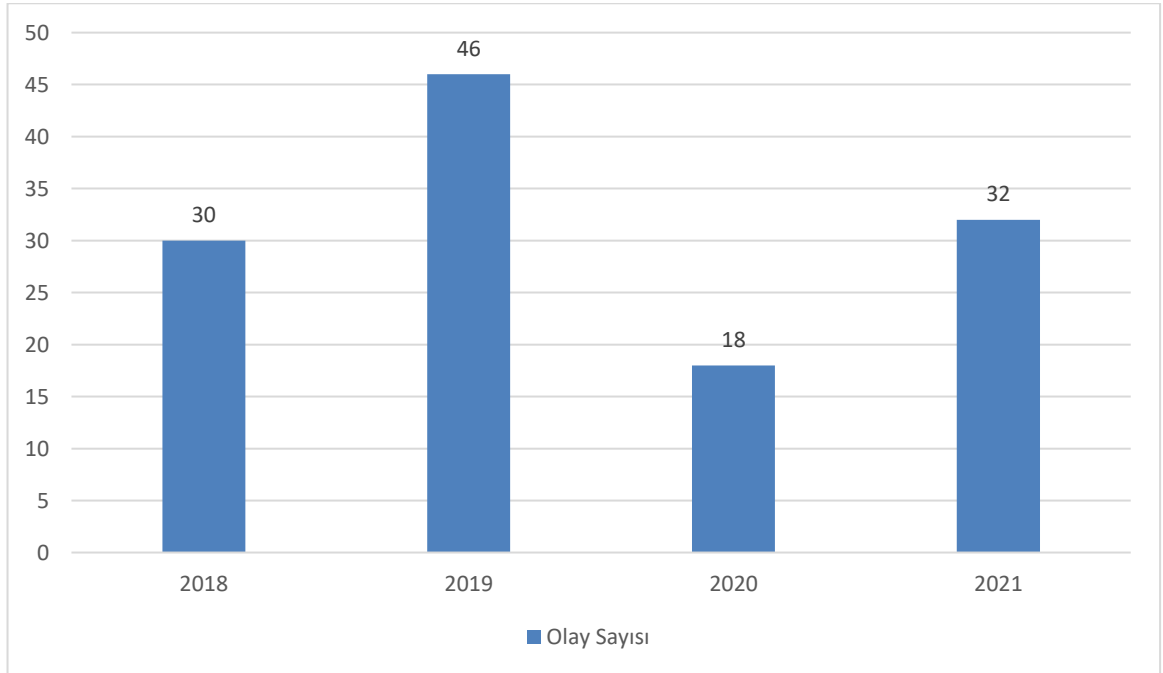
Şekil 67’deki grafikte jandarma bölgesinde meydana gelen mala zarar verme suçlarının yıllara göre sayıları gösterilmektedir.

Şekil 67: Mala Zarar Verme Suçlarının Yıllara Göre Sayıları

Şekil 67’de görüldüğü gibi mala zarar verme suç sayıları; 2018 yılında 16231, 2019 yılında 17819, 2020 yılında 20233 ve 2021 yılında 22687’dir. Mala zarar verme suç sayıları her yıl düzenli olarak artmıştır. Covid-19 pandemisinin mala zarar verme suç sayıları üzerinde herhangi bir etkiye bulunmadığı söylenebilir.

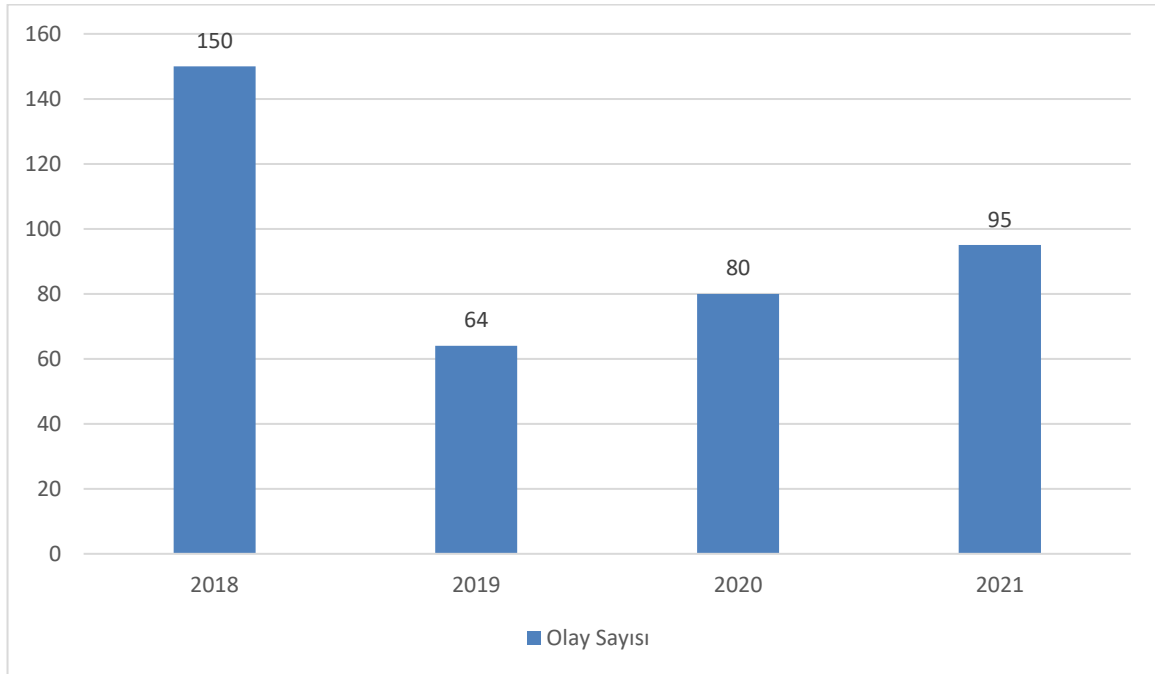
Şekil 68’deki grafikte jandarma bölgesinde meydana gelen zimmet suçlarının yıllara göre sayıları gösterilmektedir.

Şekil 68: Zimmet Suçlarının Yıllara Göre Sayıları

Şekil 68’de görüldüğü gibi zimmet suç sayıları; 2018 yılında 30, 2019 yılında 46, 2020 yılında 18 ve 2021 yılında 32’dir. Zimmet suç sayılarına bakıldığında pandeminin başladığı yıl olan 2020 yılında, 2019 yılına göre yaklaşık %60 oranında azalmıştır. 2021 yılında ise 2020 yılına göre %77 oranında tekrar artmıştır. Covid-19 pandemisi her ne kadar 2020 yılında zimmet suçlarının azalmasına neden olmuş ise de 2021 yılında bu suçun sayısı tekrar artmıştır. Zimmet suçlarında 2020 yılındaki azalışın, kısıtlamalar ve idari iznili sayılma gibi tedbirlerden dolayı evden/uzaktan çalışma sisteminin uygulanmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir. 2021 yılından itibaren tedbirlerin gevşetilmesi sonucunda da bu suç sayısında artış olduğu söylenebilir.

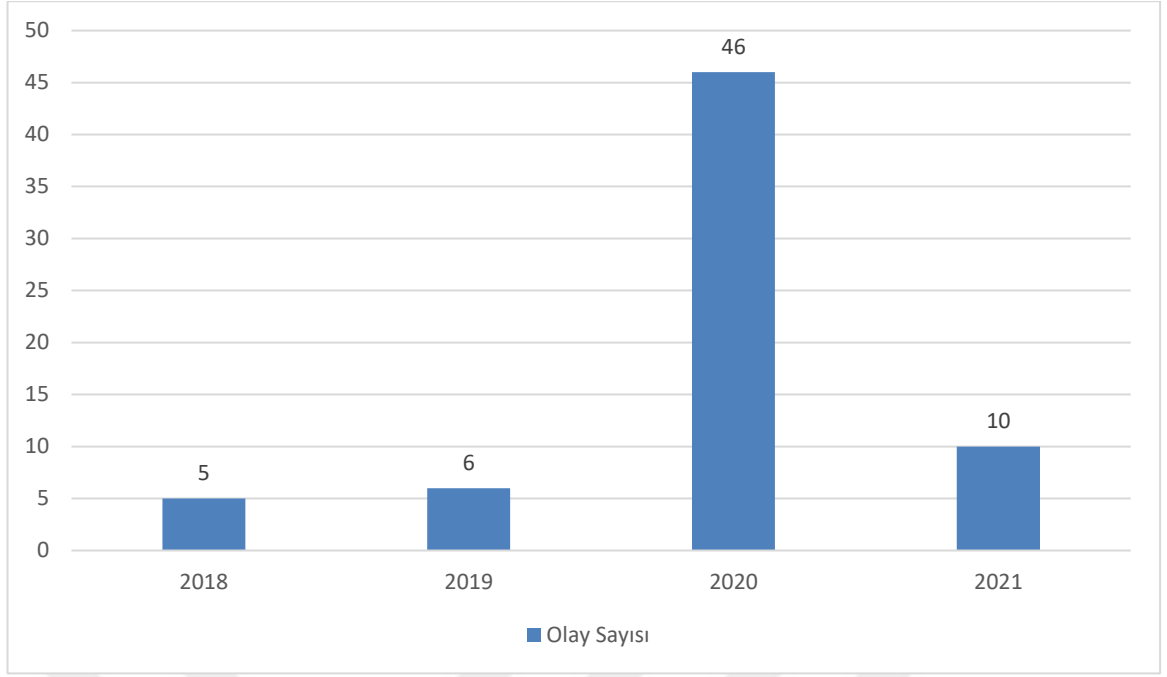
Şekil 69’deki grafikte jandarma bölgesinde meydana gelen rüşvet suçlarının yıllara göre sayıları gösterilmektedir.

Şekil 69: Rüşvet Suçlarının Yıllara Göre Sayıları

Şekil 69’de görüldüğü gibi rüşvet suç sayıları; 2018 yılında 150, 2019 yılında 64, 2020 yılında 80 ve 2021 yılında 95’dir. Rüşvet suç sayılarına bakıldığında pandeminin başladığı yıl olan 2020 yılında, 2019 yılına göre yaklaşık %19 oranında artmıştır. Ancak bu artışın Covid-19 pandemisi kaynaklı olduğu söylenemez çünkü 2018 yılı rüşvet suçu sayısı 2019, 2020 ve 2021 yılı suç sayılarından daha fazladır.

Şekil 70’deki grafikte jandarma bölgesinde meydana gelen irtikap suçlarının yıllara göre sayıları gösterilmektedir.

Şekil 70: İrtikap Suçlarının Yıllara Göre Sayıları

Şekil 70’de görüldüğü gibi irtikap suç sayıları; 2018 yılında 5, 2019 yılında 6, 2020 yılında 46 ve 2021 yılında 10’dur. İrtikap suç sayılarına bakıldığında pandeminin başladığı yıl olan 2020 yılında, 2019 yılına göre yaklaşık %666 oranında artmıştır. Bu artışın Covid-19 pandemisi kaynaklı olduğu söyleneyebilir.

BULGULAR, SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Yapılan veri analizleri sonucunda ulaşılan bulgular aşağıda maddeler halinde yazılmıştır. Bulgular yazılırken, “suç verileri üzerindeki Covid-19 etkisini araştırmak” amacına bağlı kalmadan bu suçlar ile ilgili yapılan analizde ulaşılan diğer sonuçlara da yer verilmiştir. Bu bulgulara yer verilmesindeki amaç suç araştırmaları konusunda yapılacak olan çalışmalara kaynak sağlamaktır. Çalışma sonucunda ulaşılan bulgulara geçmeden önce; inceleme kapsamına alınan verilerin Türkiye genelini kapsamadığını, araştırma kapsamındaki suçların sadece Jandarma sorumluluk bölgesinde işlenmiş olanlarını kapsadığını ve polis, sahil güvenlik, gümrük ve orman muhafaza ekiplerinin müdahale ettiği suçların bu çalışma kapsamı dışında olduğunu tekrar belirtmek isterim. Yapılan çalışma sonucunda ulaşılan bulgular şunlardır:

Kasten öldürme suç sayısı: 2018 yılında 1225, 2019 yılında 1510, 2020 yılında 1894 ve 2021 yılında 1462’dir. 2020 yılında kasten öldürme suçu sayısı 2019 yılına göre %25 artarak 1894 olmuştur. 2020 yılında artan kasten öldürme olayı sayısı 2021 yılında %22 oranında azalmıştır. Pandeminin etkili olduğu 2020 yılında kasten öldürme suçunu işleyen çiftçilerin sayısı 2019 yılına göre %40 oranında artış göstermiş, 2021 yılında 2020 yılına göre %55 azalış göstermiştir. Aynı şekilde bu suçu işleyen işçilerin sayısı 2020 yılında 2019 yılına göre %60 artış gösterdiği 2021 yılında tekrar 2019 yılı seviyesine gerilediği görülmektedir. Kasten öldürme suçunu erkekler kadınlardan daha fazla işlemektedir. Türkiye’de Suriyeli sığınmacı sayısı Afganistanlı sığınmacı sayısından fazla olmasına karşın öldürme suçunu işleyen Afgan sayısı Suriyeli sayısından yaklaşık iki kat daha fazladır. Bunun sebeplerinden biri, Afganistan uyruklu göçmenlerin kırsalda çobanlık yapmaları dolayısıyla jandarma bölgesinde bulunuyor olmalarıdır. İkinci sebebi ise, Afgan göçmenlerin suça eğilim oranlarının özellikle şiddet suçlarında daha fazla olmasıdır (Büyükcoşkun Atsızelti, 2021:62). Kasten öldürme suçunu en çok evliler işlemektedir. Kasten öldürme suçlarını işleyenlerin medeni hallerine göre dağılımları Covid-19 döneminde de önceki dönemlerde olduğu gibi seyretmiştir. Kasten öldürme suçunu en çok işleyenler öğrenim durumu “ilkokul mezunu” olanlardır. 2018-2021 yıllarında meydana gelen öldürme olaylarının %46’sı ilkokul mezunlarınca gerçekleştirilmiştir. Kasten öldürme suçları en çok 16.00-20.00 saatleri, en az ise 04.00-08.00 saatleri arasında işlenmektedir.

Kasten yaralama suç sayısı; 2018 yılında 59064, 2019 yılında 66991, 2020 yılında 77581 ve 2021 yılında 79803’dir. Kasten yaralama olayları her yıl artmıştır. Covid-19 salgını döneminde kasten yaralama suç sayısında aşırı bir artış veya azalış meydana gelmemiştir. Kasten yaralama suçları en çok 31-45 yaş grubunda olan şahıslar tarafından işlenmekte iken bu

suçu en az işleyen yaş grubu ise 75+ yaş grubudur. Kasten yaralama suçunu işleyenlerin yaş gruplarına göre dağılımlarında Covid-19'un bir etkisi olmamıştır. 2018-2021 yılları arasında kasten yaralama suçları en çok çiftçiler tarafından işlenmiştir. Kasten yaralama suçunu işleyen çiftçilerin bu suç işleyenlerin toplam sayısına oranı %22'dir. Kasten yaralama suçunu en çok erkekler işlemektedir. Kasten yaralama suçu işleyenlerin içerisinde kadınların oranı %12'dir. Covid-19 döneminde kasten yaralama suçunu işleyenlerin cinsiyetlerine göre dağılımlarında önceki dönemlere göre herhangi bir değişim yoktur. Kasten yaralama suçunu en çok işleyen yabancı uyruklu Suriyelilerdir. Suriyelilerin kasten yaralama suçunu işleme oranlarında Covid-19'un bir etkisi olmadığı görülmektedir. Almanya uyruklu şahısların 2020 yılında kasten yaralama suçunu işleme oranları bir önceki yıla göre %50 azalmıştır. Bu azalmanın Covid-19 tedbirleri kapsamındaki seyahat kısıtlamaları nedeniyle ülkemize daha az Alman turist gelmesinde kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Covid-19 salgını, kasten yaralama olaylarına karışan şüphelilerin cinsiyetlerine göre dağılımlarına bir etki etmemiştir.

Cinsel saldırı suç sayısı; 2018 yılında 762, 2019 yılında 893, 2020 yılında 828 ve 2021 yılında 971'dir. Cinsel saldırı olayları 2019 yılında 2018 yılına göre %17 artmıştır. Covid-19 salgınının başladığı yıl olan 2020 yılında ise 2019 yılına göre %7 azalmıştır. Bu azalış sadece 2020 yılında olmuş ve 2021 yılında tekrar %17 artmıştır. Türkiye'deki Suriye uyruklu şahıs sayısı Afganistan uyruklu şahıslardan çok daha fazla olmasına rağmen Afganistan uyruklu şahısların cinsel saldırı suçlarını Suriyelilerden daha fazla işlemedikleri görülmektedir. Cinsel saldırı suçunu en çok evliler, en az dul olanlar işlemektedir. Cinsel saldırı suçlarını en çok ilkökul mezunları işlemektedir. Cinsel saldırı suçları en çok 12.00-16.00 saatleri arasında işlenmektedir. Cinsel saldırı suçunu en çok işleyen yaş grubu 31-45 ile 46-60 yaş grubudur.

Tehdit suç sayısı; 2018 yılında 32743, 2019 yılında 36726, 2020 yılında 45927 ve 2021 yılında 49448'dir. Tehdit olayları her yıl artmıştır. Covid-19 salgını döneminde suç sayısında aşırı bir artış veya azalış meydana gelmemiştir. Tehdit suçlarını en çok çiftçiler ve işsiz olanlar işlemektedir. Tehdit suçlarını en çok erkekler işlemektedir. 2018-2021 yıllarını kapsayan dönemde tehdit suçlarının %87'sini erkekler işlemekte iken %13'ünü ise kadınların işlediği tespit edilmiştir. Tehdit suçunu en çok işleyen yabancı uyrukluların; Suriyeliler ve Afganlar olduğu tespit edilmiştir. Tehdit suçlarının medeni hallerine göre dağılımları incelendiğinde bu suç en çok evlilerin işlediği görülmektedir.

Hırsızlık suç sayısı; 2018 yılında 27181, 2019 yılında 29658, 2020 yılında 27619 ve 2021 yılında 34655'dir. Hırsızlık olayları 2019 yılında 2018 yılına göre %9 artmıştır. Covid-19 salgınının başladığı yıl olan 2020 yılında ise 2019 yılına göre %7 azalmıştır. Bu azalış sadece 2020 yılında olmuş ve 2021 yılında suç sayısı tekrar %25 artmıştır. 2020 yılında Hırsızlık suç

sayısındaki azalmanın sebebinin Covid-19 salgını kapsamında alınan kapanma kararları olduğu değerlendirilmektedir. Hırsızlık suçları en çok 19-30 yaş grubunda olanlar tarafından işlenmektedir. Hırsızlık suçu en çok bekar erkekler tarafından işlenmektedir, Hırsızlık suçunu en çok işleyen yabancı uyruklular %52 ile Suriyelilerdir. Hırsızlık suçları en çok 08.00 – 12.00 saatleri arasında işlenmektedir. Hırsızlık suçunu en çok ilkokul mezunu olanlar işlemektedir. Covid-19 salgınının etkili olmaya başladığı yıl olan 2020 yılında hırsızlık suçu sayısı 2019 yılına göre %7 oranında azalmıştır.

Mala zarar verme suç sayısı; 2018 yılında 16231, 2019 yılında 17819, 2020 yılında 20233 ve 2021 yılında 22687’dir. Mala zarar verme olayları her yıl artmıştır. Covid-19 salgını döneminde suç sayısında aşırı bir artış veya azalış meydana gelmemiştir. Mala zarar verme suçunu en çok işleyen yaş grupları; 31-45 ile 46-60 yaş gruplarıdır. Mala zarar verme suçları; 2018-2021 arasındaki dört yıllık dönemde en çok çiftçilik mesleğini icra edenlerce işlenmekte iken bu suçu en az işleyenler ise kamu görevlileri ve esnaflardır. Mala zarar verme suçları en çok erkekler tarafından işlenmekte olup, Covid-19 döneminde de bu durum değişmemiştir. Almanya uyruklu şahısların 2020 yılında mala zarar verme suçunu işleme sayısı bir önceki yıla göre %66 oranında azalmıştır. Bunun en önemli nedeninin, kanımızca seyahat kısıtlamaları nedeniyle Türkiye’ye gelememeden kaynaklanmaktadır. Covid-19’un mala zarar suçuna karışan şüphelilerin medeni hal dağılımları üzerinde bir etkisinin olmamıştır. Mala zarar verme suçları en çok 12.00 ile 16.00 saatleri arasında meydana gelmekte olup, husus Covid-19 döneminde de değişmemiştir.

Zimmet suç sayısı: 2018 yılında 30, 2019 yılında 46, 2020 yılında 18 ve 2021 yılında 32’dir. Zimmet olayları 2019 yılında 2018 yılına göre %53 artmıştır. Covid-19 salgınının başladığı yıl olan 2020 yılında ise 2019 yılına göre %60 azalmıştır. Bu azalış sadece 2020 yılında olmuş ve 2021 yılında suç sayısı tekrar %77 artmıştır. Zimmet suçları en çok 46-60 yaşları arasındakiler tarafından işlenmektedir. Zimmet suçlarının yaklaşık %98’i erkekler tarafından işlenmektedir. Zimmet suçlarının %98’i evliler tarafından işlenmekte olup, bu suçu işleyen dul şahıs yoktur. Zimmet suçları en çok ilkokul ve lise mezunları tarafından işlenmektedir. Zimmet olayları genelde 04.00-16.00 saatleri arasında meydana gelmektedir.

Rüşvet suç sayısı; 2018 yılında 150, 2019 yılında 64, 2020 yılında 80 ve 2021 yılında 95’dir. Rüşvet olayları 2019 yılında 2018 yılına göre %57 azalmış, sonraki iki yılda düzenli olarak artmıştır. Covid-19 salgını döneminde suç sayısında aşırı bir artış veya azalış meydana gelmemiştir. Rüşvet suçları en çok 31-45 yaşları arasındakiler tarafından işlenmektedir. Rüşvet suçları genelde kamu görevlileri tarafından işlenmektedir. Rüşvet suçlarının yaklaşık %98’i erkekler tarafından işlenmektedir. Rüşvet suçlarını en çok işleyen yabancı uyruklular

Suriyelilerdir. Rüşvet suçlarının %90'i evliler tarafından işlenmekte olup, bu suçu işleyen dul şahısların sayısına bakıldığında 2019-2021 yılında birer tane iken 2018 ve 2020 yıllarında sıfırdır. Rüşvet suçları en çok ilkokul mezunları tarafından işlenmektedir. Rüşvet olayları genelde 04.00 – 16.00 saatleri arasında meydana gelmektedir.

İrtikâp suç sayısı; 2018 yılında 5, 2019 yılında 6, 2020 yılında 46 ve 2021 yılında 10'dur. İrtikâp olayları 2020 yılında 2019 yılına göre %600 oranında artmıştır. Bu artış sadece 2020 yılında olmuş ve 2021 yılında suç sayısı tekrar %78 azalmıştır. İrtikâp suçları en çok 46-60 yaşları arasındakiler tarafından işlenmektedir. İrtikâp suçlarının tamamı erkekler tarafından işlenmiştir. İrtikâp suçlarının %96'sı evliler tarafından işlenmekte olup, bu suçu işleyen dul şahıs yoktur. İrtikâp suçları en çok lise ve ilkokul mezunları tarafından işlenmektedir. İrtikâp olayları genelde 08.00-12.00 saatleri arasında meydana gelmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Jandarma Genel Komutanlığı olaylar bilgi sistemi veri tabanından alınan veriler, bu çalışmada belirtilen parametrelere göre incelenerek analiz edilmiş ve ayrıca grafikler halinde gösterilmiştir. Yapılan çalışmada; Covid-19 salgınının etkili olduğu 2020-2021 yıllarını kapsayan iki yıl ile Covid-19 öncesi dönem olan 2018-2019 yıllarında işlenen; kasten öldürme, kasten yaralama, cinsel saldırı, tehdit, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap suçlarına ait veriler incelenerek karşılaştırılmış ve bu karşılaştırma ile kapsama alınan suçlardaki salgın etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Veri analizi ve suç oranlarındaki artış azalmaya yönelik değerlendirme bu amaçla yapılmıştır. Yapılan veri analizleri sonrasında ulaşılan bulgular bize Covid-19 salgınının, araştırma konusu suçları işleyenlerin yaşları, uyrukları, öğrenim durumları, cinsiyetleri, medeni halleri ve meslekleriyle suçların işleniş saatlerine çok az etkide bulunduğunu göstermiştir. Covid-19 etkisiyle ortaya çıktığı düşünülen farklılıklar, grafiklerin yorumlanması bölümü ile bulgular bölümünde de belirtilmiştir. Ancak bulgular kısmında Covid-19 döneminde önceki dönemlere göre farklılık olduğu tespit edilen hususların bu salgın hastalıktan kaynaklanıp kaynaklanmadığı konusunda kesin sonuçlara varılabilmesi için daha farklı parametrelere dayalı yeni bir çalışma yapılması ve çalışma kapsamının genişletilmesi gerekmektedir. Örnek vermek gerekirse 2020 yılında bir önceki yıla göre kasten öldürme suçlarında meydana gelen artışın Covid-19 pandemisi veya bu salgın kapsamında alınan tedbirlerden kaynaklanıp kaynaklanmadığını öğrenebilmek için bu suçların olay bazında tek tek incelenmesi, bu konuda anket, mülakat gibi tekniklere dayalı veri toplanması bu bağlamda örnekleme sağlayacak şekilde suçu işleyenlerle görüşülmesi gerekmektedir. Ancak çalışmamız covid öncesi ve sonrası olarak iki ayrı dönemde JGK

verilerinin karşılaştırmalı analizine dayanmakta olup kapsamımızı dışında kaldığından böyle bir yöntem kullanılmamıştır.

Yapılan veri analizi sonrasında başlangıçtaki varsayımlarımızın ne ölçüde doğrulandığına baktığımızda aşağıdaki sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir:

Birinci varsayımımız Covid-19'un suçların işleniş saatleri üzerinde herhangi bir etkisinin olmayacağı yönünde olup bu varsayımımız; Şekil 7, 14, 21, 35, 42, 48, 55 ve 61'de bulunan inceleme kapsamındaki suçların işleniş saatlerine göre dağılımları grafiklerinden de görüleceği üzere bu suçların işlenişinde saatlere göre bir değişim söz konusu olmayarak mevcut verilerle doğrulanmıştır.

İkinci varsayımımız olan; “2020 ve 2021 yıllarında inceleme kapsamındaki suçları işleyen şüphelilerin yaşlarına göre dağılımlarında önceki dönemlere göre bir değişiklik beklenmemektedir” varsayım ise Şekil 1, 8, 15, 22, 29, 36 ve 49'daki inceleme kapsamındaki suçları işleyenlerin yaşlarına göre dağılımları grafiğindeki verilerle doğrulanmıştır. Bu varsayımın istisnası Şekil 43'deki zimmet suçunu işleyenlerin yaşlarına göre dağılımları grafiği olup bu grafikte 2018, 2019 ve 2021 yıllarında 61 yaşından büyük olanlar bu suçu işlemiş iken 2020 yılında bu suçu işleyenlerin tamamının 60 yaş ve daha küçük yaştaki şahıslar olduğu görülmektedir. Bunun en temel nedeni olarak, 2020 yılı Mayıs ayından sonra kamuda çalışan 60 yaş üstü, kronik rahatsızlığı olanlar ve hamile olanların idari izinli sayılması olduğu değerlendirmesi yapılmıştır (www.aa.com.tr, 2023).

Üçüncü varsayımımız; Covid-19 döneminde inceleme kapsamına alınan suçları işleyenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarında önceki dönemlere göre önemli bir fark olmamasıdır. Bu varsayımımız da Şekil 6, 13, 20, 27, 34, 41, 47 ve 54'teki suçları işleyenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımları grafiklerindeki veriler ile doğrulanmış olup bu grafikler, her iki dönemde de bu konuda bir fark olmadığını ortaya koymaktadır.

Dördüncü varsayımımız olan “2020 yılındaki kasten öldürme suç sayısının 2019 yılına göre artacağı” öngörüsü, Şekil 62'de bulunan kasten öldürme suç sayıları adlı grafikteki veriler ile doğrulanmış olup; 2018 yılında 1225, 2019 yılında 1510 olan kasten öldürme suç sayıları 2020 yılında 1894 olmuş ve pandemi etkisinin en yoğun olduğu yıl olan 2020 yılında kasten öldürme suçları en yüksek seviyeyi görmüştür.

Beşinci varsayımımızda 2020 ve 2021 yıllarında suç işleyen şüphelilerin medeni hallerine göre dağılımlarında önceki dönemlere göre bir değişiklik olmayacağını ileri sürmüş olup bu varsayımımız da; Şekil 5, 12, 19, 26, 33, 40, 46 ve 53'teki suç işleyenlerin medeni hallerine göre dağılım grafikleriyle doğrulanmıştır.

JGNK OBS verilerine dayalı olarak yapılan ve Jandarma Sorumluluk Bölgesini kapsayan bu çalışma, pandemiye dayalı olarak belirlenen suçlarda, dönemsel olarak suç oranlarına dayalı olarak belirlenen parametrelerde karşılaştırmalı olarak bir değerlendirme yapmamızı ve bu kapsamda bir genellemeye ulaşmamızı sağlamıştır. Ancak bu çalışma sadece JGNK OBS’de kayıtlı istatistik veriler dayalı yapılan bir çalışma olup, bu bölgede işlenmesine rağmen bir şekilde kayıt altına alınmayan suçları doğaldır içermemektedir. Bu nedenle mücavir alanda işlenmesine karşın kayıt altına alınmadığı için, işlenen suç ve suçlularla ilgili gerçekliği aslında tam olarak sağlayamadığımızı gözardı etmemek gerekir. Zaten Demirbaş’a göre de (2020) kolluk kuvvetlerinde tutulan suç istatistikleri; sadece kolluğa yansıyan suçlara ait veriler olup, kolluğa yansımayan suçlara ait verileri içermediğinden suçun, suçluluğun gerçek boyutlarını yansıtmaz (Demirbaş, 2020:87). Aynı şekilde adalet istatistikleri de suçun gerçek boyutlarını tam olarak ortaya koyamazlar. Çünkü adalet istatistiklerinde sadece hüküm verilenlere yer verildiğinden çeşitli suçları işlediği halde delil yetersizliğinden beraat edenler ya da hiç ortaya çıkmayan suçlar bu istatistiklerde yer almamaktadır. Kolluk makamlarında hakkında bir suçtan dolayı işlem yapılanlar, adli makamlara sevk edildikten sonra; soruşturmanın takipsizliğine, kovuşturmaya yer olmadığına veya suçu işleyen beraatına karar verilebilmektedir. Bu durumda kolluk istatistiklerinde suç şüphelisi olarak görülen bir şahıs, adliye istatistiklerinde hiç yer almayabilir. Öte yandan suçun gerçek boyutu ve suça iten nedenler da aslında kayıt altına alındıktan çok daha farklı olup suçla ilgili araştırmalar yapılırken kişisel verilerin korunmasına yönelik yasal düzenlemeler dikkate alınarak kolluğu yanı sıra adli yargılama sonunda verilen kararları izleyerek analiz yapmak, kanımca daha gerçekçi sonuçlara ulaşmayı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Abdülvahitoğlu A., Macit İ. & Koyuncu M., (2021). Jandarma karakolu kuruluş yerinin ahp-topsis tabanlı bir matematiksel model ile seçimi ve cas/cbs ile analizi; bir ilimizde uygulama, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Güvenlik Bilimleri Dergisi* (10(2), ss.305-338, doi:10.28956/gbd.1028022)
- Agozino, B. (2010) "Editorial: What is Criminology? A Control-Freak Discipline!," *African Journal of Criminology and Justice Studies*: Vol. 4: Iss. 1, Article 1. Available at: <https://digitalscholarship.tsu.edu/ajcs/vol4/iss1/1>
- Akgün, R. & Duyan, V. Öfke kontrolü grup çalışmasının adam öldürme veya yaralama suçundan hüküm giymiş kadınların öfke kontrolü becerilerine etkisi, (2017). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* Cilt: 10 Sayı: 53 Volume: 10 Issue: 53 www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581
- Albayrak, L. (2021). Pandemi sürecinde köye dönüş; kırsalın ekonomik ve kültürel yapısında yaşanan gelişmeler, Artvin örneği. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20. Bölge Bilimi ve Planlama Kongresi Özel Sayısı, 63-75. DOI: 10.46790/erzisobil.961933
- Almanya'nın Türkiye'ye seyahat kısıtlaması kararına gurbetçilerden tepki, (2023, 1 Kasım). <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/almanyanin-turkiyeye-seyahat-kisitlamasi-kararina-gurbetcilerden-tepki-494616.html> adresinden edinilmiştir.
- Alyot H. (1947). *Türkiye 'de zabıta: tarihi gelişim ve bugünkü durum*, Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayınları
- Arslantürk M, (2022). *Hakaret, tehdit, terk, şantaj, huzur bozma, hakların engellenmesi, çevre, imar, ihale ve tefecilik suçları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Ashby, M. P. J. (2020). Initial evidence on the relationship between the coronavirus pandemic and crime in the United States. *Crime Science*, 9(6). <https://doi.org/10.1186/s40163-020-00117-6>
- Atasoy S, (2017). *Kusursuz cinayet yoktur, kusursuza yakın olanlar vardır*. İstanbul: Doğan Yayıncılık
- Avaner T. & Atasoy T. (2021). *Türk Jandarmasında reform süreci: Yüzbaşı Sarrou'nun hatıratını anlamak*, Ankara: Gazi Kitapevi
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, (2023, 10 Eylül). https://www.anayasa.gov.tr/media/3542/aihs_tr.pdf adresinden edinilmiştir.
- Aydin F. & Dirilen G. (2011). *Development of a criminal profiling instrument*, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* (30) 2612 – 2616
- Bal H, (2016). *Suç Sosyolojisi*, Bursa: Sentez yayıncılık
- Bekaroğlu, E. ve Yılmaz, T. (2020). COVID-19 ve psikolojik etkileri: Klinik psikoloji perspektifinden bir derleme. *Nesne Dergisi*, 8(18), 573-584. DOI: 10.7816/nesne-08-18-14
- Bilgiç A. (2019). *Düzenli Karmaşa: İç Güvenlik Yapılanmasında Çoklu Kolluk Sistemi*, Ankara: Gazi Kitapevi

- BM: Yerinden edilenlerin sayısı 110 milyona ulaşırken Türkiye'deki sığınmacılar yüzde 5 azaldı, (2023, 17 Eylül) <https://tr.euronews.com/2023/06/14/bm-yerinden-edilenlerin-sayisi-110-milyona-ulasirken-turkiyedeki-siginmacilar-yuzde-5-azal> adresinden edinilmiştir.
- Brooke, R. (1985). What is Guilt? *Journal of Phenomenological Psychology*, 16 (2), 31-46. <https://doi.org/10.1163/156916285X00070>
- Büyükcoşkun Atsızelti, N.Ş. (2021). *Avrupa'da göçmen suçluluğu üzerine yapılan ampirik araştırmaların sistematik derlemesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 677948)
- Can, N., (2020). Türk Ceza Kanunu'nda Zimmet Suçu, *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 25, Sayı 43, S.239-278
- Cantürk G. & Cantürk N. (2014). Suçlu Profili, *Adli Tıp Dergisi* (Sayı 18-2), 27-37
- Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunan Tutuklu ve Hükümlülerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları 31.03.2022 Tarihi itibari ile, (2023, 27 Eylül). <https://cte.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/istatistik/istatistik-3.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Ceza İnfaz Kurumu İstatistikleri 2019, (2023, 27 Eylül) <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ceza-Infaz-Kurumu-Istatistikleri-2019-33625> adresinden edinilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar, (2023), *TC Resmi Gazete*, 32289, 24 Ağustos 2023
- Çalışkan, A. & Poyraz, T. (2019). Mala zarar verme suçunun mağdurlarının anlatılarından suçun işlendiği mekânsal özelliklerin tespiti *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, (13(19), 1092-1125. DOI: 10.26466/opus.584697)
- Demirbaş T. (2001). *Kriminoloji* Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Demirbaş T. (2020). *Kriminoloji* Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Demircioğlu İ.H., Avşar Z. & Tuncer C.O., (2020). *Salgınla yaşamak güvenlik ve gelecek: Farklı boyutlarıyla Türkiye ve Dünyada Covid-19 Salgını'nın etkileri ve muhtemel gelişmeler*, Ankara: Pegem Akademi
- Dewinter, M., Vandeviver, C., Dau, P. M., Vander Beken, T., & Witlox, F. (2021). The impact of strict measures as a result of the COVID-19 pandemic on the spatial pattern of the demand for police: case study Antwerp (Belgium). *Crime Science*, 10(20). <https://doi.org/10.1186/s40163-021-00156-7>
- Dolu, O. (2012). *Suç teorileri: teori, uygulama ve araştırmada kriminoloji*, Ankara: Seçkin Hukuk
- Dönmezer S, (1984). *Kriminoloji*, İstanbul: Filiz Kitapevi
- DSÖ Coronavirus (COVID-19) Kontrol Paneli, (2023, 12 Kasım). <https://Covid19.who.int/> adresinden edinilmiştir.
- Dünya Sağlık Örgütü: Covid-19 küresel acil durumu sona erdi. (2023, 10 Eylül). <https://www.bbc.com/turkce/articles/cv2k804x19ro> adresinden edinilmiştir.
- Geçici Korumamız Altındaki Suriyeliler, (2023, 29 Eylül). <https://www.goc.gov.tr/gecici-korumamiz-altindaki-suriyeliler> adresinden edinilmiştir.

- Genel koronavirüs tablosu, (2023, 08 Kasım). <https://Covid19.saglik.gov.tr/TR-66935/genel-koronavirus-tablosu.html> adresinden edinilmiştir.
- Gözkan A. D., & Yağmurlu B, (2006). Suçluluk ile utanç duygularının kavramsallaştırmasına ilişkin sorunlar. *Türk Psikoloji Yazıları Dergisi* (9 -17), 37-52
- Güçlü, İ. ve Akbaş H. (2023). *Suç sosyolojisi kavram teori uygulama*, Ankara: Gazi Kitabevi
- Güdek, K., (2016), *Suçluluk ve suç adli sosyal çalışma*, Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri
- Gürler S. (2023, 15 Eylül). *İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, Hukuk, Suç ve Toplum ders notları*.
http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/sosyoloji_lisans_ao/hukuk_suc_ve_toplum.pdf adresinden edinilmiştir.
- Hafizoğulları Z., & Güngör D., (2007). Türk Ceza Kanununda suçların tasnifi, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı 69, s.21
- Hakkâri'de Jandarma Teşkilatı'nın 178. Kuruluş Yıldönümü, (2023, 14 Eylül). <http://www.hakkari.gov.tr/hakkride-jandarma-teskilatinin-178-kurulus-yildonumu> adresinden edinilmiştir.
- Hangi ülkede kaç Afgan mülteci var? Türkiye'de kaç Afgan göçmen yakalandı? (2023, 29 Eylül). <https://tr.euronews.com/2021/08/21/hangi-ulkede-kac-afgan-multeci-var-turkiye-de-yakalanan-duzensiz-gocmenlerin-say-s-ne> adresinden edinilmiştir.
- Hou, M., Zeng, Z., Hu, X., & Hu, J. (2022). Investigating the Impact of the COVID-19 Pandemic on Crime Incidents Number in Different Cities. *Journal of Safety Science and Resilience*. <https://doi.org/10.1016/j.jnlssr.2021.10.008>
- İçli, T.G. (2021). *Kriminoloji*, Ankara: Seçkin yayıncılık
- İçmeli, C., Özçetin, A., Bahçebaşı, T. & Ataoğlu, A. (2011). Toplu Taşıma ve Tır-Kamyon Sürücülerinde Öfke ve Öfke İfade Tarzı, *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi* , 1 (2) , 18-23)
- İstanbul İl Emniyet Müdürü Çalışkan: En huzurlu gün Pazar, en huzursuz gün Çarşamba, (2023, 26 Eylül) <https://www.ntv.com.tr/turkiye/en-huzurlu-gun-pazar-en-huzursuz-gun-carsamba,TBrCVhf7YkSlxAwQBNEGhQ> adresinden edinilmiştir.
- İstatistikler: Düzensiz göç, (2023,19 Eylül). <https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler> adresinden edinilmiştir.
- İşitgen R., (2013). Türk Ceza Kanununda Zimmet Suçu, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, (C.LXXI, S.1.-S.639-672)
- Jandarma Genel Komutanlığı olaylar bilgi sisteminden (OBS) alınan 2018, 2019, 2020 ve 2021 yılları; kasten öldürme, kasten yaralama, tehdit, cinsel saldırı, hırsızlık, mala zarar verme, zimmet, rüşvet ve irtikap suçlarına ait veriler. Bu verilerin kullanılmasına izin verildiğine dair JGNK 19 Kasım 2021 tarihli ve Sayı:E-62265734-270.03.99-6554009 sayılı yazısı, (Tez'e eklenmiştir)
- Jandarma İç Güvenlik Birlikleri Görev, Yetki ve Sorumlulukları Yönergesi (2004). (Bu kaynağa sadece JGNK intranet ağından ulaşılabilir. Yayın no. JGY-202-18)
- Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu (1983). *TC Resmi Gazete*, 17985, 17 Mart 1983
- Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu, (1983). *TC Resmi Gazete*: 17985, 12 Mart 1983

- Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Yönetmeliği (2017). *TC Resmi Gazete*, 29995, 17 Ocak 2017
- Jandarma'nın Kadife Eldiveni: Topkapı Sarayı*, (2023, 14 Eylül) <https://igdir.jandarma.gov.tr/jandarmanin-kadife-eldiveni-topkapi-sarayi-merkezicerik> adresinden edinilmiştir.
- Kahraman, R., (2019). *Rüşvet suçu*, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Kamuda çalışan 60 yaş ve üzerinde olanlar idari izinli sayılacak, (2023, 7 Ekim). <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/kamuda-calisan-60-yas-ve-uzerinde-olanlar-idari-izinli-sayilacak/1858278> adresinden edinilmiştir.
- Kanbur, M.N. (2013). 6352 Sayılı Kanun Değişiklikleri Çerçevesinde Türk Ceza Hukukunda İrtikâp Suçu, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt.19 Sayı.2, 1178-1208
- Karakehya H. (2020, 22 Mayıs). İrtikâp suçu videosu, [video dosyası], https://www.youtube.com/watch?v=AL_p-i6nFx0
- Kaygısız M, (2020). *Suç Yeri ve Delil Güvenliği*, Ankara: Adalet Yayınevi
- Kızılçelik, S. (2017). *Sosyoloji tarihi 4: Hegel, Proudhon, Marx, Durkheim, Weber ve Veblen'in sosyal teorileri*, Ankara: Anı Yayıncılık
- Kızmaz Z, (2015). *Mağdurlar ve Suçlular*, Ankara: Hegem Yayınları
- Kocalar S., & Biçen Y., (2019). *Kasten yaralama suçu örneğinde genel hükümler*, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Korkusuz G. (2013). Cinsel saldırı suçu, *İstanbul Üniversitesi İstanbul Hukuk Mecmuası*, (C. LXXI, S. 1, s. 815-854)
- Kul, M, (2013). *Suçtan Daha Büyük Suç Korkusu*. İstanbul: YeniYüzyıl yayınları
- Küçükay A (2019). Suç önleme stratejileri ve güvenlik politikalarına psikolojik bir bakış. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (0(38), 343 - 392)
- Langton S. Dixon A. & Farrell G. (2021). Six months in: pandemic crime trends in England and Wales. *Crime Science*. 10:6 <https://doi.org/10.1186/s40163-021-00142-z>
- Macit, R. (2021). The impact of COVID-19 on crime. In V. Bozkurt, G. Dawes, H. Gulerce, & P. Westenbroek (Eds), *The societal impacts of COVID-19: A transnational perspective* (pp. 173-171). *Istanbul, Turkey: Istanbul University Press*. <https://doi.org/10.26650/B/SS49.2021.006.12>
- Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet Ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu, (1990). *TC Resmi Gazete*, 20508, 04 Mayıs 1990
- Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, (1999). *TC Resmi Gazete*, 23896, 04 Aralık 1999
- Meran N., (2013). *Hırsızlık, yağma, karşılıksız yararlanma ve mal varlığına karşı suçlar*, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Miller, A. R., Segal, C., & Spencer, M. K. (2022). Effects of COVID-19 Shutdowns on Domestic Violence in US Cities. *Journal of Urban Economics*, 103476. <https://doi.org/10.1016/j.jue.2022.103476>
- Murphy, P. V. (2012). *Chapter 16. Crime And Criminality*. United State: Criminology Text Books.

- Okray, Z. , Direktör, C. & Abatay, G. B. (2021). Covid-19 Pandemisi Sırasında Eş Şiddeti: Alanyazın Çalışması. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 3 (4), 289-297. DOI: 10.35365/ctjpp.21.4.30
- Önür H. (2021). Vatandaşlık bağlamında Suriyeli sığınmacılar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*, 0(37), 362 - 396. 10.14520/adyusbd.871637
- Övet T, (2022). *Kolluğun başucu kitabı*, Ankara: Adalet Yayınevi
- Özgür E, (2019). *Devlet ve Jandarma, Güvenlik ve Kolluk Perspektifinde Jandarma Personel Sistemi*, Ankara: Gazi Kitapevi
- Pandemi, (2023, 1 Kasım).
- Syamsuddin, R., Fuady, MIN, Prasetya, MD., M, AAC. & Umar, K. . (2021). The Effect of Covid-19 Pandemic on Theft Crime. *International Journal of Criminology and Sociology*, 10 , 305–312. <https://doi.org/10.6000/1929-4409.2021.10.37>
- Şen E. & Eryıldız H.S., (2022). *Suç Örgütü*, Ankara: Seçkin Hukuk
- Şen E. (2014). *Yorumluyorum –II-*, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Taneri G., & Kamışlı G., (2018). *Kişilere karşı işlenen suçlar*, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Tarihçe, Osmanlı dönemi (2023, 14 Eylül). <https://www.jandarma.gov.tr/tarihce> adresinden edinilmiştir.
- Tarihçe: Subay Okulu, (2023, 14 Eylül). <https://www.jsga.edu.tr/tarihce> adresinden edinilmiştir.
- TDK güncel sözlük, (2023, 10 Eylül). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.
- Terzi, G. (2018). Türkiye’de sınır ticareti ve uygulamadaki sorunlar. *Gümrük ve Ticaret Dergisi*, (11), 38-49. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gumrukticaret/dergisi/issue/53317/708606>
- Terzi, M. (2018). Yönetilebilir göç politikaları ve külfet paylaşımı üzerine bir değerlendirme: Suriyeli sığınmacılar örneği. *Ekonomik, Siyasal ve Stratejik Araştırmalar Merkezi (TESAM AKADEMİ)* 5(1), 203 - 234. 10.30626/tesamakademi.393031
- Türk Ceza Kanunu (mülga) (1926). *TC Resmi Gazete*, 320, 13 Mart 1926
- Türk Ceza Kanunu, (2004). *TC Resmi Gazete*, 25611, 12 Ekim 2004
- Türkiye Covid-19 tablosu, (2023, 10 Eylül). <https://Covid19.saglik.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.

- Ünal H.E., (2020). Türkiye’de kırsal değişme süreçleri, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi*, (C.22, Sayı 47, 22-49)
- WHO'dan Covid-19 ölümleri hesaplaması: Türkiye'de açıklananın 2,7 katı kişi hayatını kaybetti, (2023, 2 Kasım), <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-61333377> adresinden edinilmiştir.
- Yamak N, Gürel F, & Koçak S, (2016). Hırsızlık suçunun sosyo-ekonomik ve demografik belirleyicileri: Panel veri Analizi, *Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Akademi Dergisi*, (2016-1/56-60)
- Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava Ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun (2012). *TC Resmi Gazete*, 28344, 05 Temmuz 2012
- Yavuz E., & Susam N., (2022). Eğitim ve Suç İlişkisi: OECD Ülkelerinde Ortaöğretim Eğitim Harcamaları ve Hırsızlık Suçları Arasında Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme, *Sosyoekonomi Dergisi*, (Vol. 30 (52), 257-282)
- Yıldırım A. (2014). Sosyo-kültürel yapı ve suç olgusu arasındaki ilişki- Malatya ili örneği, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi* (16 Özel Sayı I), 1-7
- Yıldırım, A. (2014). Sosyo-Kültürel Yapı ve Suç Olgusu Arasındaki İlişki: Malatya İli Örneği. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, (3) , 1-7 . DOI: 10.18493/kmusekad.92332
- Yıldız A. K, (2015). Kasten yaralama suçu. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (14(28), 47 – 96).
- Yiğittürk Ekiyor, E. (2021). Ffganistan’dan göç ve uçurtma avcısı: göç kültürü ve çatışma modeli bağlamında bir okuma, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı 25, Nisan 2021, S. 15-32
- Yumak S. (2015). Kriminoloji ve ceza hukuku, hukuk fakültelerinde Kriminoloji öğretiminin faydaları ve Türkiye’deki güncel durum, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Sayı:22 (S.550)
- Zafer H. (2019). Görevi kötüye kullanma suçu (TCK m.257), *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, (Cilt: 25 Sayı: 2, 1557 – 1587)

EKLER

Ek-1: Verileri Kullanımı ile İlgili JGNK İzni

HİZMETE ÖZEL

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Jandarma Genel Komutanlığı

Sayı : E-62265734-270.03.99-6554009
Konu : J.Tgm. Adem ÖRS'ün Veri Kullanma İzni
Talebi Hk.

19 Kasım 2021

BAYBURT İL JANDARMA KOMUTANLIĞINA

İlgi: a) Bayburt İl J.K.lığı/Merkez 09 Kasım 2021 tarihli ve E-83773170-100.99-6357881 sayılı yazısı.
b) J.Gn.K.lığı (Asyş.Bşk.lığı) 18 Kasım 2021 tarihli ve E-95109781-270.03.99-6541806 sayılı yazısı.

1. Bayburt İl J.K.lığı emrinde görevli bulunan J.Tgm.Adem ÖRS (2019-A.75)'ün, Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı kapsamında, COVID-19'un suçlu profilleri üzerindeki etkisi konulu bilimsel bir çalışma yapacağı ve bu çalışma sonucunda yazacağı makalede kullanmak üzere J.Gn.K.lığı Olaylar Bilgi Sisteminden çeşitli analizler yapmak ve bunu çalışmasında kaynak olarak göstermek istediğine dair dilekçesi ilgi (a) ile alınmıştır.
2. Personelin söz konusu çalışmasında Olaylar Bilgi Sistemini kaynak olarak göstermesinde Asayiş Başkanlığının ilgi (b) sayılı yazısı gereği herhangi bir sakınca bulunmadığı ayrıca talep edilen verilerin Ek-1-21'de gönderildiğini arz ederim.

Ferruh TARAKTAŞ
J.Plt. Alb.
Per.Pl.ve Ynt.D.Bşk.

Ek:

- 1- Kişilere Karşı Suçlar Olay Saatleri (1 Sayfa)
- 2- Kişilere Karşı Suçlar Şüpheli Yaş (1 Sayfa)
- 3- Kişilere Karşı Suçlar Şüpheli Meslek (2 Sayfa)
- 4- Kişilere Karşı Suçlar Şüpheli Cinsiyet (1 Sayfa)
- 5- Kişilere Karşı Suçlar Şüpheli Uyruk (3 Sayfa)
- 6- Kişilere Karşı Suçlar Şüpheli Medeni Hal (1 Sayfa)
- 7- Kişilere Karşı Suçlar Şüpheli Öğrenim Durumu (1 Sayfa)
- 8- Mal Varlığına Karşı Suçlar Olay Saatleri (1 Sayfa)
- 9- Mal Varlığına Karşı Suçlar Şüpheli Yaş (1 Sayfa)
- 10- Mal Varlığına Karşı Suçlar Şüpheli Meslek (2 Sayfa)
- 11- Mal Varlığına Karşı Suçlar Şüpheli Cinsiyet (1 Sayfa)
- 12- Mal Varlığına Karşı Suçlar Şüpheli Uyruk (2 Sayfa)
- 13- Mal Varlığına Karşı Suçlar Şüpheli Medeni Hal (1 Sayfa)
- 14- Mal Varlığına Karşı Suçlar Şüpheli Öğrenim Durumu (1 Sayfa)
- 15- Millete Ve Devlete Karşı Suçlar Olay Saatleri (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 05DC030C-E732-49BE-9526-F0D504D7EE2

Belge Doğrulama Adresi: <https://vatandas.jandarma.gov.tr/belgeSorgu>

Beştepe Mh. 8.Sk. No:47 Yenimahalle/ANKARA

Bilgi İçin: J. Ash II.Kad.Kd.Bçvş. Akın DAL

Telefon No:+0312(456)2555 Faks No:+0312(418)9208

Mes.Glş.Ks.A.

e-posta:aki.ndal@jgnk.tsk. Internet Adresi: <http://www.jandarma.gov.tr>

Telefon No: +90 (312) 456 1170

Keş Adresi: jandarmagenelkomutanligi@is01.kep.tr

Belgeyi Çıkarın Birim: Per.Pl.ve Ynt.D.Mşk.Glş.Ş.

HİZMETE ÖZEL

- 16- Millete Ve Devlete Karşı Suçlar Şüpheli Yaş (1 Sayfa)
- 17- Millete Ve Devlete Karşı Suçlar Şüpheli Meslek (2 Sayfa)
- 18- Millete Ve Devlete Karşı Suçlar Şüpheli Cinsiyet (1 Sayfa)
- 19- Millete Ve Devlete Karşı Suçlar Şüpheli Uyruk (1 Sayfa)
- 20- Millete Ve Devlete Karşı Suçlar Şüpheli Medeni Hal (1 Sayfa)
- 21- Millete Ve Devlete Karşı Suçlar Şüpheli Öğrenim Durumu (1 Sayfa)

2126 - 1700058321823
2126 - 1700058321823
2126 - 1700058321823

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 05DC030C-E732-49BE-9526-F0D504D7EEE2

Belge Doğrulama Adresi: <http://vatandas.jandama.gov.tr/belgeSorgu>

Beştepe Mh. 8 Sk. No:47 Yenimahalle/ANKARA

Bilgi İçin: J. Asb II Kad. Kd. Bçvy. Akın DAL

Telefon No: +0312(456)2555 Faks No: +0312(418)9208

Mes. Gış Ka. A.

e-posta: aki.ndal@jgnk.tsk İnternet Adresi: <http://www.jandama.gov.tr>

Telefon No: +90 (312)456 1170

Keş Adresi: jandarmagenelkomutanligi@hs01.kep.tr

Belgeyi Çıkarın Birim: Pz. Pl. ve Ynt. D. Ml. Gış Ş.

2 / 2

HİZMETE ÖZEL

ÖZ GEÇMİŞ

Adem ÖRS: yılında’de doğdu. İlköğretim ve lise öğrenimini burada tamamlayarak 2005 yılında liseden mezun oldu. 2007 Yılında girdiği Uzman Jandarmalık sınavını kazanarak, Jandarma Okullar Komutanlığında bir yıllık eğitim ve öğretime müteakip 2008 Yılında Uzman Jandarma olarak meslek hayatına başladı. 2012 yılında Uzman Jandarmalıktan Astsubaylığa geçiş sınavını kazanarak 30 Ağustos 2012 tarihinde Astsubaylık statüsüne yükseldi. 2010 yılında Anadolu Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Ön Lisans bölümünden, 2012 yılında Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesinden, 2015 yılında Anadolu Üniversitesi Adalet Ön Lisans bölümünden mezun oldu. 2018 Yılında Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi’nin yapmış olduğu astsubaylıktan subaylığa geçiş sınavını kazanarak 30 Ağustos 2019 tarihinde Teğmen rütbesiyle mezun olarak Bayburt İl Jandarma Komutanlığı emrine atandı. 30 Ağustos 2022 tarihinde Üsteğmen rütbesine terfi etti. Ocak 2020 tarihinde Bayburt Merkez İlçe Jandarma Komutanı olarak atanmış olup, halen bu görevde bulunmaktadır. 2020 yılının eylül ayında Bayburt Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde Yüksek Lisans öğrenimine başlamıştır. Hatice Hanım ile evli olup, bir kız ve bir erkek çocuk babasıdır.